

Pénzügyi Hírlevél

Pénzügyi Hírlevél

XIV. évfolyam • 2. szám • 2021

2021. június 30.
Megjelenik negyedévente

Felelős szerkesztő
Dr. Lámfalusi Ibolya

Szerzők
Illés Ivett (szerk.)
illes.ivett@aki.gov.hu
Gerencsér Ilona
gerencser.ilona@aki.gov.hu
Péter Krisztina
peter.krisztina@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Kft.

Elérhetőségek
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 70) 501-1216
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.gov.hu>
aki@aki.gov.hu
ISSN 1418 2130

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	4
Módszertani megjegyzések	5
Agrár- és vidékfejlesztési támogatások	6
Közvetlen termelői támogatások.....	9
Vidékfejlesztési és halászati programok.....	11
Piaci és egyéb támogatások.....	12
Nemzeti támogatások.....	14
Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei	15
Állattenyésztési támogatások.....	15
Szántóföldi növénytermesztők támogatása.....	17
Kertészeti ágazat támogatása.....	17
Kockázatkezelés a mezőgazdaságban.....	18
Élelmiszeripar támogatása.....	19
A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása	20
Az egyéni gazdaságok hitelállománya a mezőgazdaságban.....	22
A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya.....	27
Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban.....	33
Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel.....	34
Növekedési Hitelprogram.....	36
MFB-hitelprogramok.....	38
EXIM-konstrukciók.....	39
Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban.....	40
Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései.....	41
Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya.....	44
Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya.....	44
Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban.....	49
EXIM-konstrukciók.....	49
Növekedési Hitelprogram.....	51
Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel.....	53
MFB-hitelprogramok.....	54
Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban.....	55
Hitelezési felmérés.....	56
Jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatai.....	57

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:

Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Jelen mű felhasználása a Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-NC-SA 4.0) licenc alapján lehetséges. A felhasználási feltételekről bővebben: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.hu>

Összefoglaló

- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 2021. évi keretösszege 774,7 milliárd forint, ebből összességében 130,5 milliárd forintot fizettek ki 2021 első negyedében. A folyósított támogatási összeg 72,4 százaléka (94,5 milliárd forint) európai uniós forrásból származott, 27,6 százalékát (36,0 milliárd forint) hazai költségvetésből fizették ki.
- A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is a termelőknek nyújtott közvetlen támogatások domináltak az agrár- és vidékfejlesztési támogatások között, a kifizetések csaknem felét (44,5 százalékát) képezték. Nemzeti támogatások keretében 26,8 milliárd forinthez jutottak a gazdák, a Vidékfejlesztési Program intézkedéseire 43,1 milliárd forintot folyósítottak március 31-ig. A 2,4 milliárd forint piaci és egyéb támogatás zöme továbbra is a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte.
- Az egyes ágazatok támogatottságát vizsgálva elmondható, hogy 2021 első három hónapjában is a szántóföldi növénytermesztés részesedése volt meghatározó, a támogatások közel 40 százalékát kapta az ágazat, míg az állattenyésztők a támogatások 10,2 százalékát használhatták fel, a kertészet részesedése pedig mindössze 7,6 százalék volt.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2020. évi időjárás okozta károk kompenzálására kiemelkedően magas összegű kárenyhítést, 18,5 milliárd forintot folyósítottak március 31-ig a jogosult termelők számára.
- A mezőgazdaság hitelállománya 11,1 százalékkal 814,5 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos negyedéhez képest. A hitelek között a kedvezményes hitelek domináltak, a piaci hitelek aránya mindössze 23,5 százalék volt.
- Az egyéni gazdaságok hitelállománya mérsékelten nőtt, 6,3 százalékkal 362,3 milliárd forintra bővült. Azon belül is a beruházási és az éven belüli hitelek emelkedtek. A hitelek zöme a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta.
- A társas vállalkozások hitelállománya közel egynegyedével 452,2 milliárd forintra nőtt. A növekedés az éven túli hiteleknel jelentkezett. A hitelállományból a szántóföldi növénytermesztők részesedtek legnagyobb mértékben. A szegmens által újonnan felvett hitelek összege 6,7 milliárd forinttal haladta meg az előző évit.
- Összességében az új hitelek legnagyobb része a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta. A mezőgazdaság garantált hitelállománya dinamikusan nőtt. A lízingcégek szerződésszámának növekedésével egyidejűleg a tőkeintélevőség is emelkedett.
- Az élelmiszeripar hitelállománya 11,0 százalékkal 620,7 milliárd forintra bővült 2021 első negyedében. Az állomány több mint fele kedvezményes hitel volt.
- Az egyéni vállalkozások hitelállománya 8,5 százalékkal 6,1 milliárd forintra nőtt, a társas vállalkozásoké 11,0 százalékkal 614,7 milliárd forintra emelkedett. Ez utóbbi állományában a hosszú lejáratú hitelek növekedése volt kiemelkedő. Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának 11,6 százalékát az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban tevékenykedők, 11,4 százalékát pedig a baromfi-húsfeldolgozással, tartósítással foglalkozók tudhatták magukénak.
- Az élelmiszeripari társas vállalkozások új hitelei 12,4 milliárd forinttal haladták meg az egy évvel korábbi negyedévit. A hitelösszeg zöme egyéb éven belüli hitel volt. Az ágazat garantált hitelállománya tovább bővült.

Summary

- The budgetary envelope of agricultural and rural development subsidies is HUF 774.7 billion in 2021, of which HUF 130.5 billion was paid in the first quarter of the year. 72.4 per cent (HUF 94.5 billion) of the subsidies came from European Union funds, and 27.6 per cent (HUF 36.0 billion) was paid from domestic budget.
- As in previous years, direct payments to farmers continued to dominate in agricultural and rural development payments, accounting for almost half (44.5 per cent) of the payments. Farmers received HUF 26.8 billion in national subsidies, and HUF 43.1 billion in the Rural Development Program by 31 March. Most of the HUF 2.4 billion market and other subsidies continued to be paid for programs with additional national support.
- Examining the support of each sector it can be considered that the share of arable crop production was decisive in the first quarter of 2021 as well, the sector received almost 40 per cent of the support, while livestock farmers could use 10.2 per cent of the support and the share of horticulture was only 7.6 per cent.
- Under the national agricultural compensation scheme (Pillar I), an exceptionally high amount of compensation, HUF 18.5 billion was paid to eligible farmers until 31 March to compensate for the damage caused by the weather in 2020.
- The amount of credit in agriculture increased by 11.1 per cent to HUF 814.5 billion compared to the same quarter of the previous year. Among the loans, subsidised loans dominated, the share of market loans was only 23.5 per cent.
- The credit amount of the individual farms grew moderately, expanded by 6.3 per cent to HUF 362.3 billion. Within that, investment and short-term loans rose mainly. Most of the credit was used to finance arable crop growers.
- The credit amount of the agricultural enterprises increased by almost a quarter to HUF 452.2 billion. The increase was mainly for long-term loans. Arable crop growers accounted for the largest share of the credit. The amount of new loans taken out by the segment was HUF 6.7 billion higher than in the previous year.
- Most of the new loans were disbursed to the arable crop producers. The guaranteed loans of agriculture have grown dynamically. At the same time as the contract number of leasing companies decreased, their capital adequacy in the sector increased.
- The amount of credit in the food industry increased by 11.0 per cent to HUF 620.7 billion in the first quarter of 2021. More than half of the credit amount was subsidised loan.
- The credit amount of the individual food companies increased by 8.5 per cent to HUF 6.1 billion, while the credit amount of corporate enterprises rose by 11.0 per cent to HUF 614.7 billion, in which the growth of long-term loans was outstanding. 11.6 per cent of the loans were disbursed for processing and preserving fruits and vegetables, and 11.4 per cent for processing and preserving poultry meat.
- New loans of food enterprises exceeded the previous year's value by HUF 12.4 billion. The majority of the credit amount was other short-term loans. The sector's guaranteed loans continued to expand.

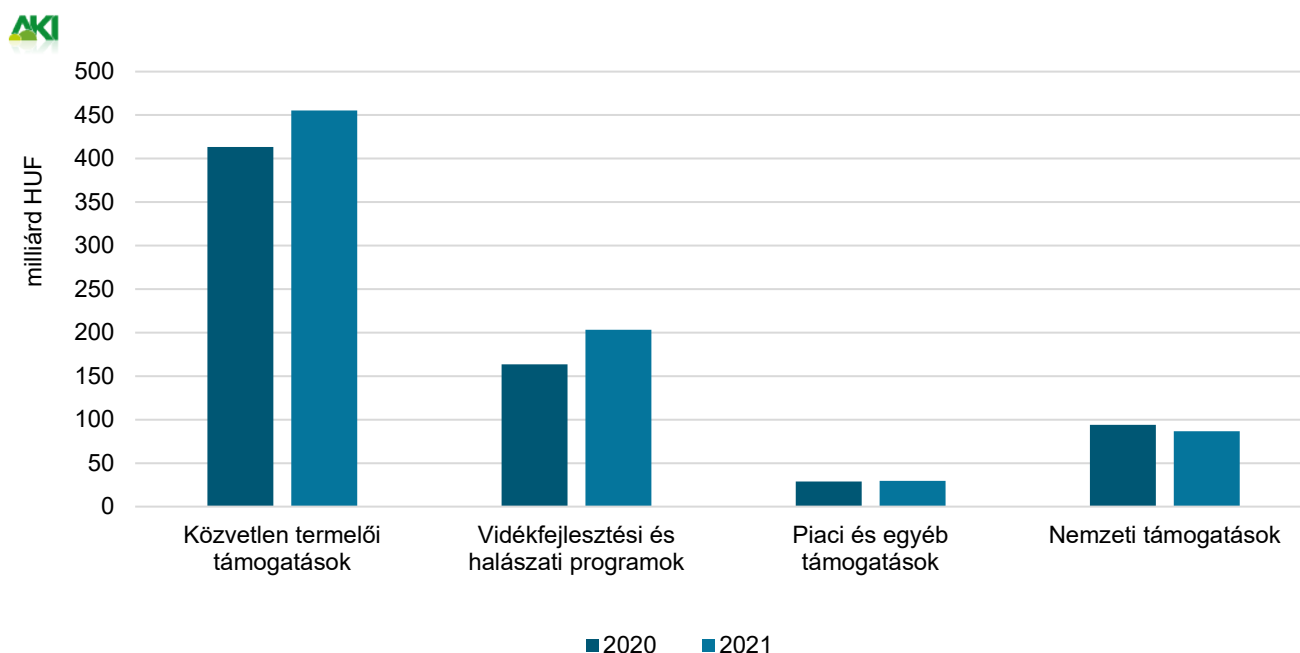
Módszertani megjegyzések

- A Pénzügyi Hírlevél támogatásokat bemutató fejezete pénzforgalmi szemléletben készül, a tárgyév március 31-ig teljesült kifizetéseket tartalmazza. A Vidékfejlesztési Program előrehaladását szemléltető 11. ábrán a 2016-tól 2021. március 31-ig teljesült kifizetések szerepelnek.
- Az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztását ismertető fejezetnél a jogcímek besorolása e kategóriákba nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást, illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek.
- A társas vállalkozások hitelállományáról a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban MNB) és az Agrárminisztérium (AM) egyaránt végez adatgyűjtést. Az AM-adatok részletesebb bontásban, hitelcél és szakágazat szerint állnak rendelkezésre, ezáltal a szegmens hitelállományáról készült összeállítás ezen adatokra épül.
- A finanszírozási adatok a 2021. március 31-i (2021 I) állapotot tükrözik.

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások

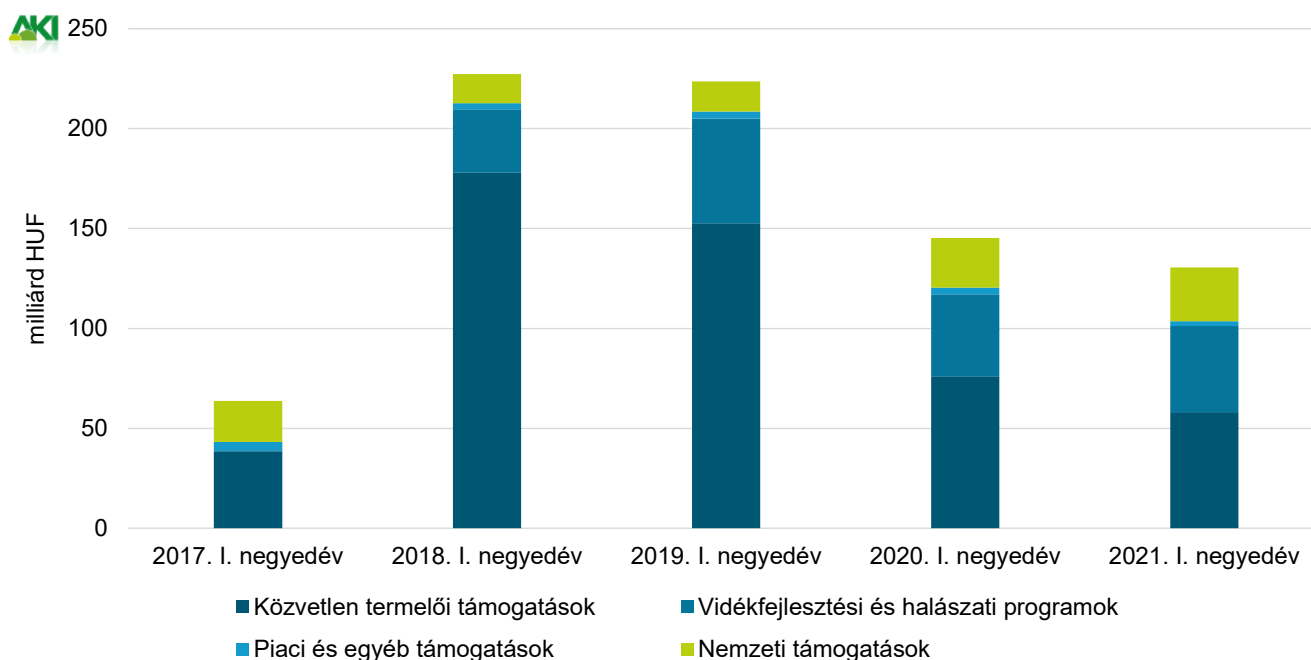
- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 2021. évi keretösszege 774,7 milliárd forint, ami 10,7 százalékkal meghaladja az előző évi keretösszeget (1. ábra).
- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra elkülönített 774,7 milliárd forintból összességében 130,5 milliárd forintot fizettek ki 2021 első negyedében (2. ábra). Az előirányzatok teljesülését vizsgálva azonban figyelembe kell venni, hogy az a kifizetési rendből adódóan nem mindig időarányos. Számos támogatás az év második felében teljesül, bizonyos jogcímek esetében pedig lehetnek áthúzódó kifizetések is.
- A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is a termelőknek nyújtott közvetlen támogatások domináltak az agrár- és vidékfejlesztési támogatások között, a kifizetések csaknem felét (44,5 százalékát) képezték, 58,1 milliárd forintot vehettek igénybe a gazdálkodók az első negyedében.
- A hazai költségvetésből finanszírozott nemzeti támogatások keretében 26,8 milliárd forinthez jutottak a gazdák.
- A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire 43,1 milliárd forintot folyósítottak március 31-ig.
- A piac szabályozását célzó intézkedésekre 2,4 milliárd forintot fordítottak, amelynek zöme továbbra is a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte.

1. ábra: **Nőtt az agrártámogatások keretösszege 2021-ben**

Forrás: A 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről és a 2020. évi XC. törvény Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről adatai alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

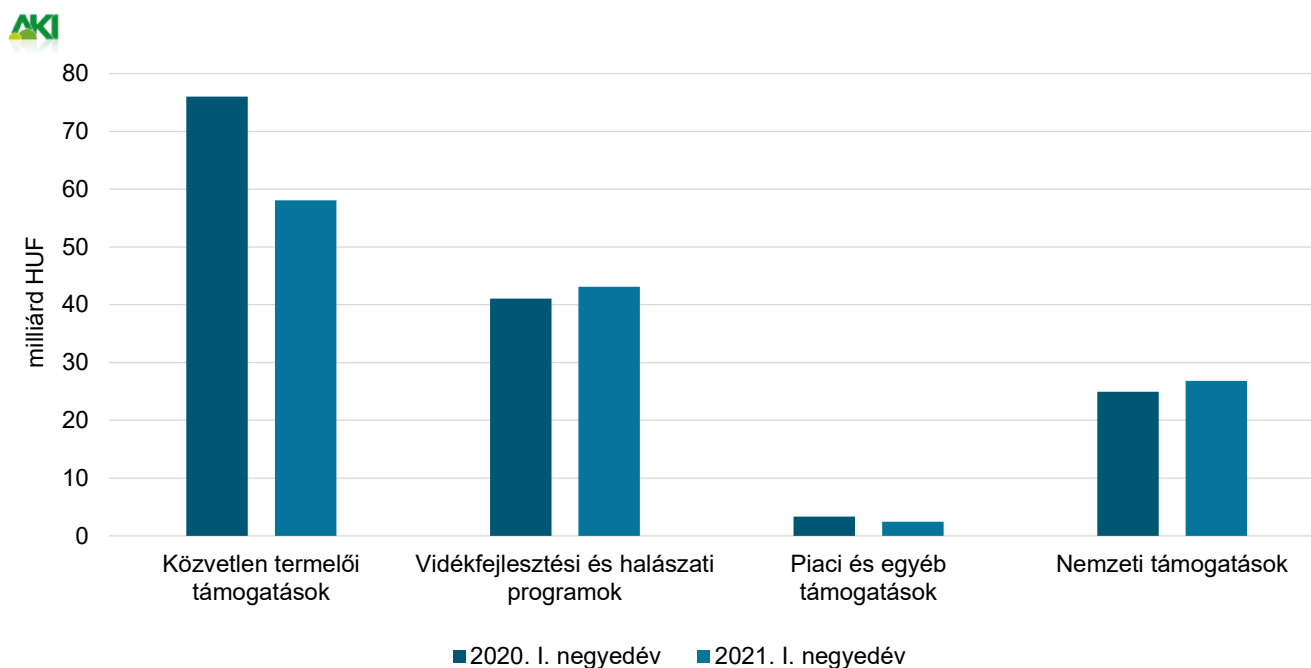
2. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési kifizetések 2021 első negyedévében meghaladták a 130 milliárd forintot**

Megjegyzés: A MAHOP-kifizetésekről 2021 első negyedévére vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.
Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest némileg emelkedtek a vidékfejlesztési és a nemzeti támogatások keretében eszközölt kifizetések, ugyanakkor csökkenés mutatkozott a közvetlen termelői támogatásoknál, valamint a piaci és egyéb uniós támogatást kiegészítő támogatásoknál (3. ábra).

3. ábra: **Növekedtek a nemzeti támogatások és a vidékfejlesztési kifizetések 2021 első negyedévében**

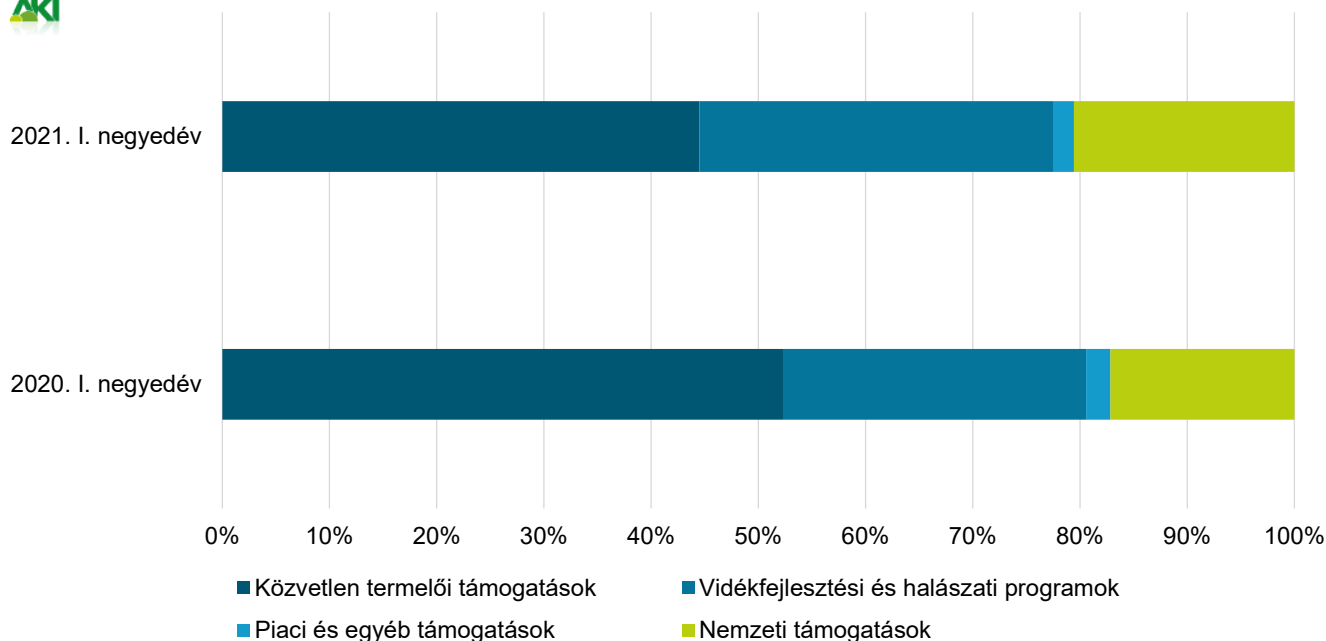

Megjegyzés: A MAHOP-kifizetésekről 2021 első negyedévére vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.
Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az összes agrártámogatáson belül a nemzeti támogatások aránya 3,4 százalékponttal, a Vidékfejlesztési és halászati programoké 4,8 százalékponttal emelkedett a tárgyévben (4. ábra).

- A közvetlen támogatások részaránya 7,8 százalékponttal, a piaci és egyéb uniós támogatást kiegészítő támogatásoké 0,4 százalékponttal csökkent.

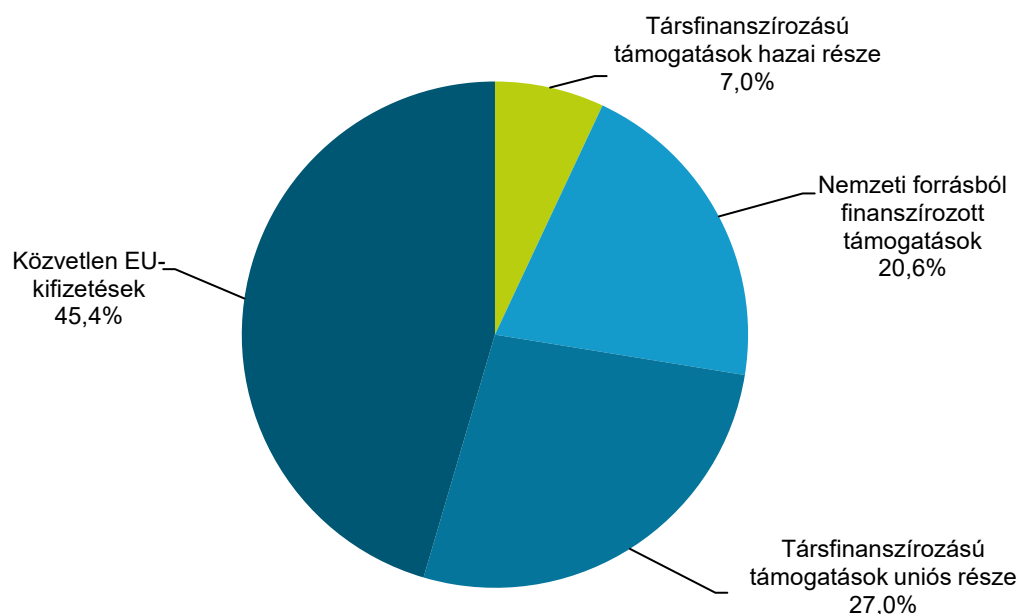
4. ábra: **Növekedett a nemzeti támogatások és a Vidékfejlesztési és halászati támogatások aránya 2021 első negyedében**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az első negyedévben az agrárium és a vidék fejlesztését célzó támogatási összeg 72-28 százaléban oszlott meg az uniós és a nemzeti forrás között (5. ábra).

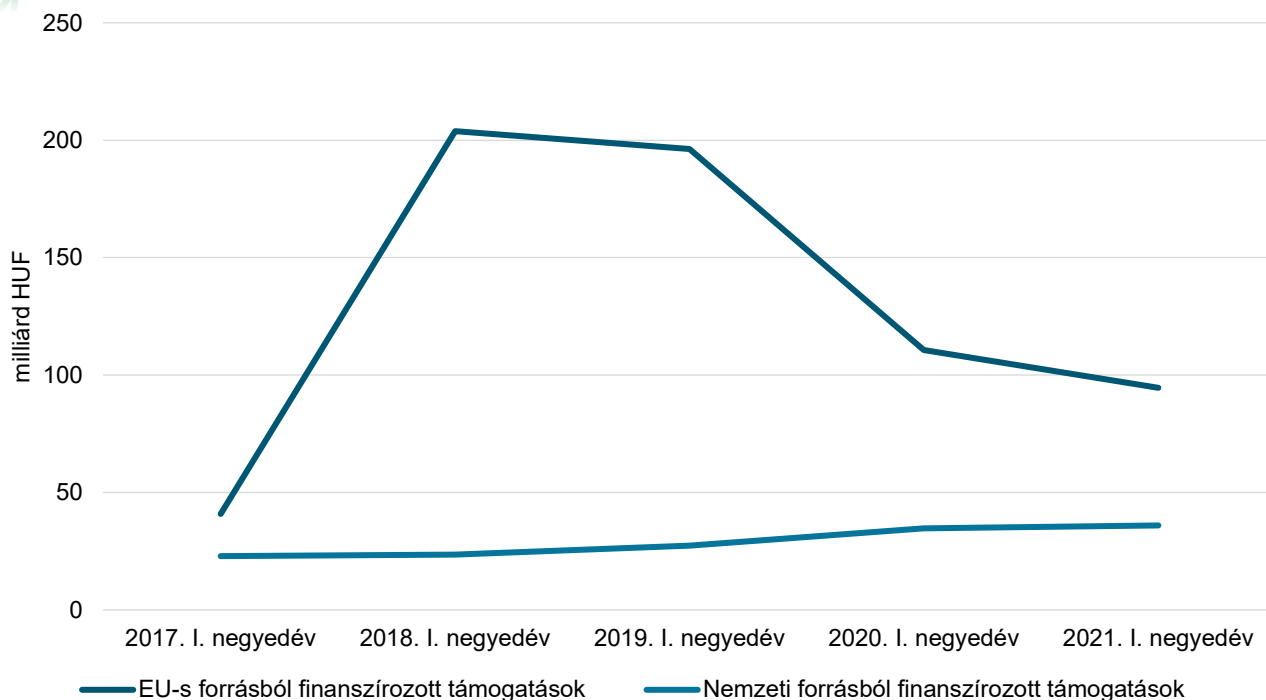
5. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások több mint 70 százaléka európai uniós forrásból származott 2021 első negyedében**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Európai uniós forrásból 94,5 milliárd, hazai forrásból további 36,0 milliárd forint kifizetése valósult meg 2021. március 31-ig (6. ábra).
- Az uniós társfinanszírozással megvalósult támogatások esetében az uniós kifizetések aránya 79,4 százalékot tett ki, míg a támogatások további 20,6 százalékát nemzeti költségvetésből folyósították.
- Az uniós finanszírozású kifizetések kiugróan magas értéke 2018-ban és 2019-ben az előző évről áthúzódó területalapú támogatásokból adódott.

6. ábra: **Az uniós forrásból finanszírozott támogatások összege közel 100 milliárd forint volt 2021-ben**

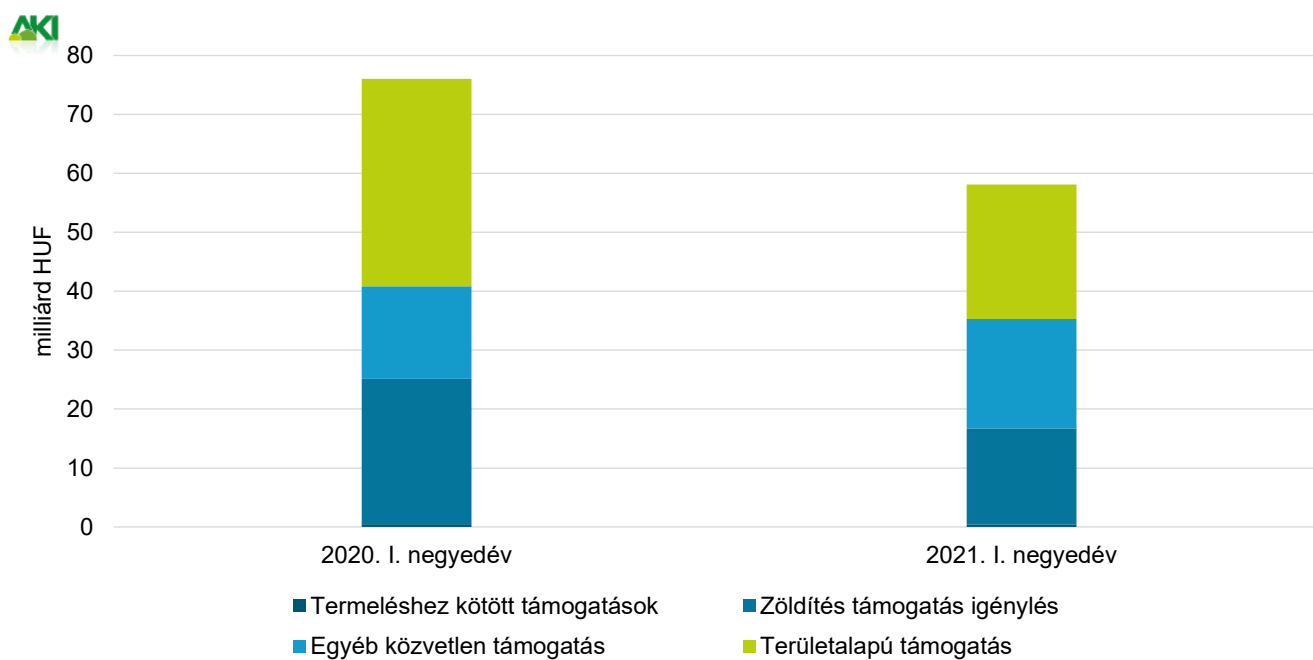

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Közvetlen termelői támogatások

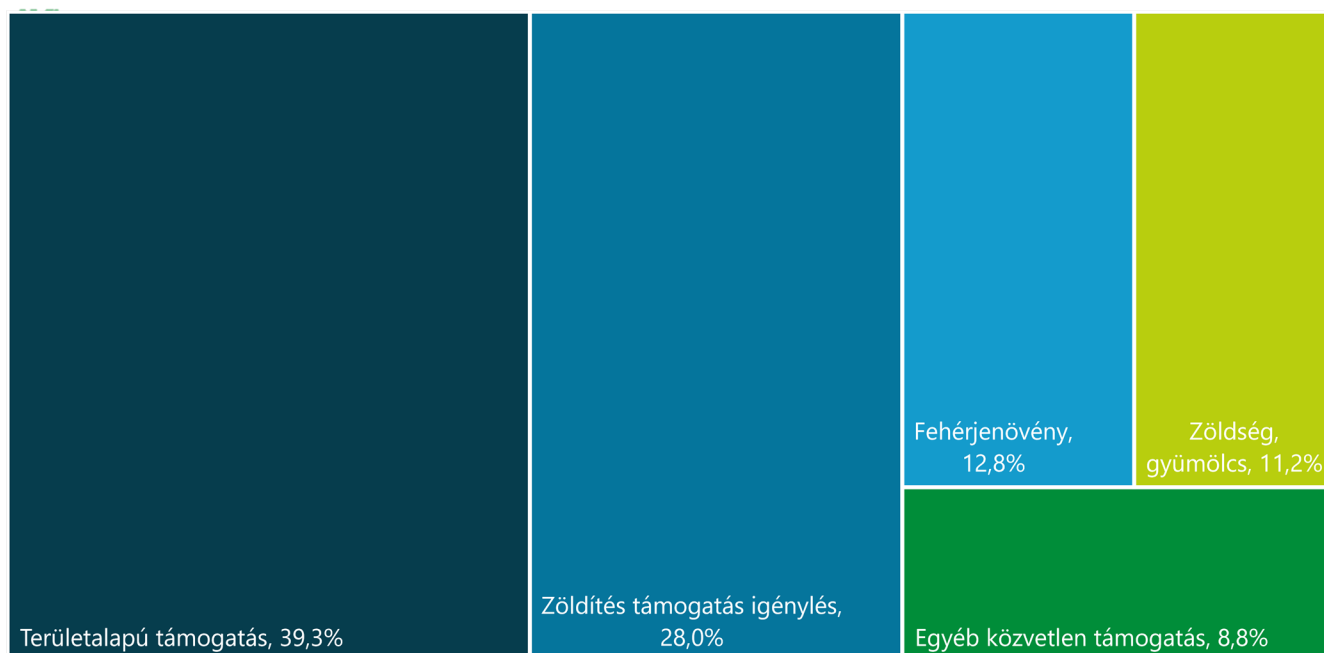
- A közvetlen támogatások jogcímein 2021 első negyedévében 58,1 milliárd forint jutott el a termelőkhez, jellemzően területalapú támogatás formájában és a zöldítési komponens keretében (7. ábra). Az előző év azonos időszakában kifizetett összeghez képest ez 17,9 milliárd forinttal kevesebb.
- A támogatási összeg legnagyobb részét, 39,3 százalékát (22,8 milliárd forint) a területalapú támogatás tette ki, emellett 28,0 százalékos arányt képviselt a zöldítési támogatás (16,3 milliárd forint) (8. ábra).
- A 2020. évi egységes kérelmek után járó területalapú támogatások előlegkifizetése 2020 végén megtörtént, a fennmaradó részét 2021 első fél évének végéig kapják meg a gazdák.
- A szálas és szemes fehérjenövények támogatására 7,4 milliárd forintot fizettek ki a kedvezményezetteknek, cukorrépa-termesztés támogatására 2,6 milliárd forintot, gyümölcsstermesztés támogatására (extenzív és intenzív) 2,2 milliárd forintot, zöldségnövény-termesztés támogatására 1,2 milliárd forintot, ipari zöldségnövények termesztéséhez 3,1 milliárd forintot folyósítottak.

7. ábra: **A területalapú és a kapcsolódó jogcímek kifizetései csökkentek 2021 első negyedében**

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

8. ábra: **A közvetlen támogatások közel 70 százalékát a területalapú és a zöldítési támogatások adták 2021 első negyedében**

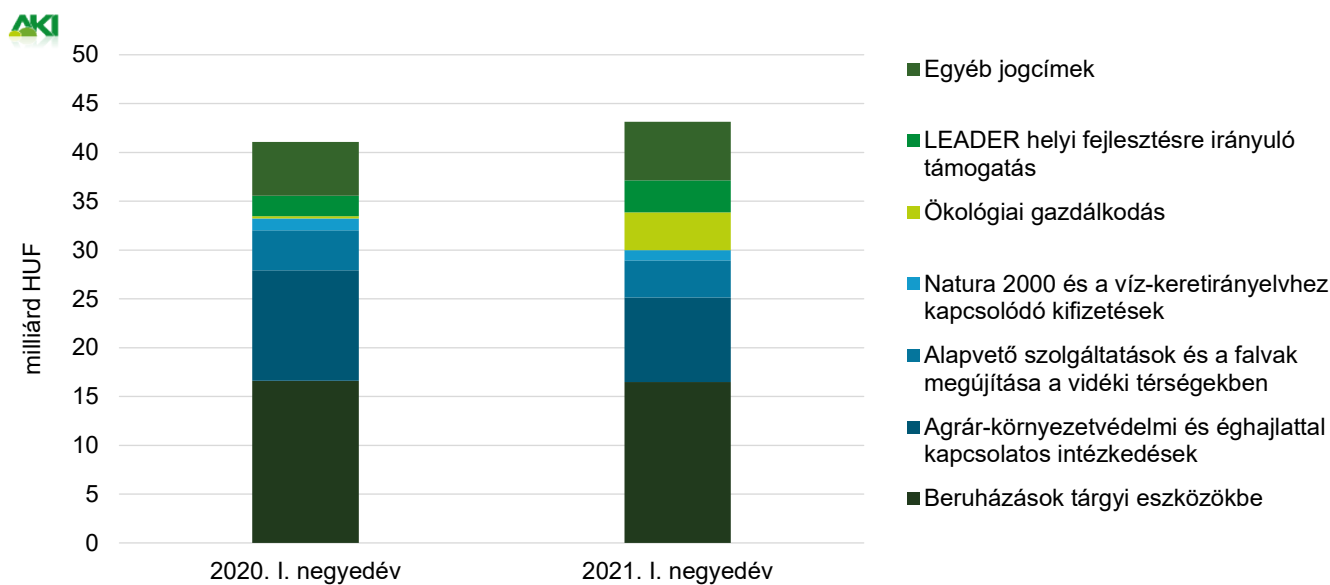

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Vidékfejlesztési és halászati programok

- A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire 2021 első negyedében 43,1 milliárd forintot folyósítottak a gazdálkodóknak (9. és 10. ábra).
- A VP intézkedései közül a tárgyi eszközökbe történő beruházásokra 16,5 milliárd forintot, az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedésekre 8,7 milliárd forintot fordítottak. Ezek együttesen a kifizetések 58,2 százalékát tették ki.

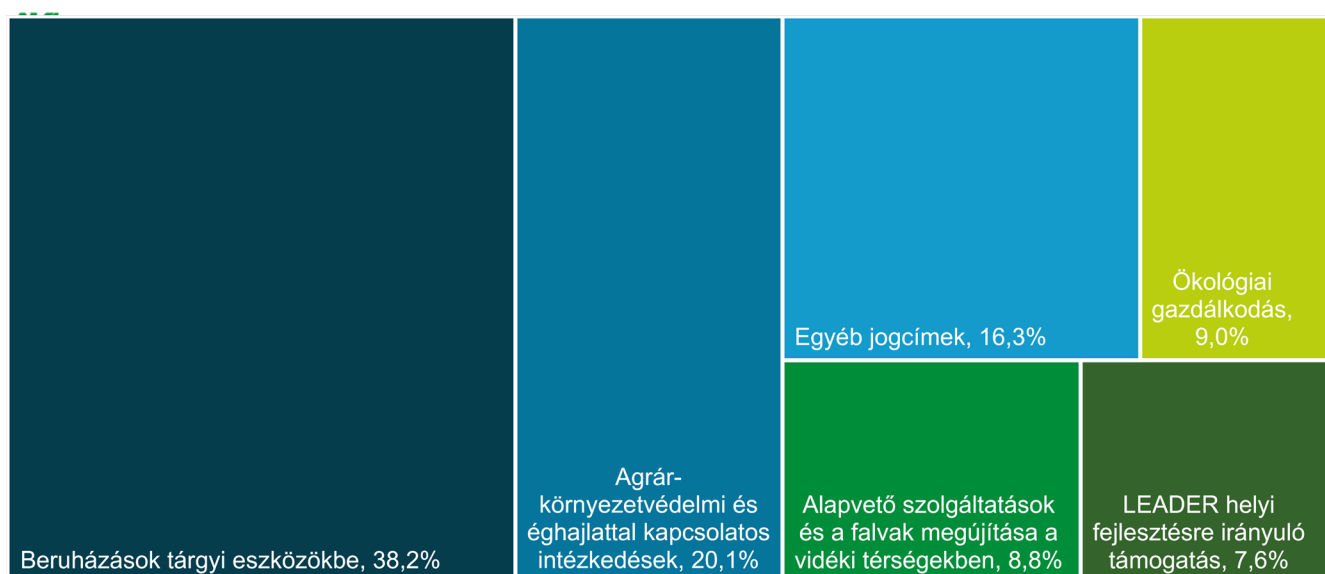
9. ábra: Emelkedtek a Vidékfejlesztési Program kifizetései 2021 első negyedében

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- További 3,8 milliárd forint jutott az alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására a vidéki térségekben.
- Az ökológiai gazdálkodás keretében 3,9 milliárd forintot, a LEADER helyi fejlesztésre irányuló támogatásokra 3,3 milliárd forintot, állattjóléti támogatásokra 1,2 milliárd forintot vehettek igénybe a kedvezményezettek.

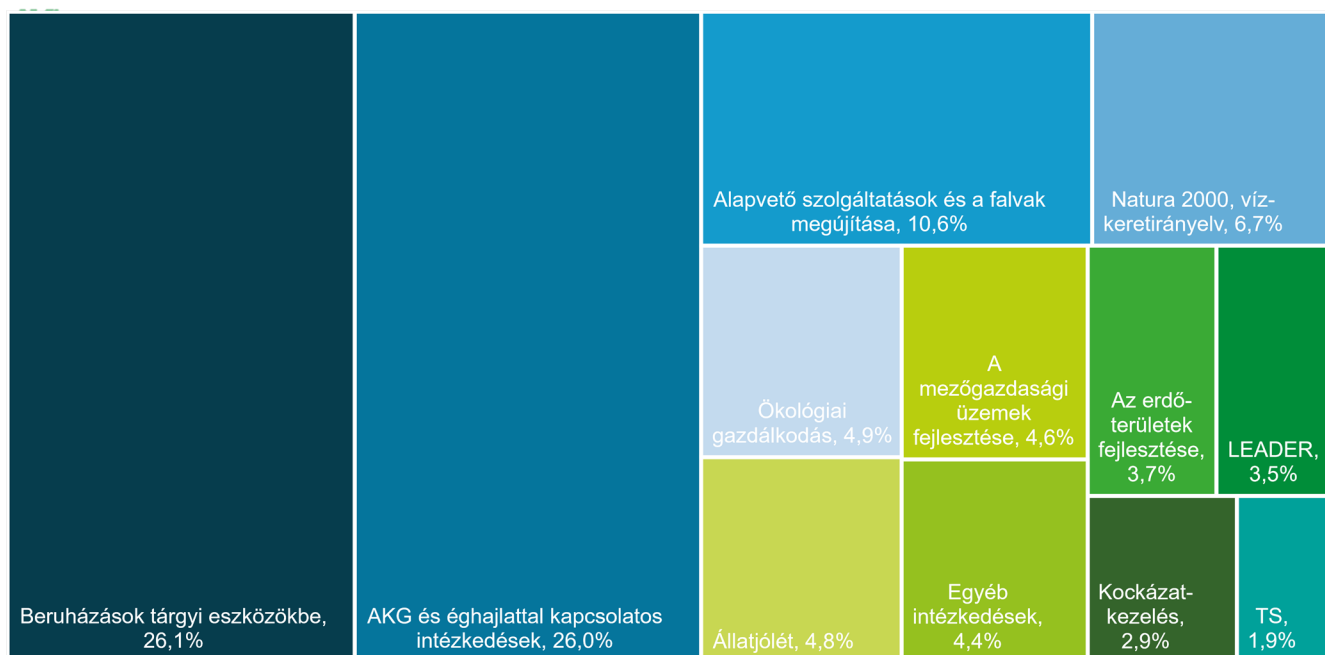
10. ábra: A Vidékfejlesztési Program közel 60 százalékát a tárgyi eszközökbe történő beruházások és az agrár-környezetvédelmi intézkedések kifizetései tették ki 2021 első negyedében

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A Vidékfejlesztési Program (2014–2020) indulása óta 2021. március 31-ig 874,0 milliárd forintot fizettek ki a pályázóknak (11. ábra).
- A kumulált adatokat vizsgálva elmondható, hogy a támogatások egynegyede tárgyi eszközökbe történő beruházásra fordítódott (228,2 milliárd forint), további egynegyedét pedig az agrár-környezetvédelmi intézkedések tették ki, melyek összege meghaladta a 227 milliárd forintot.

11. ábra: **A Vidékfejlesztési Program több mint 50 százalékát a tárgyi eszközökbe történő beruházások és az agrár-környezetvédelmi intézkedések kifizetései tették ki 2016 és 2021 között**

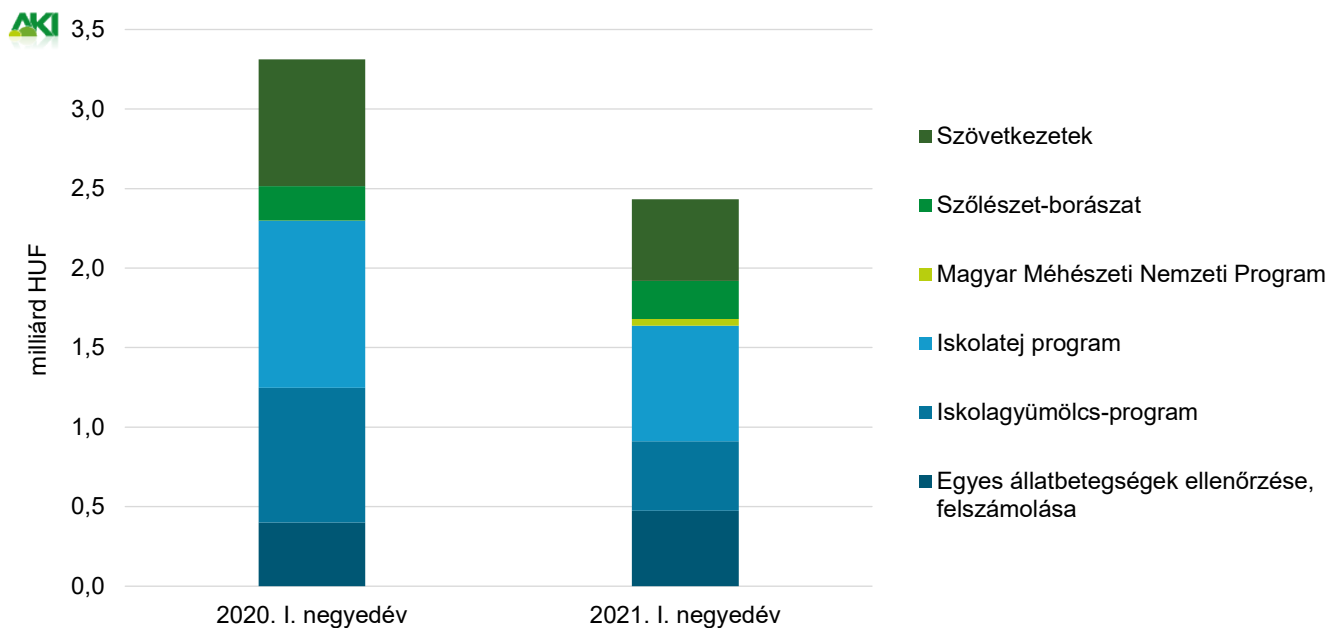
Forrás: PM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kifizetések 10,6 százalékát, 92,4 milliárd forintot alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására folyósították a kedvezményezetteknek, míg a Natura 2000 és a víz-keretirányelvhez kapcsolódott 58,2 milliárd forint teljesítés.

Piaci és egyéb támogatások

- A piacsabályozó intézkedésekre uniós és nemzeti forrásból együttesen 2,4 milliárd forintot folyósítottak 2021-ben, az előző év azonos időszakához képest 0,9 milliárd forinttal kevesebbet (12. ábra).
- A piaci és egyéb támogatásokon belül a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokra uniós forrásból 1,2 milliárd forintot fordítottak, amit hazai költségvetésből ugyancsak 1,2 milliárd forinttal egészítettek ki.

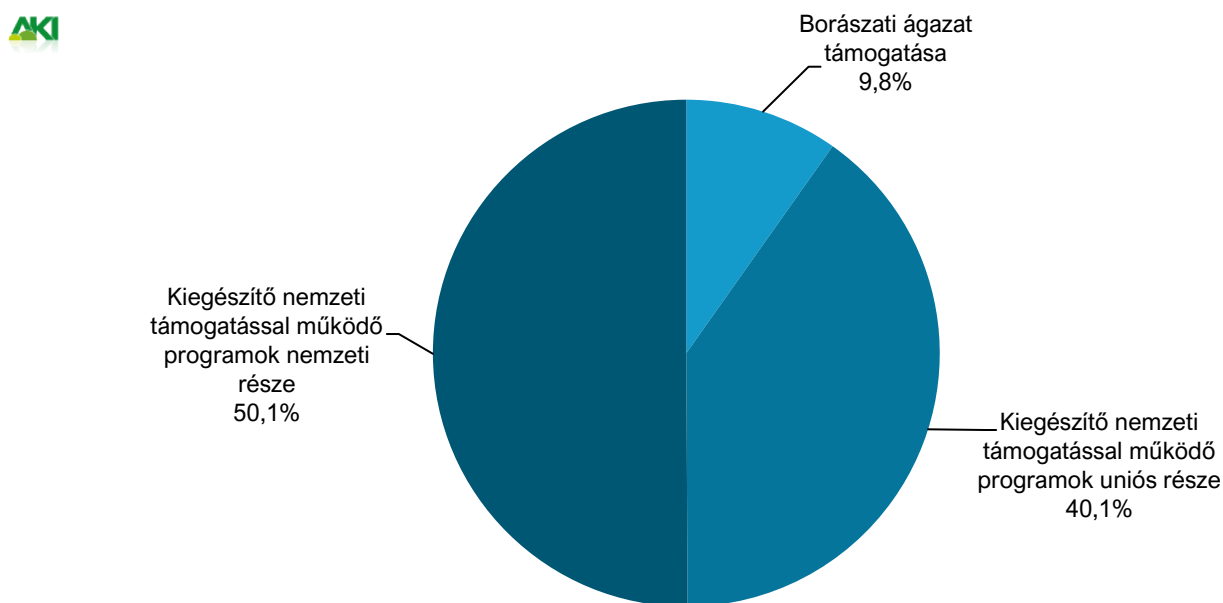
12. ábra: **A piaci és egyéb támogatások elmaradtak 2021 első negyedében 2020 azonos időszakához képest**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A programok közül az iskolatejprogram támogatására az uniós és hazai forrásokból összesen 726,7 millió forintot, az iskolagyümölcs-program támogatására 436,5 millió forintot költöttek. Az egyes speciális szövetkezetek támogatására 514,8, az egyes állatbetegségek ellenőrzésére és felszámolására 475,4 millió forint folyósítása történt meg. A Magyar Méhészeti Nemzeti Program keretében 41,8 millió forint kifizetés valósult meg.
- A borászati ágazat további 238,4 millió forint támogatásban részesült a belpiaci intézkedések keretében (13. ábra).

13. ábra: **A kiegészítő nemzeti támogatással működő programok meghatározóak voltak a piaci támogatásokon belül 2021 első negyedében**

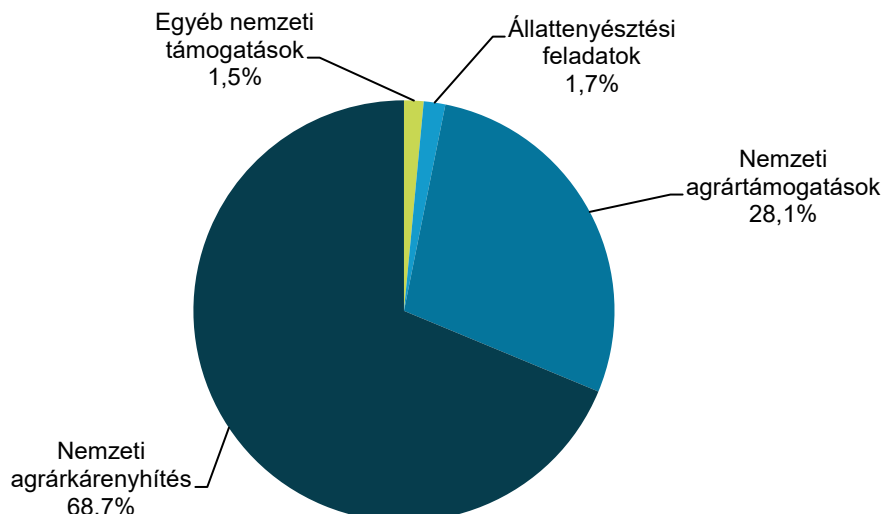

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Nemzeti támogatások

- A nemzeti támogatások jogcímeire 26,8 milliárd forint támogatási összeg került folyósításra 2021. március 31-ig, amelynek 68,7 százaléka (18,5 milliárd forint) a nemzeti agrárkáranyhítás keretében jutott el a gazdákhoz. A termelőket ért agrárkárok enyhítése a gazdálkodók befizetéseiből és az azt kiegészítő hazai költségvetésből valósul meg (14. és 15. ábra).

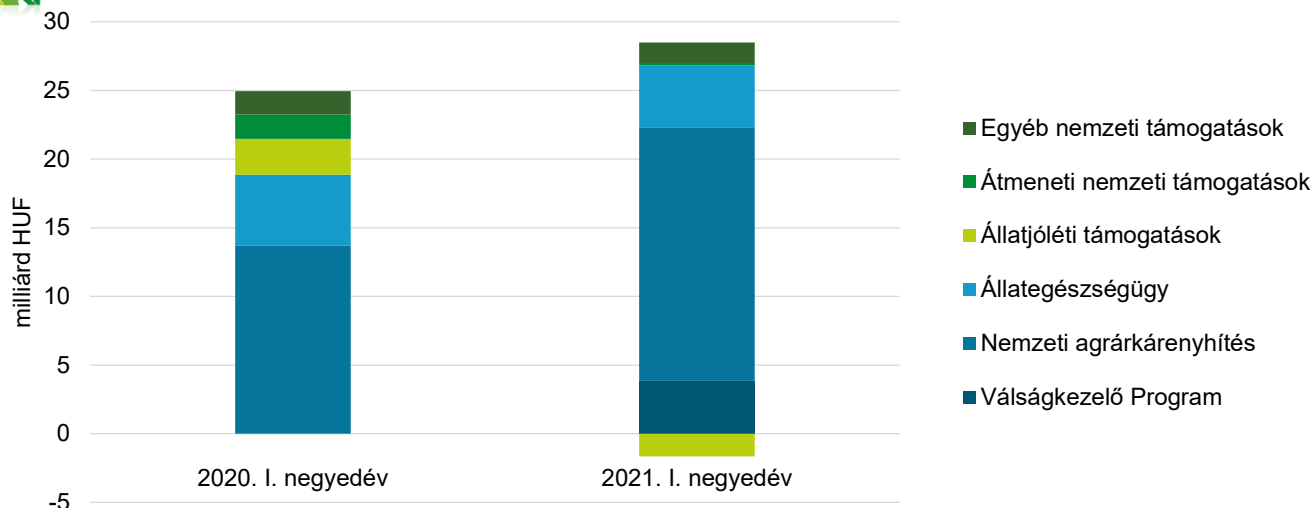
14. ábra: **A nemzeti támogatások kétharmadát a Nemzeti agrárkáranyhítás keretében folyósították a termelőknek 2021 első negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A nemzeti agrártámogatások a kifizetések 28,1 százalékát tették ki. Ennek felét, 3,9 milliárd forintot a Válságkezelő Programból folyósították a gazdálkodóknak több ágazatban, amely programot a Covid-19-járvány miatti veszteségek mérséklése érdekében dolgoztak ki a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként.
- Az állatjóléti támogatások esetében 2021 első negyedévében a visszaszedett összegekből 1,6 milliárd forint csökkenés adódott, ugyanakkor a Válságkezelő Programból 2,3 milliárd forint állatjóléti átmeneti támogatást folyósítottak a baromfiágazat, további 1,4 milliárd forintot pedig a sertéságazat részére.

15. ábra: **A nemzeti támogatások összege emelkedett 2021-ben**

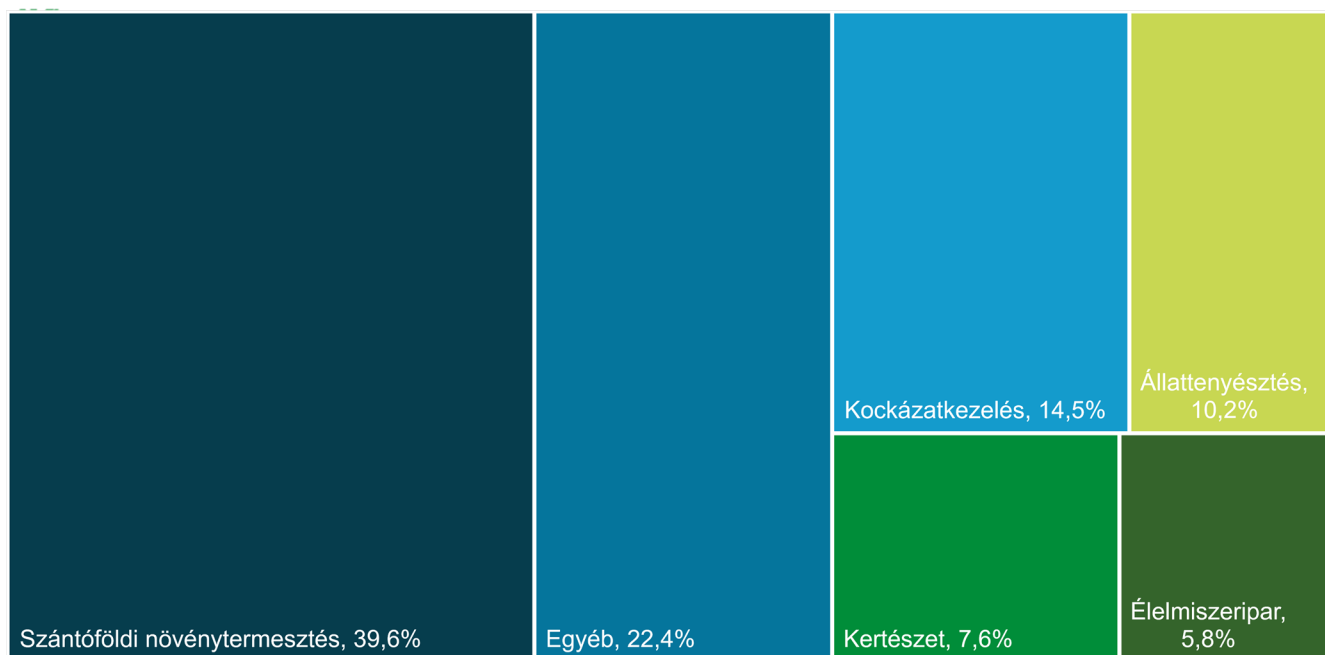

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei

- A fejezet célja az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztása. A jogcímek besorolása a fent említett kategóriákba azonban nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást (területalapú támogatás, zöldítés), illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek (az Egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése – baromfin kívül, illetve az Állathulla-elszállítási és -ártalmatlanítási támogatás).
- Az Agrár Széchenyi Kártya (ASZK) keretében nyújtott átmeneti támogatás, illetve az ágazatok részére folyósított kamattámogatás, kezesi díjtámogatás és költségtámogatás szintén több ágazat számára biztosít támogatási összeget, ezáltal az ágazatonkénti felosztásnál ezen támogatásokat nem állt módunkban szerepeltetni.
- A szántóföldi növénytermesztés részesedése az agrártámogatásokból továbbra is meghatározó, a 2021. év első negyedévében megközelítette a 40 százalékot (16. ábra).
- Az állattenyésztők a támogatások 10,2 százalékát használhatták fel.
- A kertészet részesedése mindössze 7,6 százalék, az élelmiszeriparé 5,8 százalék.

16. ábra: A szántóföldi növénytermesztés részesedése meghatározó volt 2021 első negyedévében

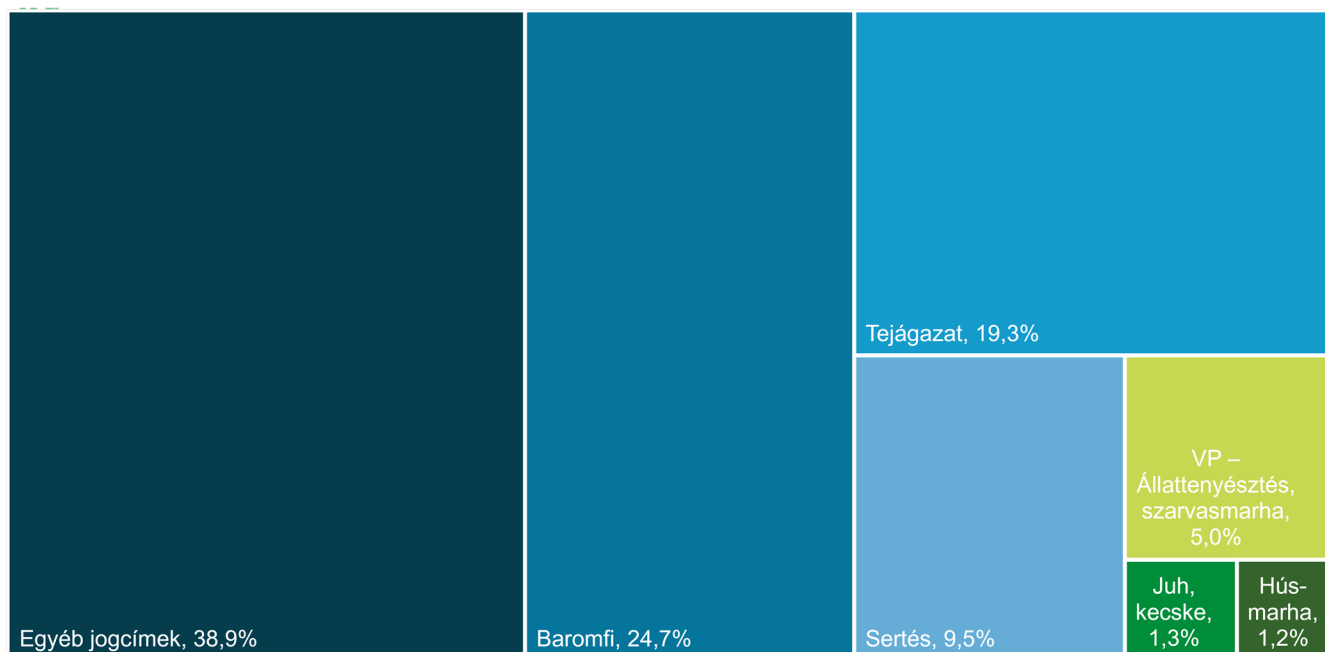
Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Állattenyésztési támogatások

- Az állattenyésztéssel és -tartással foglalkozó termelők összességében 13,3 milliárd forintot vettek igénybe (17. és 18. ábra).
- Az állattenyésztési ágazatba befolyt támogatási összeg 64,0 százaléka nemzeti költségvetésből került kifizetésre. Ennek csaknem fele, 3,8 milliárd forint a Válságkezelő Program keretében nyújtott átmeneti támogatás formájában jutott el a gazdálkodókhoz, leginkább állattartói átmeneti támogatás címen. A 8,5 milliárd forint nemzeti forrás szintén közel fele az állatbetegségek megelőzését és felszámolását szolgálta.
- Az állattenyésztési támogatások 36,0 százalékát uniós források fedezték. Ennek a 4,8 milliárd forintnak negy-ötödét a Vidékfejlesztési Program jogcímein folyósították az állattartóknak.

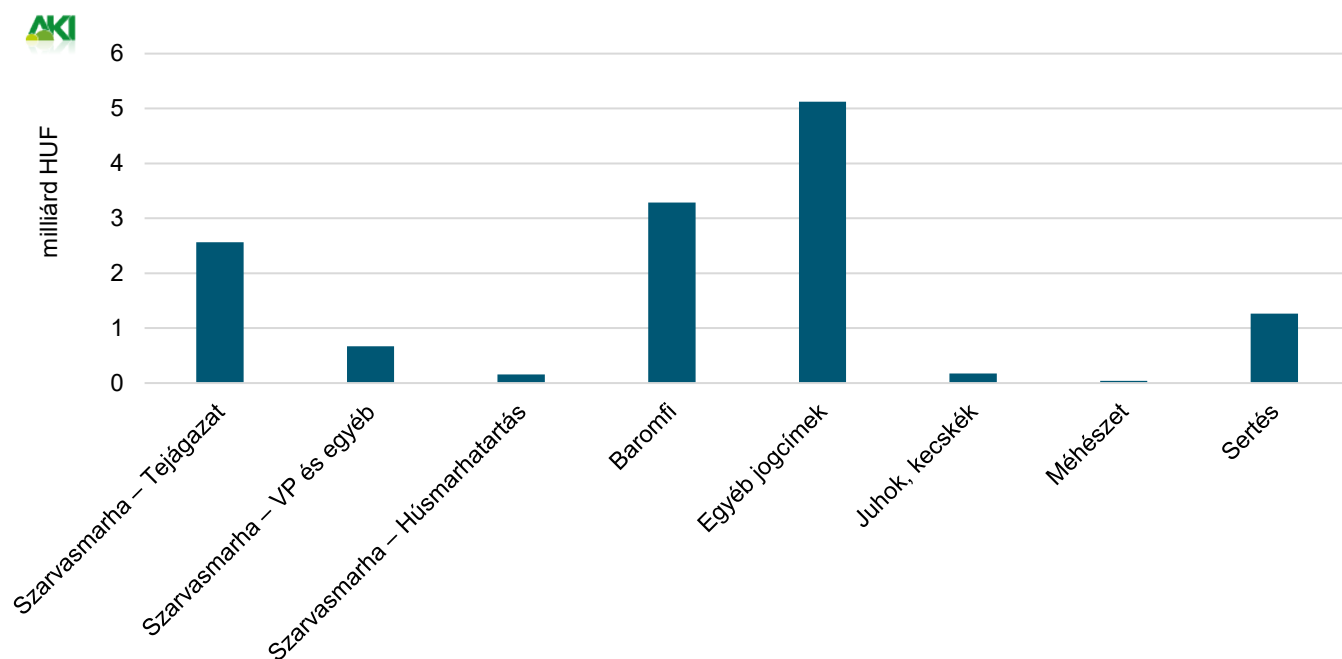
- Az állattenyésztési támogatások negyede, 3,4 milliárd forint a szarvasmarha-ágazatba érkezett, ezen belül a tejágazat 2,6 milliárd forinthez jutott. A baromfiágazat kapta a támogatások másik negyedét, míg a sertéságazat 1,3 milliárd forint támogatásban részesült.

17. ábra: **Az állattenyésztésen belül a támogatások egy-egy negyede a szarvasmarha- és a baromfiágazatot erősítette**

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

18. ábra: **A szarvasmarhatartók 3,4, a baromfitartók 3,3 milliárd forint támogatásban részesültek 2021 első negyedében**

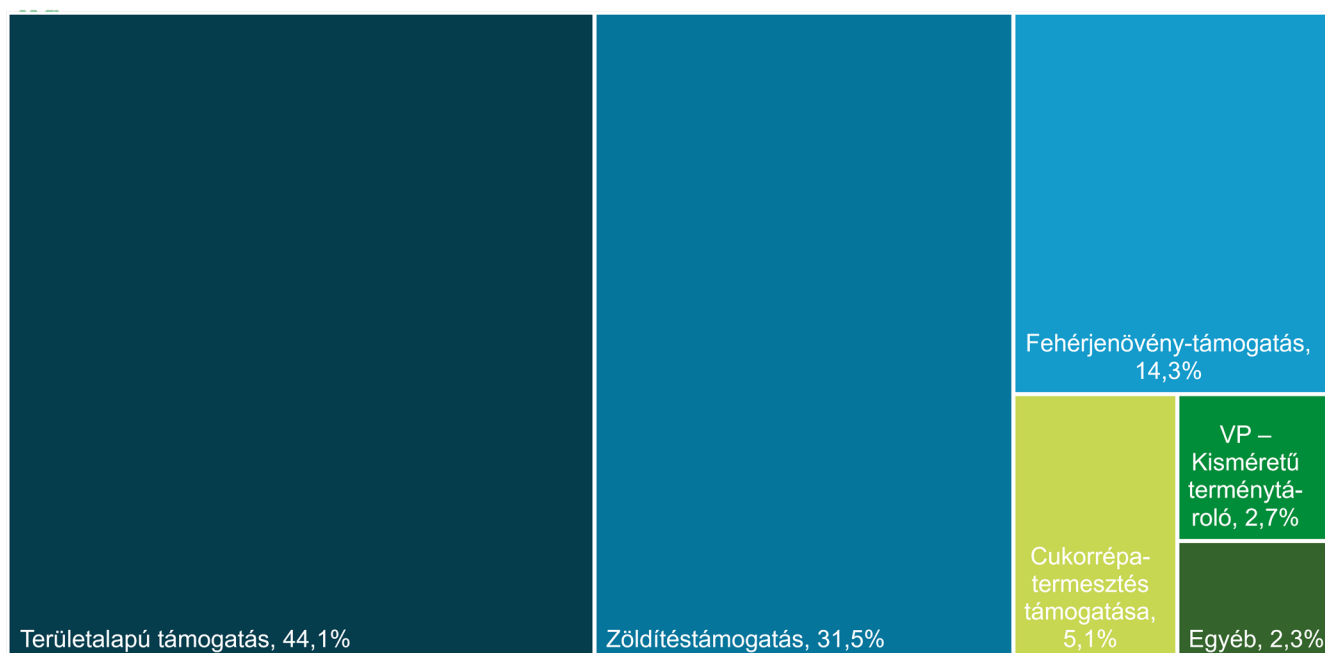

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Szántóföldi növénytermesztők támogatása

- A szántóföldi növénytermesztő ágazat 51,7 milliárd forint támogatásban részesült 2021 első negyedévében, amely csaknem teljes egészében (99,4 százalék) uniós költségvetésből származott.
- Az ágazat részére biztosított szubvenció összegének zöme (75,6 százaléka), 39,1 milliárd forint egységes területalapú támogatás formájában jutott el a gazdálkodókhoz, ezen belül alaptámogatásként 22,8 milliárd forintot, a zöldítési komponens keretében 16,3 milliárd forintot fizettek ki részükre (19. ábra).
- A szemes és a szálas fehérjenövények együttesen mintegy 7,4 milliárd forint támogatásban részesültek.
- A VP keretében kisméretű terménytárolók, szárítók, tisztítók beruházásához nyújtottak 1,4 milliárd forint támogatást a termelőknek.
- További 2,6 milliárd forint a cukorrépa-termesztés, 630,3 millió forint a rizstermesztés támogatását szolgálta.

19. ábra: **A szántóföldi növénytermesztők támogatásának háromnegyedét a területalapú támogatás és a zöldítés adta 2021 első negyedévében**

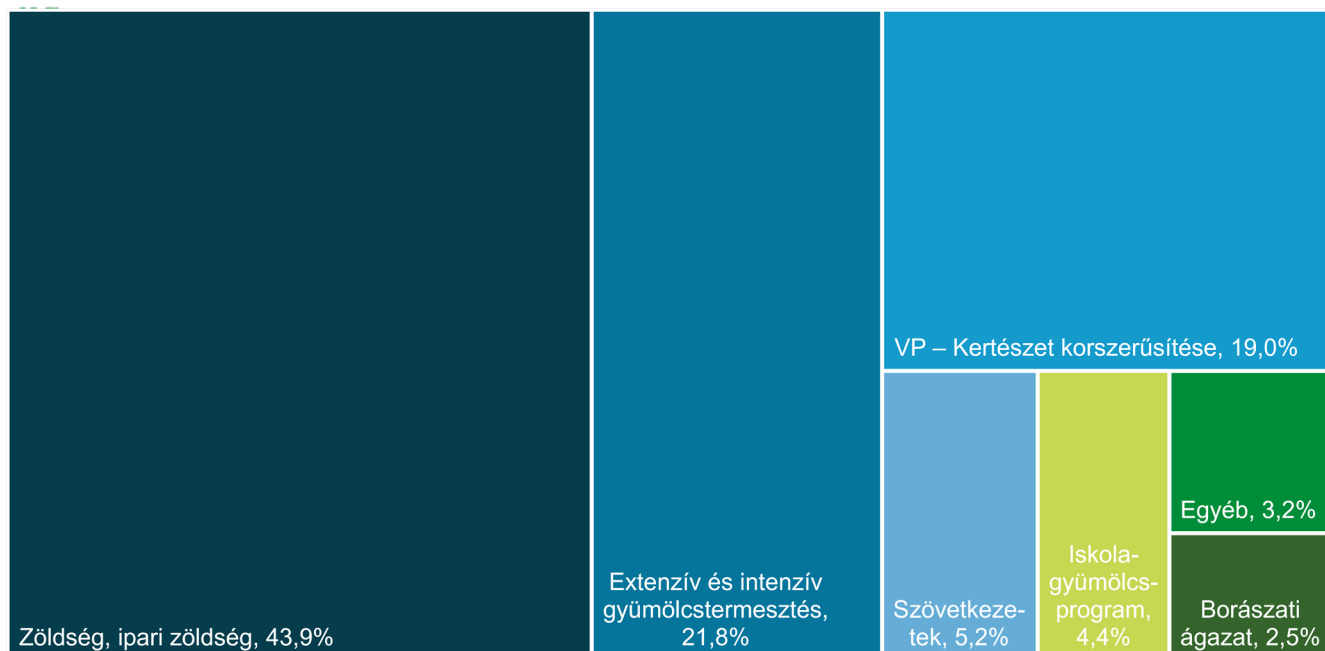
Megjegyzés: A területalapú támogatásból és a hozzá kapcsolódó zöldítésből a szántóföldi növénytermesztők mellett a legeltető állattartók és a kertészeti ágazat is részesült, az alágazatok közötti megosztás nem volt lehetséges.

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kertészeti ágazat támogatása

- A kertészeti ágazat 2021. március 31-ig 9,9 milliárd forint támogatásban részesült, amelynek 89,6 százaléka származott uniós, 10,4 százaléka pedig nemzeti forrásból (20. ábra).
- Zöldség-növény és ipari zöldség-növény jogcímekre együttesen a kertészeti ágazat támogatásának 43,9 százaléka, 4,4 milliárd forint érkezett.
- A kifizetések egyötöde a VP keretében valósult meg, melyből kertészet korszerűsítésére 1,9 milliárd forintot, azon belül üvegházak létesítésére, korszerűsítésére 1,2 milliárd forintot folyósítottak.
- Az extenzív és az intenzív gyümölcs-termesztés az ágazat támogatási összegének 21,8 százalékát tette ki (2,2 milliárd forint).
- A kifizetések 4,4 százaléka az Iskola-gyümölcs-program, 5,2 százaléka a működési alapok támogatása (TÉSZ/BÉSZ) keretében került felhasználásra.

20. ábra: **A kertészeti támogatások csaknem felét a zöldség-, iparizöldség-termesztők kapták 2021 első negyedévében**

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Kockázatkezelés a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2012. január 1-je óta két pilléren nyugszik, amely 2018-ban kiegészült a harmadik pillért jelentő országos jégkármegeelőző rendszerrel, melynek következtében várhatóan jelentősen csökkenni fog a jégkárarány. A 2021-ben induló negyedik pillér, a krízisbiztosítás pedig már a növénytermesztők mellett az állattenyésztők számára is támogatást fog nyújtani az időjárási és egyéb kockázatokból eredő jövedelemcsökkenés mérséklésére.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2020. évi időjárás okozta károk kompenzálására kiemelkedően magas összegű kárenyhítést, 18,5 milliárd forintot folyósítottak március 31-ig a jogosult termelők számára (1. táblázat).
- A kockázatkezelési rendszer második pillére, a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meghirdetésre. Hazai forrásból 39,3 millió forint, uniós forrásból 192,9 millió forint kifizetés valósult meg.
- További 200,0 millió forintot vettek igénybe a gazdálkodók szintén a VP terhére az időjárási kockázatok megelőzését szolgáló beruházásokra.

1. táblázat: **Kiemelkedően magas összegű agrárkárenyhítést folyósítottak 2021 első negyedévében**

millió HUF

Jogcím	Összesen
Nemzeti agrárkárenyhítés	18 450,7
VP – biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott nemzeti támogatás	39,3
VP – biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott uniós támogatás	192,9
VP – időjárási kockázatok megelőzése keretében nyújtott nemzeti támogatás	47,1
VP – időjárási kockázatok megelőzése keretében nyújtott uniós támogatás	152,9
Összesen	18 883,0

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Élelmiszeripar támogatása

- Az élelmiszeripari vállalkozások 7,5 milliárd forint támogatásban részesültek 2021. március 31-ig, elsősorban a Vidékfejlesztési Program forrásaiból. A kifizetések 16,1 százaléka hazai, 83,9 százaléka uniós költségvetésből teljesült (2. táblázat).
- A VP az élelmiszeripari vállalkozásoknak több jogcímen nyújt támogatást. A 7,5 milliárd forintból a borászati ágazat 1,6 milliárd forint támogatásban részesült, emellett mezőgazdasági termékek értéknövelése céljából további 5,8 milliárd forinthez jutottak az élelmiszer-feldolgozó üzemek, energiahatékonyság javítására pedig 57 millió forintot fordíthattak.
- Az élelmiszer-feldolgozók 0,5 millió forint átmeneti támogatást kaptak a koronavírus-járvány miatti károk enyhítésére.

2. táblázat: **Az élelmiszeripar támogatása túlnyomó részben uniós forrásból valósult meg 2021 első negyedévében**

millió HUF

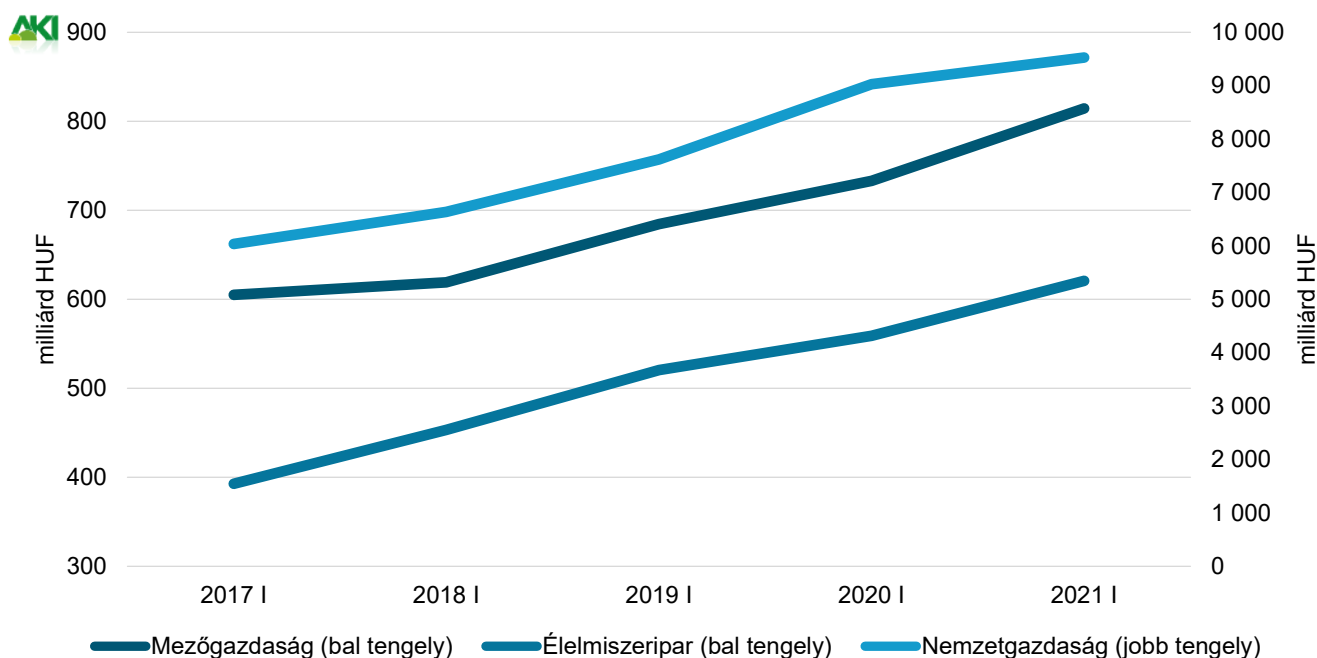
Jogcím	Uniós forrásból	Hazai forrásból	Összesen
Válságkezelő Program – élelmiszer-feldolgozást végzők átmeneti támogatása		0,5	0,5
VP-M04.2.1 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése	3 269,6	620,5	3 890,1
VP-M04.2.1 – Mgi termékek értéknövelése – Élelmiszer-feldolgozó üzemek	1 642,5	315,6	1 958,1
VP-M04.2.2 – Mgi termékek értéknövelése – Borászati üzemek	674,5	126,7	801,2
VP-M04.2.2 – Borászat	702,7	137,6	840,3
VP-M04.2.3 – Energiahatékonyság javítása – feldolgozóüzemek	42,7	14,2	57,0
Összesen	6 332,1	1 215,0	7 547,1

Megjegyzés: Az élelmiszeripari támogatások között csak a VP és a nemzeti agrártámogatások keretében folyósított támogatások szerepelnek.
Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása

- A gazdasági növekedés a Központi Statisztikai Hivatal Gyorstájékoztatója alapján 2021 I. negyedévében tovább folytatódott. A nemzetgazdasági fejlesztések volumene 2,5 százalékkal emelkedett, viszont a mezőgazdaság beruházási teljesítménye jelentősen, több mint 26 százalékkal elmaradt az egy évvel korábbtól. Ebben szerepet játszott az is, hogy a gazdálkodók kevesebb tényésszállatot vettek (KSH¹, 2021).
- A nemzetgazdaság társas vállalkozásainak hitelállománya 5,5 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszaki értékét, ezáltal a hitelek állománya 9527,5 milliárd forintra emelkedett 2021 első negyedévének végére (21. ábra).
- A hitelállományon belül a forintalapú hitelek értéke 16,4 százalékkal 5755,8 milliárd forintra bővült, miközben az arányuk 5,6 százalékponttal 60,4 százalékra emelkedett, ezzel szemben a devizaalapúaké 7,6 százalékkal 3771,7 milliárd forintra csökkent.
- Nemzetgazdasági szinten az éven túli hitelek képezték a hitelek több mint háromnegyedét, ezen belül a rövid lejáratú hitelek értéke 16,0 százalékkal 2186,4 milliárd forintra csökkent, miközben a hosszú lejáratúaké 14,2 százalékkal 7341,1 milliárd forintra nőtt.
- Az Agrárminisztérium (AM) adatai alapján az agrárágazatok hitelállománya azonos ütemben, megközelítőleg 11 százalékkal nőtt, azonban a mezőgazdaság hitelállományának 81,3 milliárd forintos gyarapodása értékben meghaladta az élelmiszeriparét (+61,6 milliárd forint). Mindezek eredményeképpen a mezőgazdaság hitelállománya 814,5 milliárd forintra, az élelmiszeripar pedig 620,7 milliárd forintra emelkedett 2021 első negyedévének végére.

21. ábra: A mezőgazdaság és az élelmiszeripar hitelállománya azonos ütemben növekedett 2021 első negyedévében

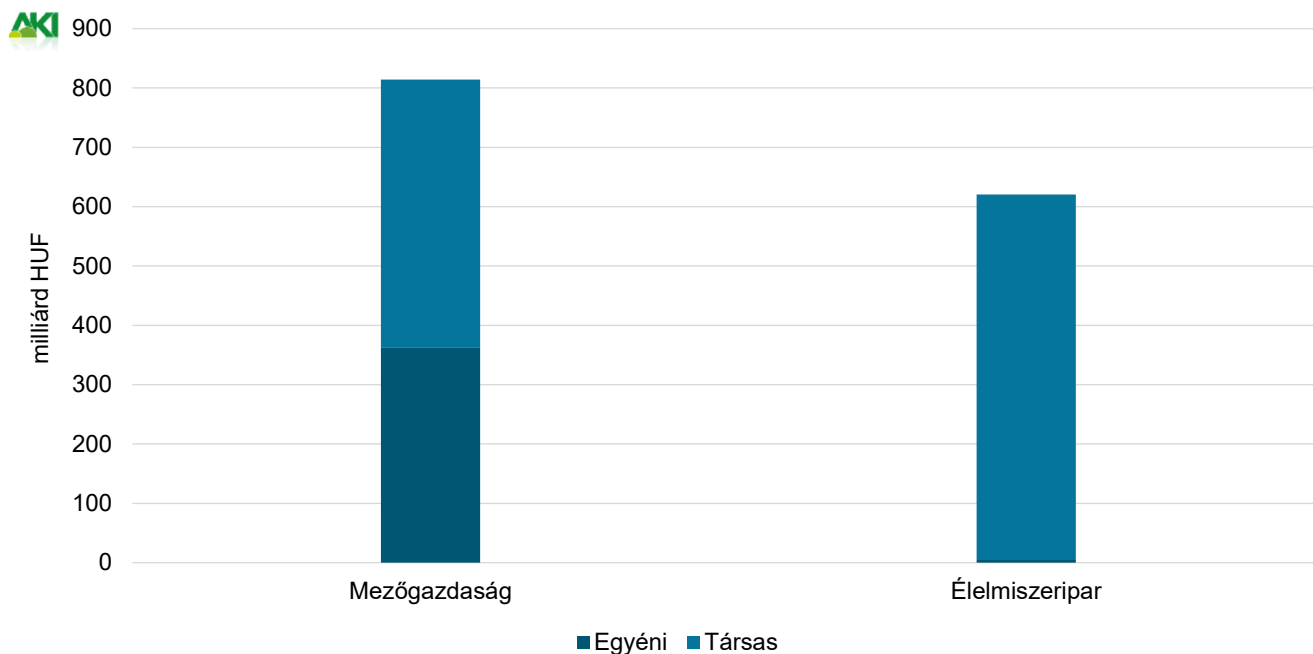

Forrás: MNB- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

¹ KSH: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/ber/ber2103.html> Letöltés: 2021. június 4.

- A mezőgazdaság hitelállományának több mint felét a társas vállalkozások tudhatták magukénak, ami 452,2 milliárd forintot jelentett. Az egyéni gazdaságok 44,5 százalékos részesedése 362,3 milliárd forintnak felelt meg.
- Az élelmiszeripari vállalkozások hitelállományának szinte teljes egésze (614,7 milliárd forint) a társas vállalkozásokat finanszírozta. Az egyéni vállalkozások 6,1 milliárd forintos hitelállománya a társasokéhoz képest elenyésző volt (22. ábra).

22. ábra: **Az élelmiszeripar hitelállományának túlnyomó többségét a társas vállalkozások adták 2021 első negyedévében**

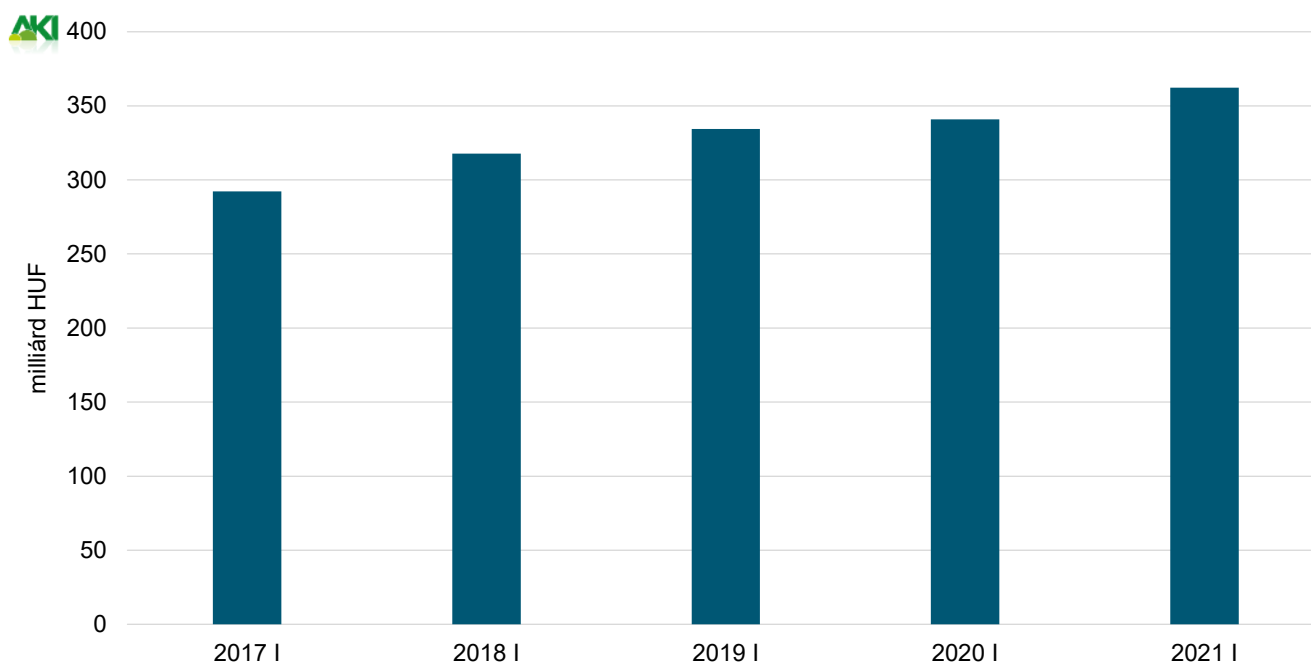

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Az egyéni gazdaságok hitelállománya a mezőgazdaságban

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományát az előző év azonos időszakához képest 6,3 százalékos növekedés jellemezte. Hitelállományuk 362,3 milliárd forintra bővült 2021 I. negyed-évére (23. ábra).
- Az egyéni gazdaságok részesedése a mezőgazdaság teljes hitelállományából 2 százalékponttal csökkent: 46,5 százalékról 44,5 százalékra esett vissza. A csökkenő részesedés háttérében az áll, hogy a társas vállalkozások hitelállománya az egyéni gazdaságokéhoz képest nagyobb ütemben, 15,3 százalékkal bővült.

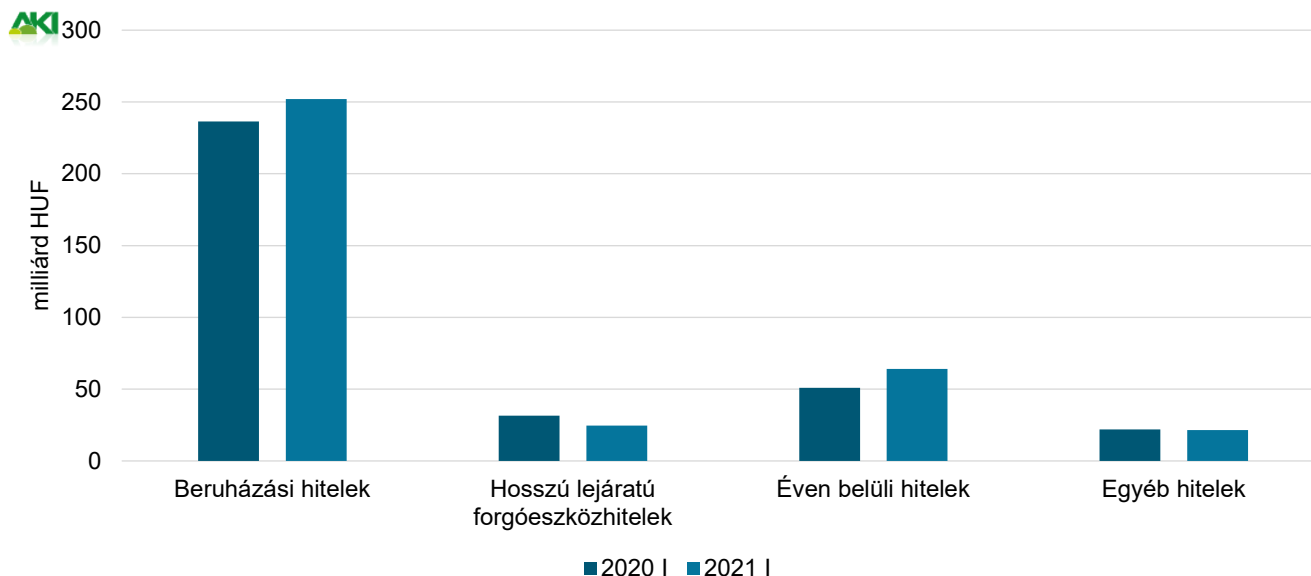
23. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállománya mérsékelten növekedett 2021 első negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelei közül a beruházási hitelek voltak továbbra is túlsúlyban, állományuk 6,6 százalékkal 252,1 milliárd forintra bővült, ami az előző év első negyedévéhez viszonyítva 15,7 milliárd forinttal nagyobb összeget jelentett (24. ábra).
- Az éven belüli hitelállomány 25,8 százalékkal, 51,0 milliárd forintról 64,1 milliárd forintra gyarapodott, ami értékben (13,2 milliárd forint) megközelítette a beruházási hitelek állománynövekedését. E kategórián belül a hitelállomány bővülése döntően az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel-keret növekedésének tulajdonítható.
- Miközben az egyéb hitelek állománya érdemben nem változott, a hosszú lejáratú forgóeszközhitelek állománya 22,1 százalékkal mérséklődött, értéke 24,6 milliárd forintra csökkent.
- A korábbi tendenciának megfelelően a devizahitelek aránya továbbra is elenyésző volt a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományában.

24. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok beruházási és éven belüli hitelállománya közel azonos értékben emelkedett 2021 első negyedében**

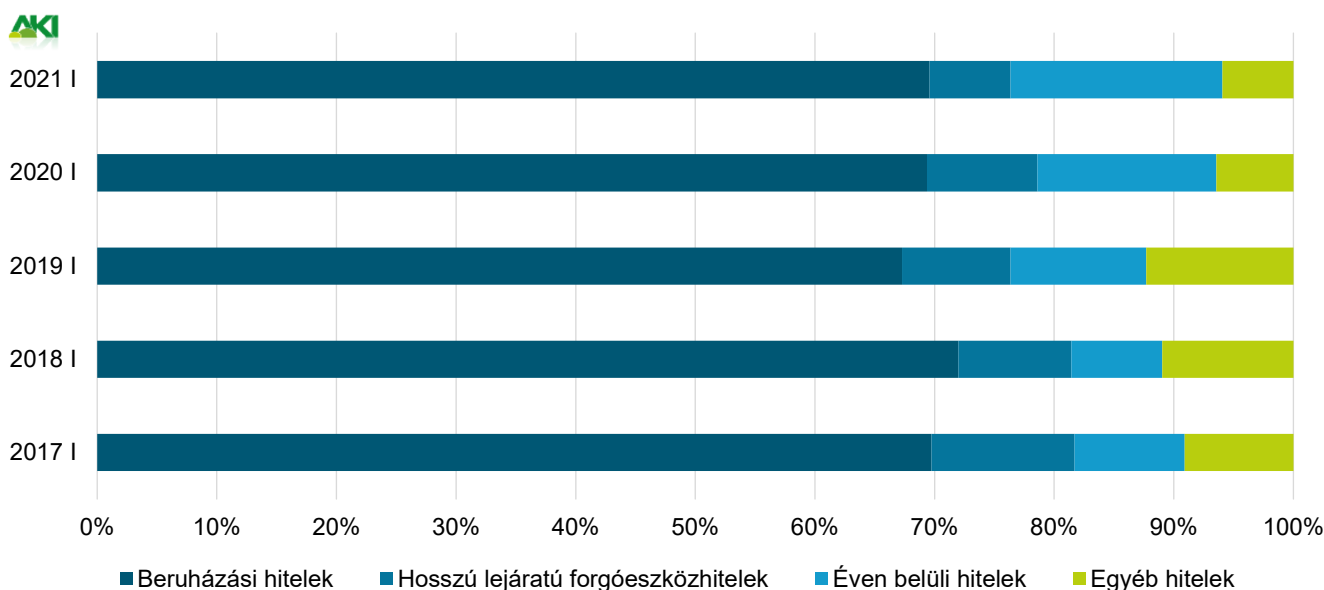

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Tovább mérséklődött a hosszú lejáratú hitelek aránya a mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományában. A visszaesést a hosszú lejáratú forgóeszközhitel csökkenő állománya okozta. Az éven túli hitelek legnagyobb részét továbbra is a beruházási hitelek képezték 2021 I. negyedében (25. ábra).
- A beruházási hitelek súlya 2018-tól kezdődően ismét növekedésnek indult. Állománycsökkenés volt megfigyelhető a hosszú lejáratú forgóeszközhitel terén, ami az éven belüli hitelállomány arányának növekedését eredményezte a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományában. Míg a hosszú lejáratú forgóeszközhitel részaránya 2017-ben még több mint 10 százalékot képviselt, 2021 azonos időszakában már csupán 6,8 százalékot tett ki.

25. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállományában az éven belüli hitelek aránya nőtt jelentősen 2021 első negyedében**

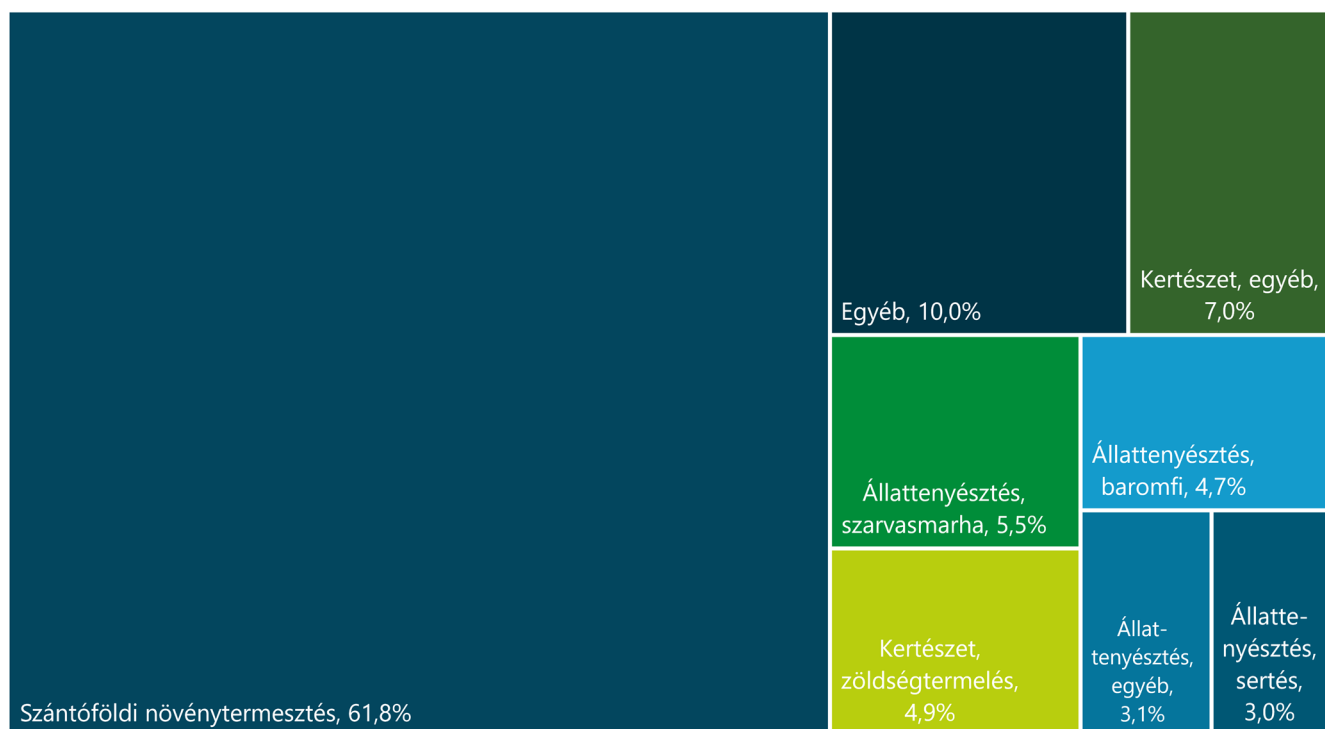

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságokon belül a szántóföldi növénytermesztőkhöz köthető a hitelállomány legnagyobb része, 61,8 százaléka. Az állattartással és -tenyésztéssel foglalkozók a hitelállomány további 16,2 százalékát, a kertészeti ágazat pedig 11,9 százalékát adta 2021. március 31-én (26. ábra).

26. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hiteleinek több mint 60 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021. március 31-én**

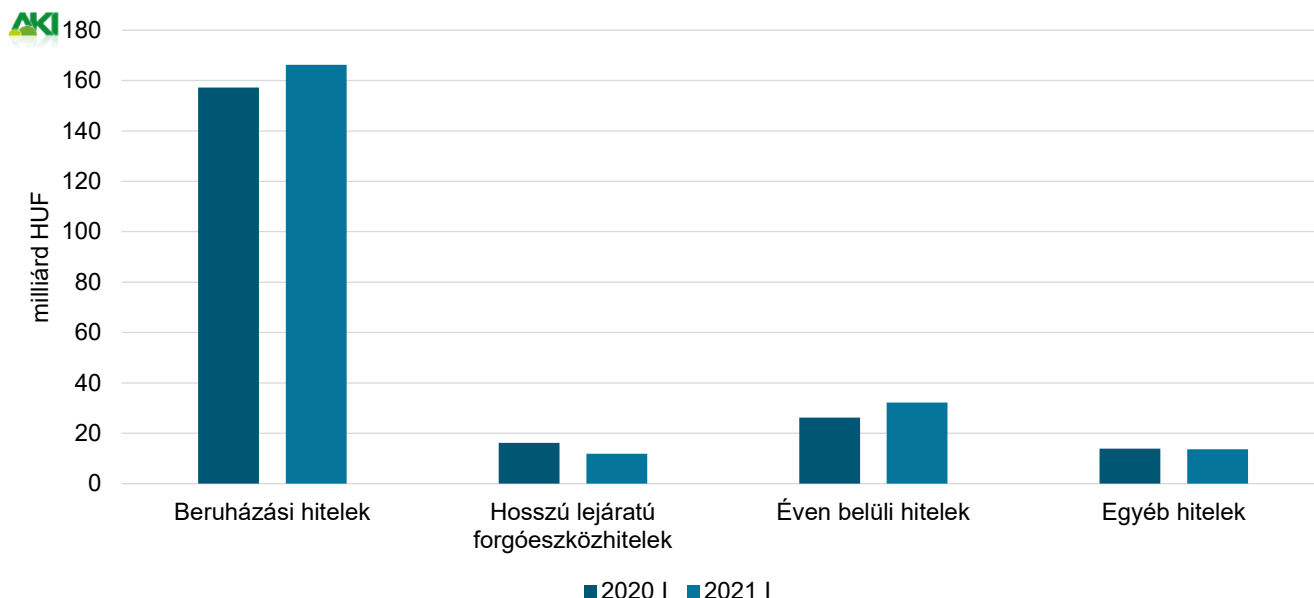

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó egyéni gazdaságok hitelállománya 10,4 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi azonos időszak értékét. Ugyancsak bővült a beruházási hitelek állománya 9,0 milliárd forinttal az előző év azonos negyedéhez viszonyítva. Mérséklődött viszont a hosszú lejáratú forgóeszközhitelek állománya 4,3 milliárd forinttal. Az egyéb hitelek állománya szintén csökkent, összességében 0,2 milliárd forinttal (27. ábra).
- A szántóföldi növénytermesztés rövid lejáratú hiteleinek állománya növekedett még, 5,9 milliárd forint volt az emelkedés. Az állományi bővülés teljes egészében az egyéb éven belüli hitelek 6,7 milliárd forintos növekedésének tulajdonítható, miközben a folyószámlahitelek állománya 0,8 milliárd forinttal zsugorodott.

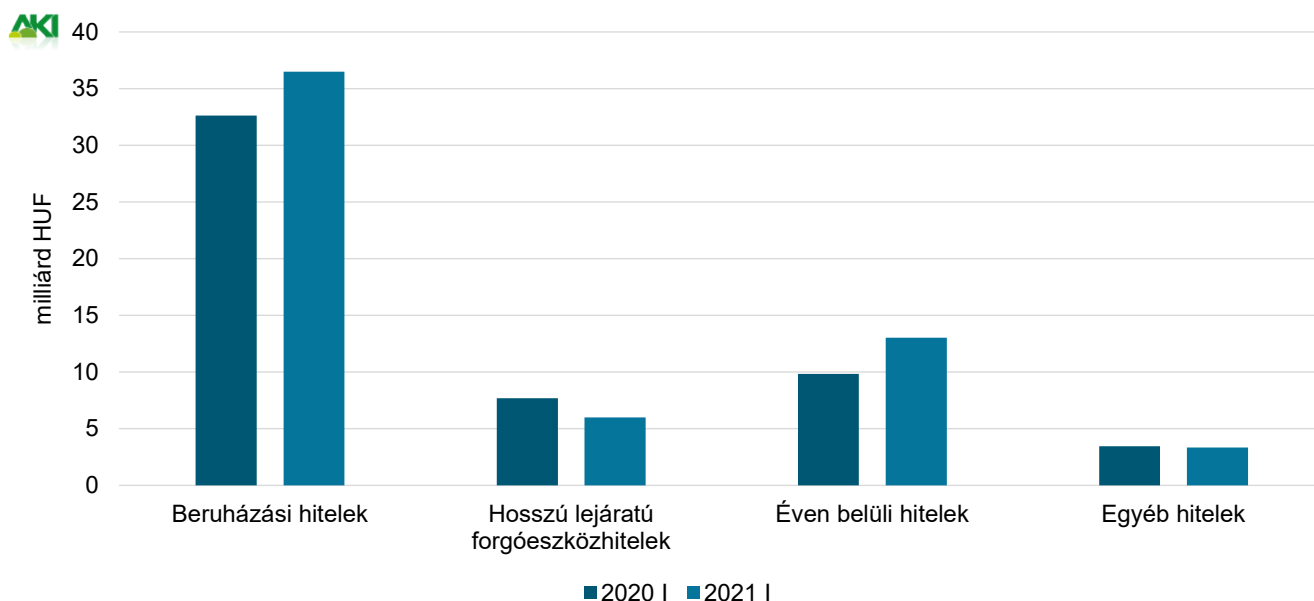
27. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő egyéni gazdaságok beruházási és éven belüli hitelei növekedtek 2021 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az állattenyésztési ágazat hitelállománya csaknem 10 százalékkal (5,3 milliárd forinttal) bővült az elmúlt év azonos időszakához képest. Az alágazaton belül a legnagyobb növekedés a baromfiágazatban volt 2,6 milliárd forintos értékben. Ezt követte a szarvasmarha-ágazat, amelynek hitelállománya 1,7 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszaki értékét.
- Együttes növekedés volt megfigyelhető az alágazatban a beruházási hitelek, valamint a rövid lejáratú hitelek terén, előbbi értéke 3,9, utóbbi pedig 3,2 milliárd forinttal gyarapodott. Az egyéb éven belüli hiteleknel az egyéb éven belüli hitelállomány növekedése volt számottevő (28. ábra).

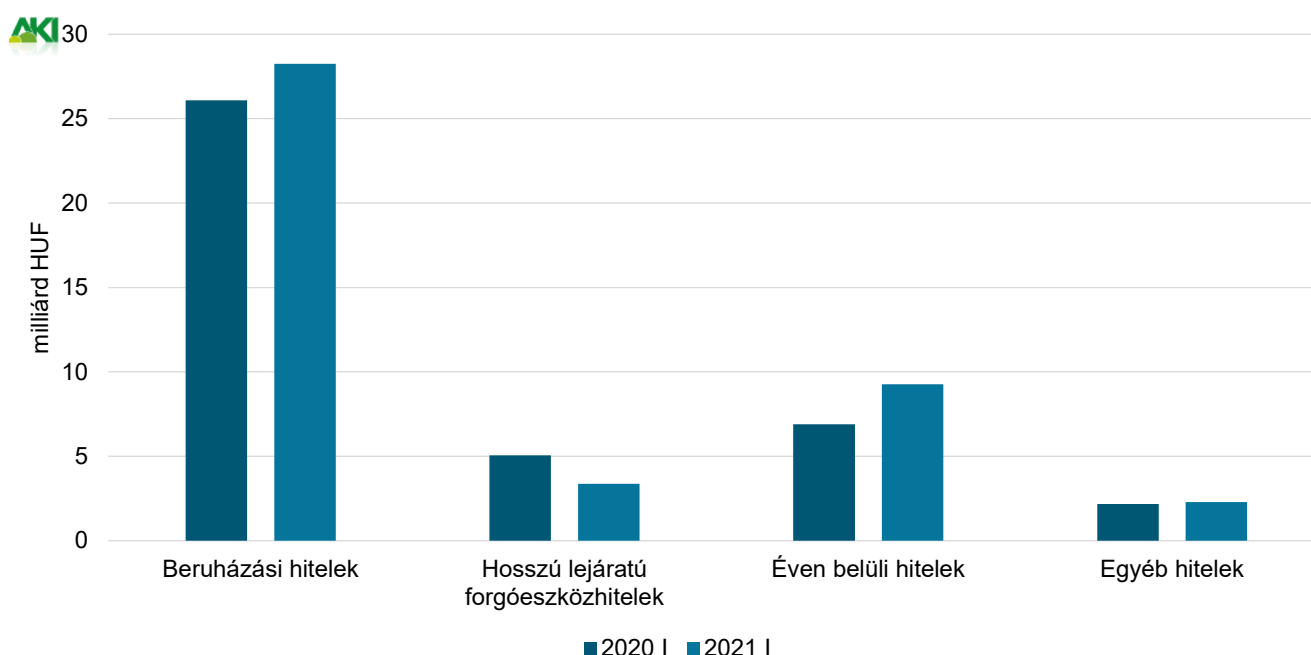
28. ábra: **Az állattartó egyéni gazdaságok beruházási és éven belüli hitelei bővültek 2021 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészeti ágazat hitelállománya 7,4 százalékkal bővült az előző év azonos időszakához képest. Azon belül is a rövid lejáratú hitelek növekedtek leginkább: az állomány értéke 6,9 milliárd forintról 9,3 milliárd forintra bővült (29. ábra).
- Hasonló mértékben növekedett az ágazaton belül a beruházási hitelek állománya, amely 2,2 milliárd forinttal 28,3 milliárd forintra emelkedett az egy évvel korábbi azonos időszakhoz képest.
- A zöldségtermeléssel foglalkozók az ágazat hitelállományából 17,6 milliárd forintot tudhattak magukénak.
- Az egyéb szakágazatok vállalkozásai által felvett hitelállomány 8,6 százalékkal 36,3 milliárd forintra bővült az egy évvel korábbi negyedévhez képest.
- Az egyéni gazdaságok hitelállományának legnagyobb része (72,2 százalék) továbbra is az egyéni vállalkozókhoz tartozott, a fennmaradó részt az őstermelők hitelállománya képezte.

29. ábra: **A kertészetben tevékenykedő egyéni gazdaságok a rövid lejáratú és a beruházási hitelek növekedtek 2021 első negyedévében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az egyéni gazdaságok hitelállományának bővülésével egyidejűleg alig változott az újonnan felvett hitelek értéke. A szegmens mindössze 2,0 milliárd forinttal több, 19,9 milliárd forint hitelt vett fel 2021 I. negyedévében, mint egy évvel korábban (3. táblázat). A hitelállomány bővüléséhez a Covid-19-járvány enyhítését célzó vállalati hitelmoratórium is hozzájárult azáltal, hogy a tőketörlesztés átütemezése az állomány kifutását lassította.
- Az új hitelek több mint fele (54,3 százalék) a szántóföldi növénytermesztők tevékenységét finanszírozta. Az állattenyésztők részesedése 18,3 százalék volt. Az új hitelek 8,1 százaléka a baromfi-, 5,8 százaléka a szarvasmarha-ágazatba került, további 2,2 százalékat pedig a sertéstartók és -tenyésztők tudhatták magukénak.
- A szántóföldi növénytermesztők újonnan felvett hitelei 0,3 milliárd forinttal haladták meg az előző évi értéket. Hitelcél tekintve a folyószámlahitelek összegében történt a legnagyobb változás: az új hitelkihelyezések értéke 1,4 milliárd forinttal volt kisebb 2021 első negyedévében, mint egy évvel korábban. A beruházási hitelek-ből 0,9 milliárd forinttal, az egyéb éven belüli hitelekből 0,4 milliárd forinttal, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel-telekből és az egyéb hitelekből közel azonos értékben, 0,2, illetve 0,1 milliárd forinttal nagyobb hitelösszeget vettek igénybe.
- Az újonnan felvett hitelek összege az állattenyésztési ágazaton belül 0,5 milliárd forinttal 3,6 milliárd forintra bővült. A növekedés javarészt a beruházási hitelek-nél jelentkezett, amelyek állománya 0,6 milliárd forinttal volt nagyobb az előző év azonos időszakához képest.

- A kertészeti ágazatban tevékenykedők által újonnan felvett hitelek értéke 0,1 milliárd forinttal volt kisebb (2,1 milliárd forint) 2021 I. negyedévében, mint egy évvel korábban. A csökkenés javarészt a folyószámlahiteleknek tulajdonítható.

3. táblázat: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok új hitelei kismértékben meghaladták az előző évit 2021 első negyedévében**

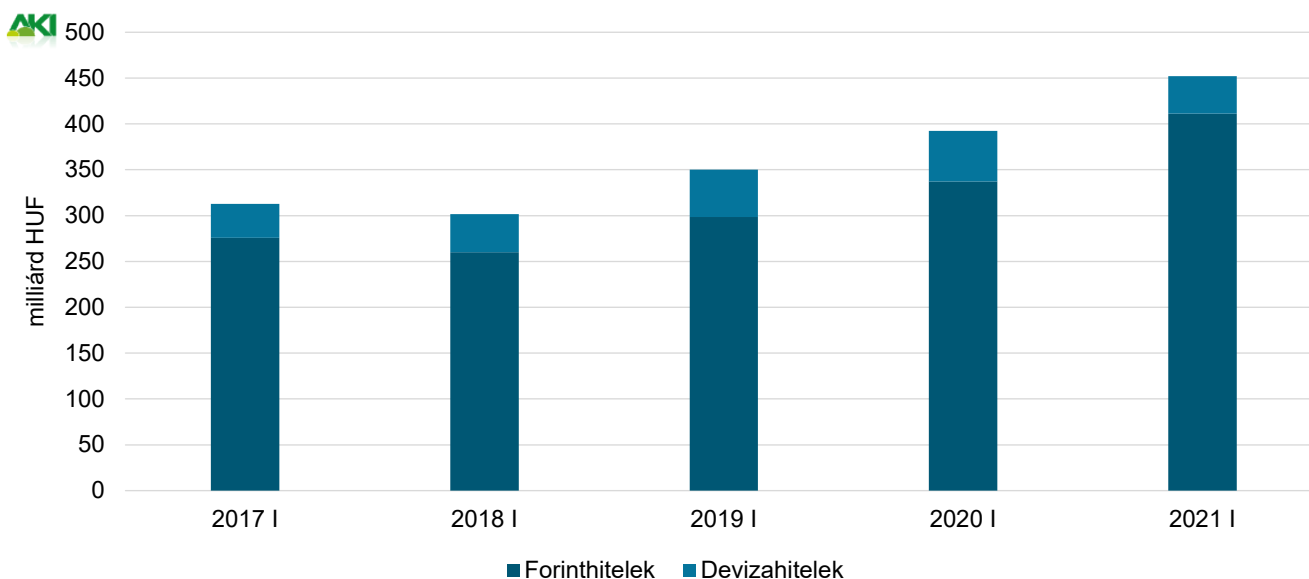
milliárd HUF						
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	10,8	4,9	0,9	3,1	1,0	0,8
Állattenyésztés	3,6	1,7	0,1	1,4	0,4	0,1
ebből						
baromfi	1,6	0,9	0,0	0,6	0,1	0,0
sertés	0,4	0,1	0,0	0,3	0,1	0,0
szarvasmarha	1,2	0,6	0,1	0,4	0,1	0,0
Kertészet	2,1	0,9	0,2	0,7	0,2	0,1
ebből						
zöldségtermelés	0,8	0,2	0,0	0,3	0,1	0,1
Egyéb	3,4	2,1	0,3	0,7	0,2	0,2
Összesen	19,9	9,5	1,6	5,8	1,7	1,2

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya

- Folytatódott a mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának 2018-tól megfigyelhető dinamikus növekedése. Az állomány értéke 2021 első negyedévének végére mintegy 452,2 milliárd forintra gyarapodott, az előző év azonos időszakai értékét 15,2 százalékkal haladta meg (30. ábra).
- Hitelállományukban továbbra is a forinthitelek domináltak, sőt részesedésük tovább emelkedett, mivel 2021. első negyedévében ismét meghaladta a 90 százalékot.

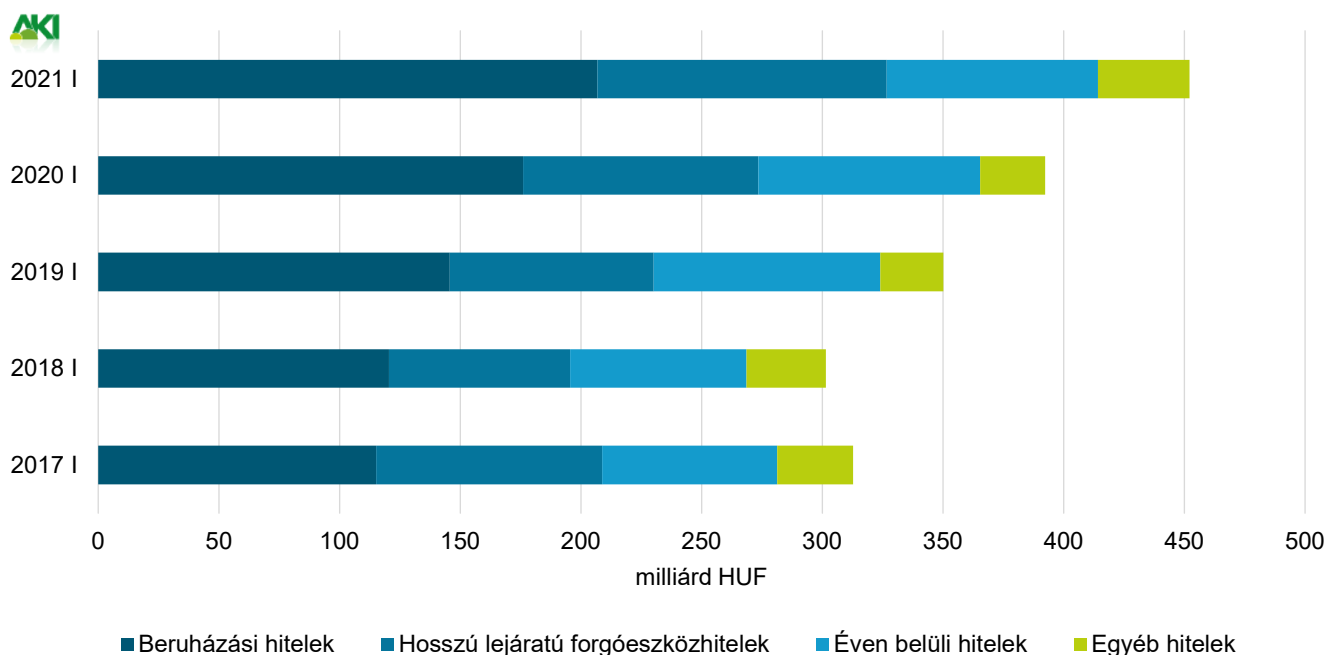
30. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelei több mint 10 százalékkal növekedtek 2021. március 31-ig**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A hitelállományon belül az éven túli hitelállomány bővülése volt kiemelkedő, a hitelösszeg 19,4 százalékkal 326,7 milliárd forintra gyarapodott 2021 első negyedévében. Az éven túli hitelek közül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 23,1 százalékkal 120,0 milliárd forintra, a beruházási hitelek 17,4 százalékkal 206,7 milliárd forintra emelkedtek (31. ábra).
- Az éven belüli hitelállomány 2019-ben volt a legnagyobb, 93,8 milliárd forint, amely 2021 első negyedévének végére 87,5 milliárd forintra csökkent, ezáltal a rövid lejáratú hitelek részesedése a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 4,8 százalékkal esett vissza.

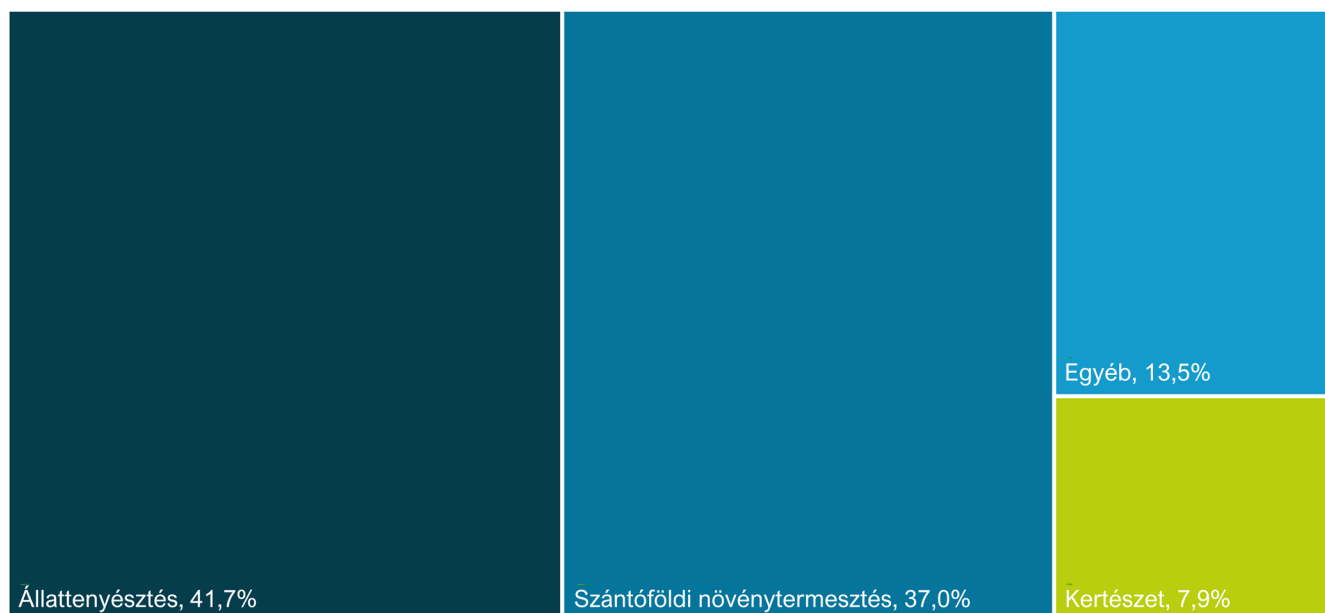
31. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások éven túli hitelei növekedtek 2021 első negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának jelentős része, 41,7 százaléka az állattenyésztéssel foglalkozó társas vállalkozásokhoz, 37,0 százaléka pedig a szántóföldi növénytermesztőkhez került. Az állattartók körében a sertés- és a szarvasmarhatartók részesedése közel azonos volt, előbbi 14,4, utóbbi 14,3 százalék. Nagyságrendileg azonos volt a baromfiágazat részesedése is, a teljes hitelállomány 11,7 százalékát tudhatták magukénak. A kertészeti ágazat kisebb, 7,9 százalékos részesedéssel bírt, azon belül is a zöldségtermelés 5,5 százalékos arányt képviselt. Az egyéb ágazatokban tevékenykedők részesedése 13,4 százalékot tett ki (32. ábra).

32. ábra: **Az állattenyésztők részesedtek legnagyobb mértékben a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 2021. március 31-ig**

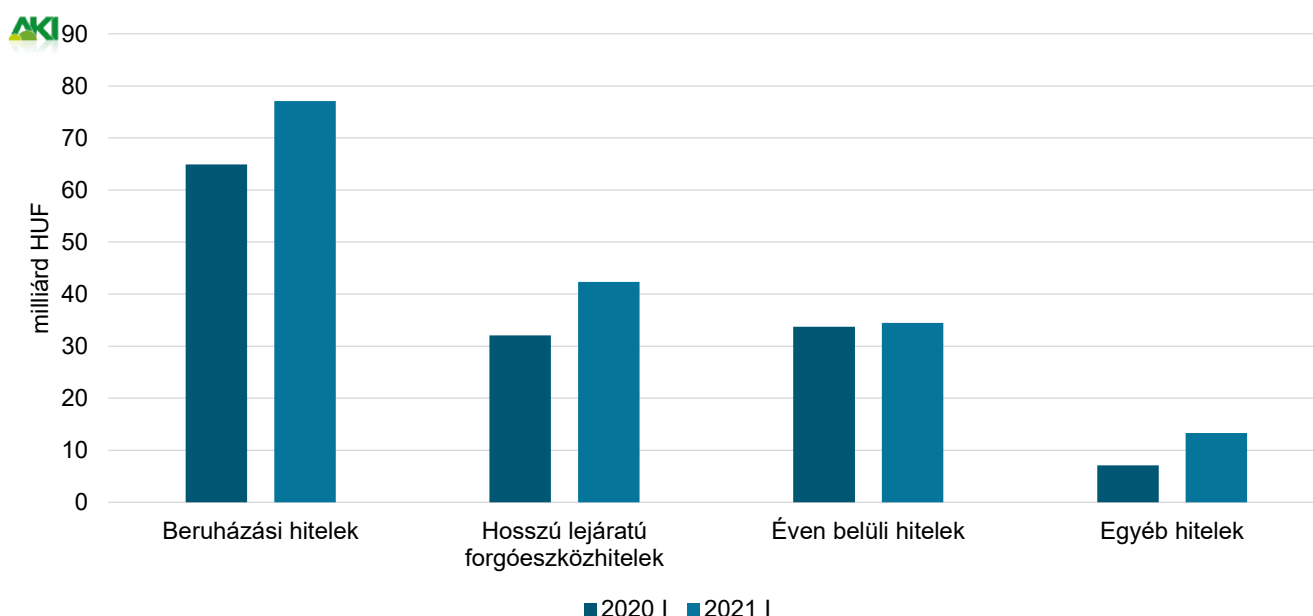

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Bővült a szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó társas gazdaságok hitelállománya, 29,4 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos negyedévi értékét.
- Minden hitelcél tekintetében dinamikus növekedés volt megfigyelhető az ágazatban. A beruházási hitelek 12,2 milliárd forinttal, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 10,3 milliárd forinttal gyarapodtak, visszafogott növekedés volt az egyéb hitelek állományában, amely 6,2 milliárd forinttal, míg a legkisebb változás a rövid lejáratú hitelek állományát jellemezte, amely 0,8 milliárd forinttal nőtt (33. ábra).

33. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő társas vállalkozások beruházási hitelei növekedtek leginkább 2021 első negyedévében**

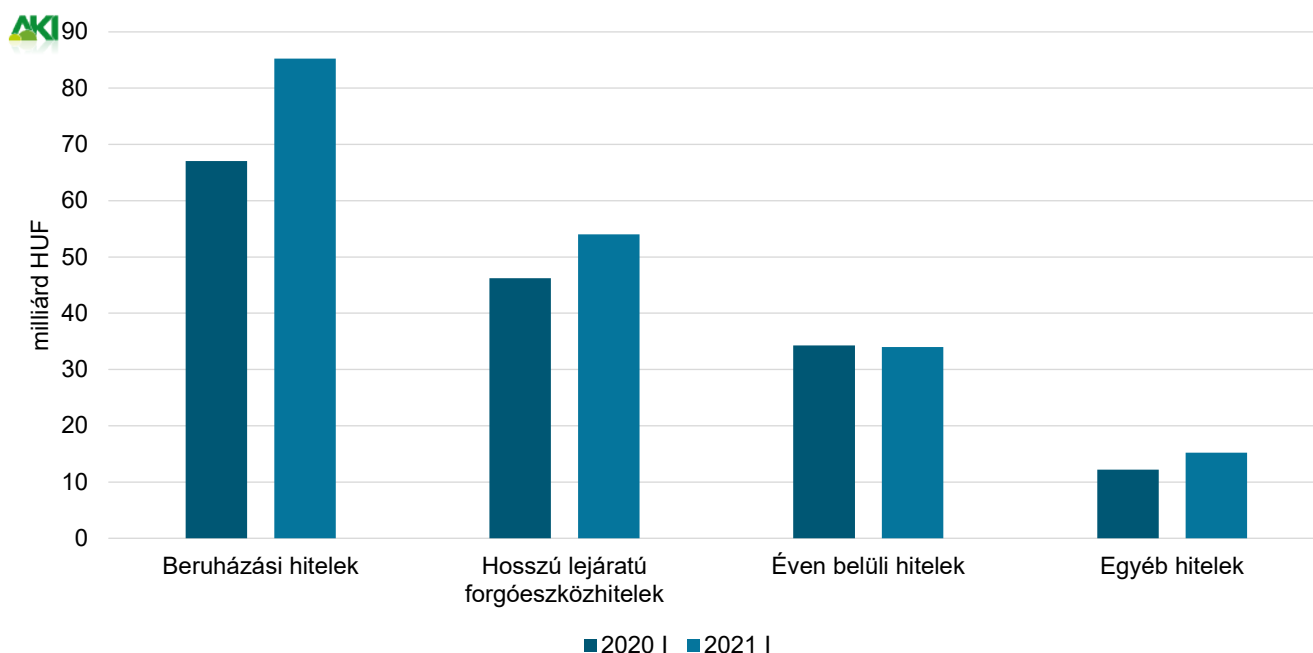

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest az állattenyésztési ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 18,0 százalékkal, azaz 28,7 milliárd forinttal bővült.
- Az állattenyésztésen belül a sertéságazatban volt a legnagyobb növekedés 22,3 milliárd forinttal, ezt követte a szarvasmarha-ágazat 4,3 milliárd forinttal, majd a baromfiágazat 3,1 milliárd forinttal.
- Az állattenyésztési ágazat hitelállományában az éven túli hitelállomány gyarapodása volt számottevő. Azon belül is a beruházási hitelállomány növekedése volt kiemelkedő, 27,2 százalékkal, 85,3 milliárd forintra, illetve a forgóeszközhitelek 16,9 százalékkal 54,0 milliárd forintra emelkedtek. Az egyéb hitelek állománya ugyan-csak növekedett, 24,7 százalékkal. Nem történt érdemi változás az éven belüli hitelek állományában az előző év első negyedéhez képest (34. ábra).

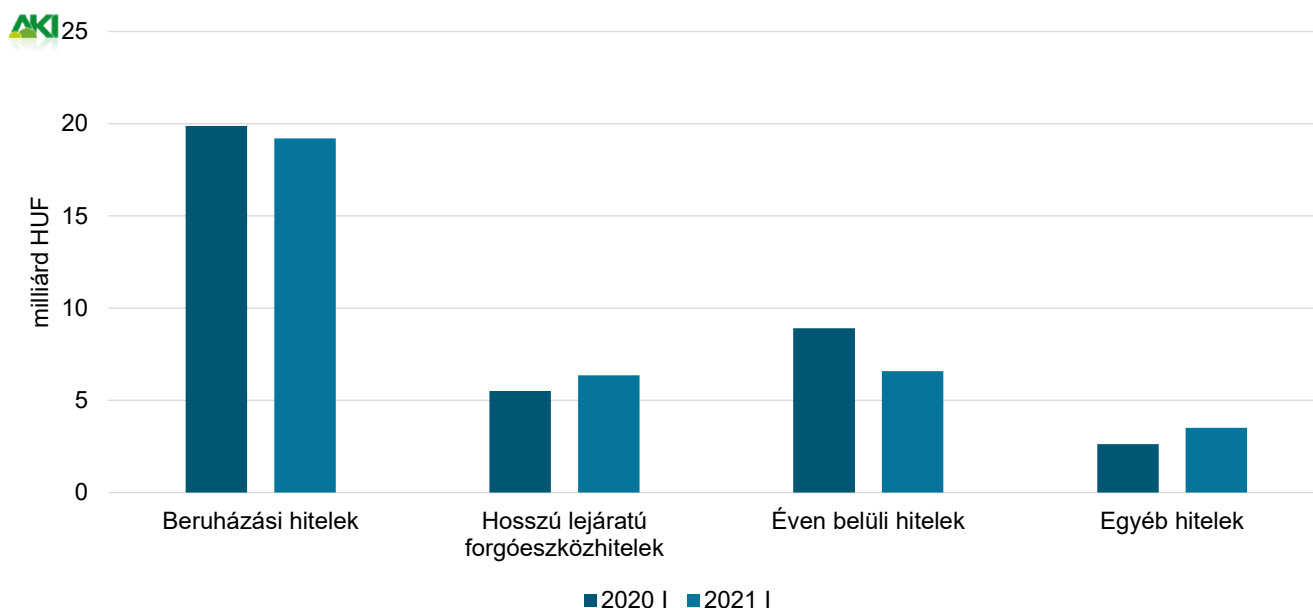
34. ábra: **Az állattenyésztő társas vállalkozások beruházási hitelei közel 30 százalékkal bővültek 2021 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészeti ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 3,4 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az ágazat társas vállalkozásaihoz rendelt hitelállomány 35,7 milliárd forintos értékével továbbra is a legkisebbnek számított az ágazatok között (35. ábra).

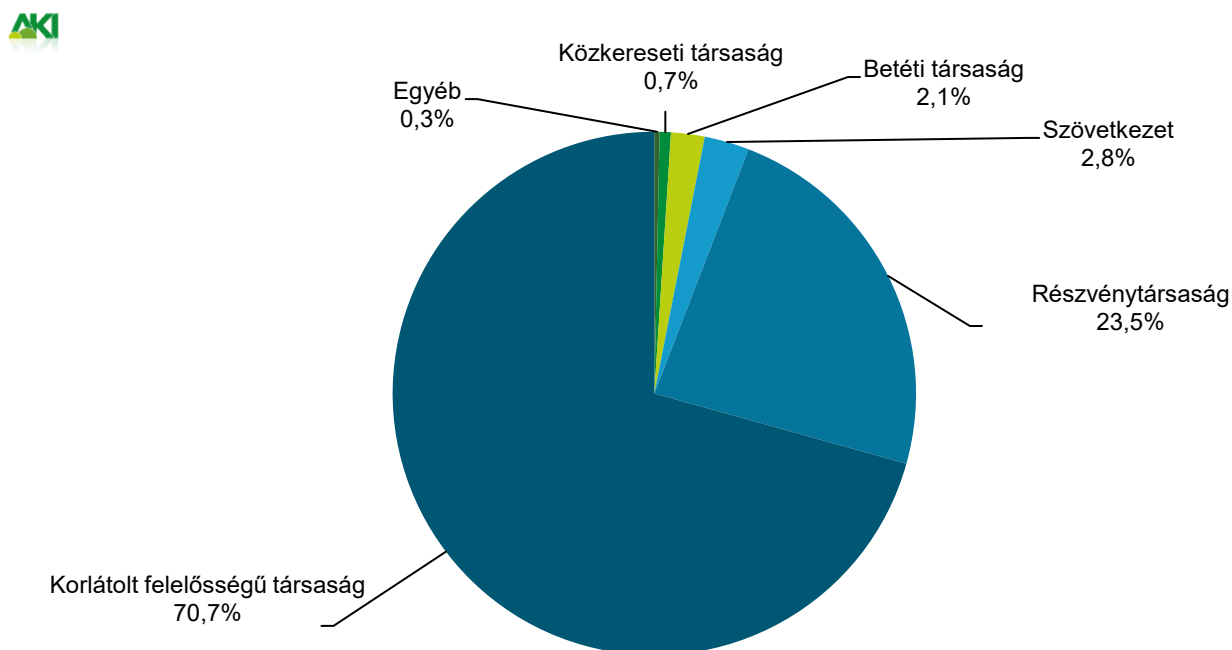
35. ábra: **A kertészeti társas vállalkozások forgóeszközhitelei csökkentek 2021 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A gazdálkodási formák szerinti bontást tekintve elmondható, hogy a fennálló hitelállomány túlnyomó többsége, 94,1 százaléka továbbra is korlátolt felelősségű társaságokhoz és részvénytársaságokhoz került 2021 első negyedében. A szövetkezetek részesedése a korábbi évi 3,2 százalékról 2,7 százalékra mérséklődött a vizsgált időszakban.
- Ugyanekkor 3 százalék alá csökkent a betéti társaságok és a közkereseti társaságok által felvett hitelek együttes aránya (36. ábra).

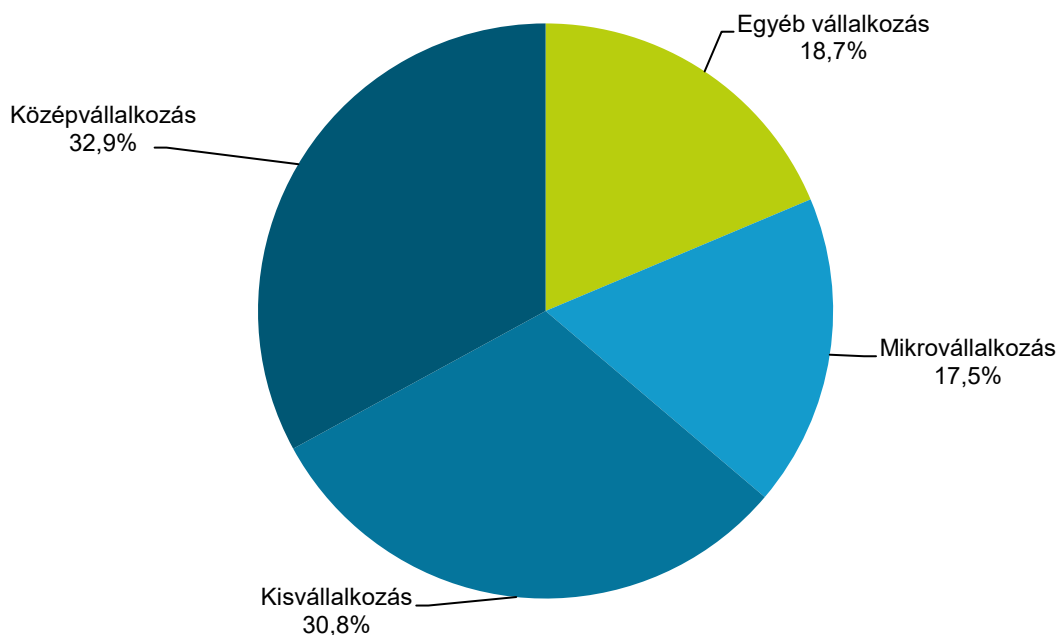
36. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint 70 százaléka a korlátolt felelősségű társaságokat finanszírozta 2021 első negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások teljes hitelállományának 81,2 százaléka (367,8 milliárd forint) mikro-, kis- és középvállalkozásokhoz tartozott 2021 első negyedévének végén. A középvállalkozások hitelállományból való részesedése 32,9 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozásoké 30,8 százalékos, a mikrovállalkozásoké pedig 17,5 százalékos arányt képviselt. Az egyéb vállalkozások (beleértve a nagyvállalkozásokat) hiteleinek összege a társas vállalkozások hitelállományának 18,7 százalékát adta 2021 első negyedévében (37. ábra).

37. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek egyharmadát a középvállalkozások tudhatták magukénak 2021 első negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Bővült a mezőgazdaságban a társas vállalkozások által felvett új hitelek összege. Az előző év azonos időszakához képest 11,8 milliárd forinttal több, 47,7 milliárd forint hitelt vettek fel 2021 első negyedévében (4. táblázat).
- A hitelösszezből a szántóföldi növénytermesztők részesedése 43,4 százalék volt. A hitelösszeg további 42,5 százaléka az állattenyésztőket finanszírozta. Azon belül is az új hitelek 18,2 százaléka a baromfi-, 14,4 százaléka a szarvasmarha-ágazatba került, további 9,0 százalékát pedig a sertéságazat tudhatta magáénak.
- Összességében növekedés volt megfigyelhető a hitelkihelyezések dinamikájában az előző év első negyedévéhez képest mind a szántóföldi növénytermesztés, mind pedig az állattenyésztési ágazat tekintetében. Előbbi hitelfelvétele 6,7 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi értéket. Azon belül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 5,2 milliárd forinttal, a beruházási hitelek kihelyezése pedig 2,0 milliárd forinttal gyarapodott.
- Az állattenyésztők által újonnan felvett hitelek összege 4,0 milliárd forinttal 20,3 milliárd forintra emelkedett. Jelentős volt a növekedés a hosszú lejáratú hitelek állományában, amely háromszorosára, valamint a beruházási hitelek állományában, amely közel másfélszeresére bővült.
- A kertészeti ágazatban tevékenykedők által újonnan felvett hitelállomány 1,0 milliárd forinttal volt több, mint az egy évvel korábbi negyedévben.

4. táblázat: **A mezőgazdasági társas vállalkozások új hiteleinek legnagyobb része a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021. március 31-én**

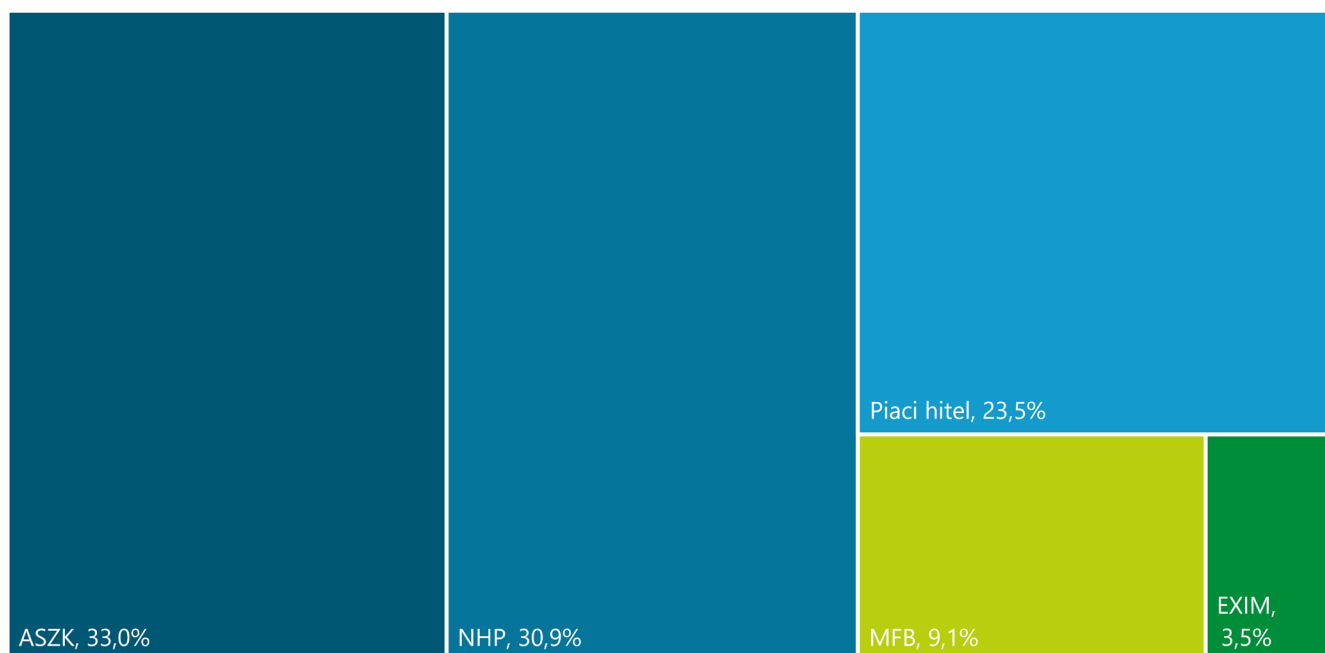
						milliárd HUF
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	20,7	6,0	6,1	1,9	4,1	2,7
Állattenyésztés	20,3	5,6	7,4	1,4	3,3	2,6
ebből						
baromfi	8,7	3,4	2,7	0,5	1,2	0,9
sertés	4,3	0,5	1,1	0,4	0,6	1,6
szarvasmarha	6,9	1,5	3,5	0,5	1,4	0,1
Kertészet	2,9	1,6	0,6	0,3	0,4	0,1
ebből						
zöldségtermelés	2,2	1,3	0,5	0,2	0,2	0,1
Egyéb	3,9	1,3	1,0	0,8	0,5	0,3
Összesen	47,7	14,5	15,1	4,3	8,2	5,6

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági vállalkozások hitelállományában a kedvezményes hitelek voltak túlsúlyban: a piaci hitelek aránya mindössze 23,5 százalékot jelentett 2021 első negyedévében (38. ábra).
- Kiemelkedő volt a támogatott hitelkonstrukciók közül az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel és a növekedési hitelprogramok fennálló állománya, előbbi a mezőgazdaság hitelállományának 33,0, utóbbi 30,9 százalékát adta 2021. március 31-én. Az MFB-hitelprogramokhoz köthető hitelállomány 9,1 százalékos arányt képviselt, az Eximbank által finanszírozott hitelek részesedése a mezőgazdaságban pedig mindössze 3,5 százalékot jelentett.

38. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományának több mint 70 százalékát a kedvezményes hitelek adták 2021 első negyedévében**

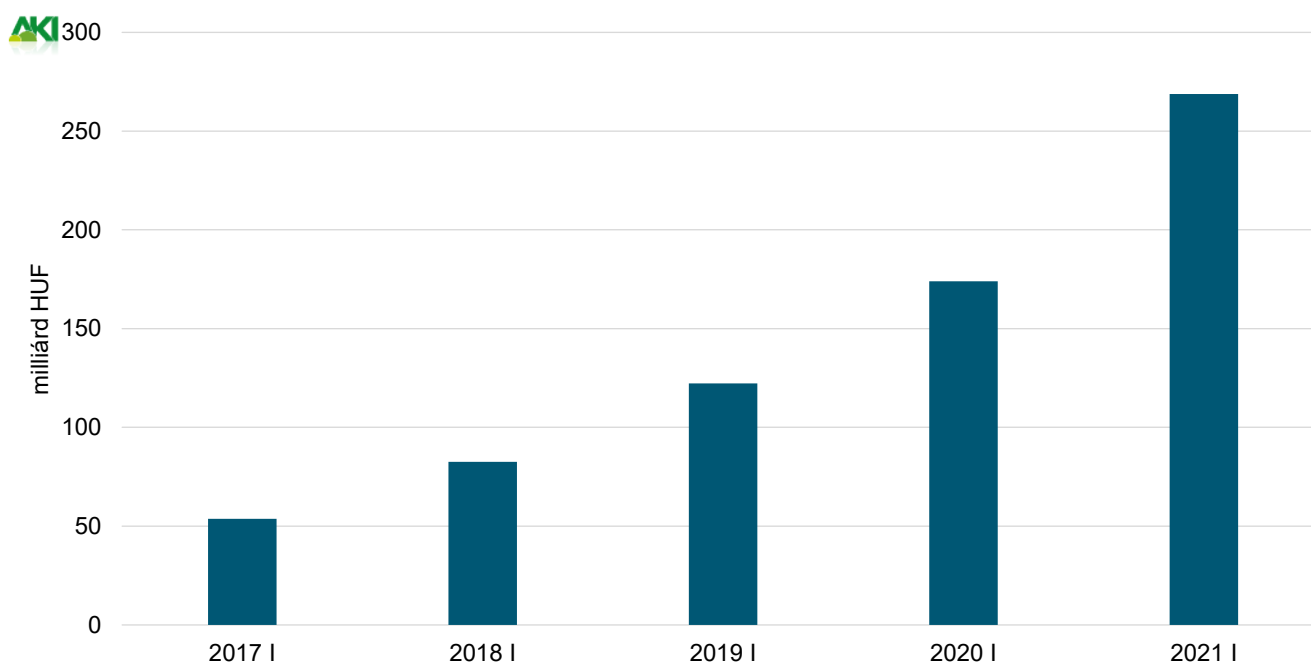
Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, AM-, MFB-, KAVOSZ- és EXIM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel

- A magyar agrárium rövid távú finanszírozásának stabilabbá tételét is szolgálja a Széchenyi Kártya Program, amely 2011-től érhető el az agrárvállalkozások számára.
- A koronavírus-járvány miatti gazdasági nehézségek és az annak kapcsán felmerülő finanszírozási igények kezelésére 2020. május 15-től változtak az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel igénybevételének szabályai (14/2020. (IV. 10.) AM rendelet). A szerződéses összeg a korábbi legfeljebb százmillió forintról kétszázmillió forintra emelkedett, amihez csekély összegű támogatás vehető igénybe a kamatra, a kezelési költségre, valamint a kezességi díjra és költségekre, vagyis lényegében ingyenessé vált ez a finanszírozási forma. A kiemelt támogatások a 2020 végéig hatályba lépett ASZK-hitelügyletekre voltak igénybevehetők. A támogatható tevékenységek: elsődleges mezőgazdasági termelés, halgazdálkodás, mezőgazdasági termékek feldolgozása, mezőgazdasági termékek forgalmazása, erdőgazdálkodás, illetve vadgazdálkodás. A hitelkeret futamideje 1, 2 vagy 3 év lehet. A hitel ingatlanfedezet nélkül is igényelhető, gyors és egyszerűsített hitelbírálat mellett.
- Az előző évek tendenciájának megfelelően 2021 első negyedében tovább nőtt a mezőgazdasági vállalkozások ASZK Folyószámlahitel keretein belül benyújtott hiteligénye. A szerződések száma 37,0 százalékkal 25 432 darabra, a leszerződött összeg 54,4 százalékkal 268,8 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest (39. ábra).

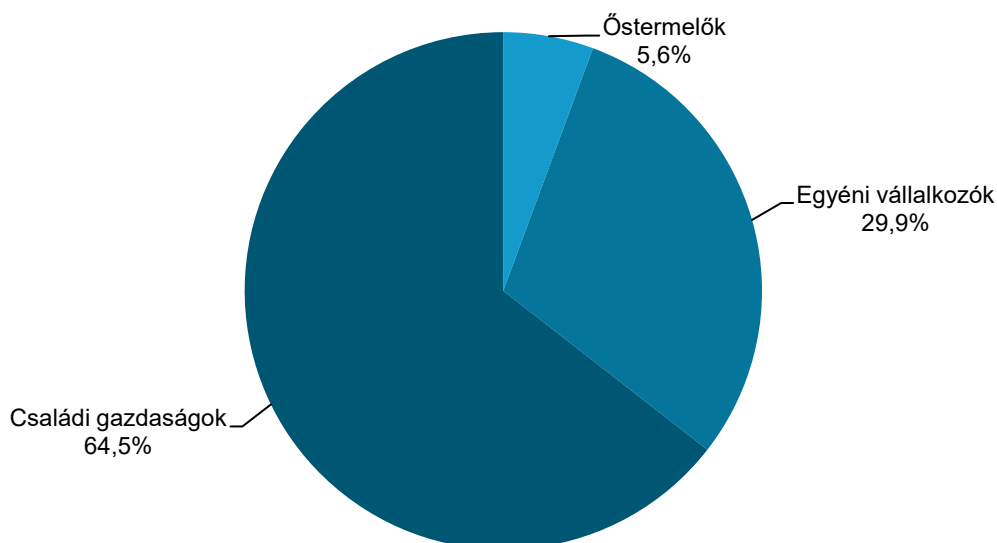
39. ábra: **A mezőgazdaság Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkerete több mint 50 százalékkal növekedett 2021 első negyedében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéni gazdaságokhoz volt köthető a mezőgazdasági ASZK-folyószámlahitel keretösszegéből 187,0 milliárd forint, a társas vállalkozások a hitelállományból 81,8 milliárd forintot tudhattak magukénak 2021. március 31-én.
- A mezőgazdasági tevékenységet végző egyéni gazdaságok hitelállományának túlnyomó többsége a családi gazdaságokhoz, 29,9 százaléka az egyéni vállalkozókhoz, 5,6 százaléka pedig az őstermelőkhöz került (40. ábra).

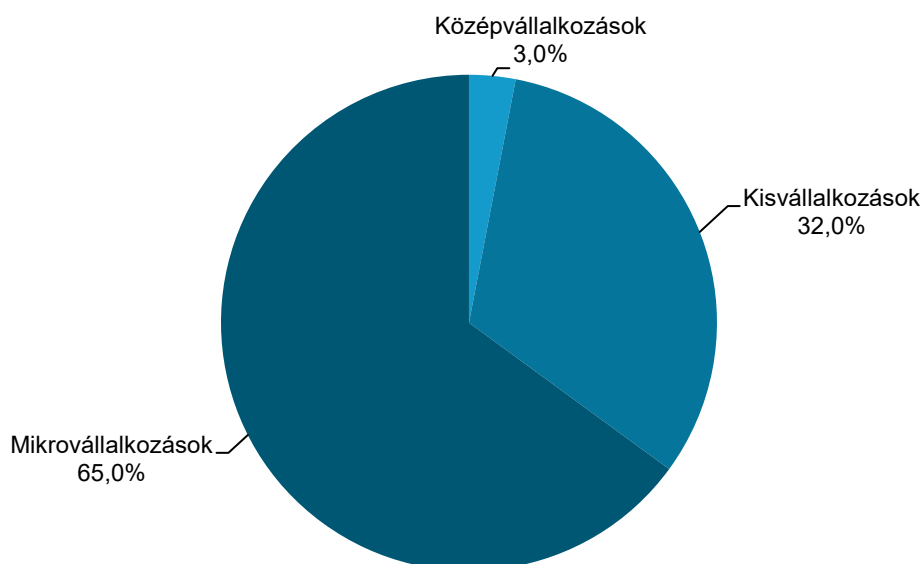
40. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének kétharmadát a családi gazdaságok igényelték 2021 első negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A társas vállalkozások közül a legnagyobb hitelállománnyal továbbra is a mikrovállalkozások rendelkeztek, részesedésük 65,0 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások a hitelállomány közel egyharmadát tudták magukénak. A középvállalkozások részesedése mindössze 3,0 százalék körül alakult 2021 első negyedévében (41. ábra).

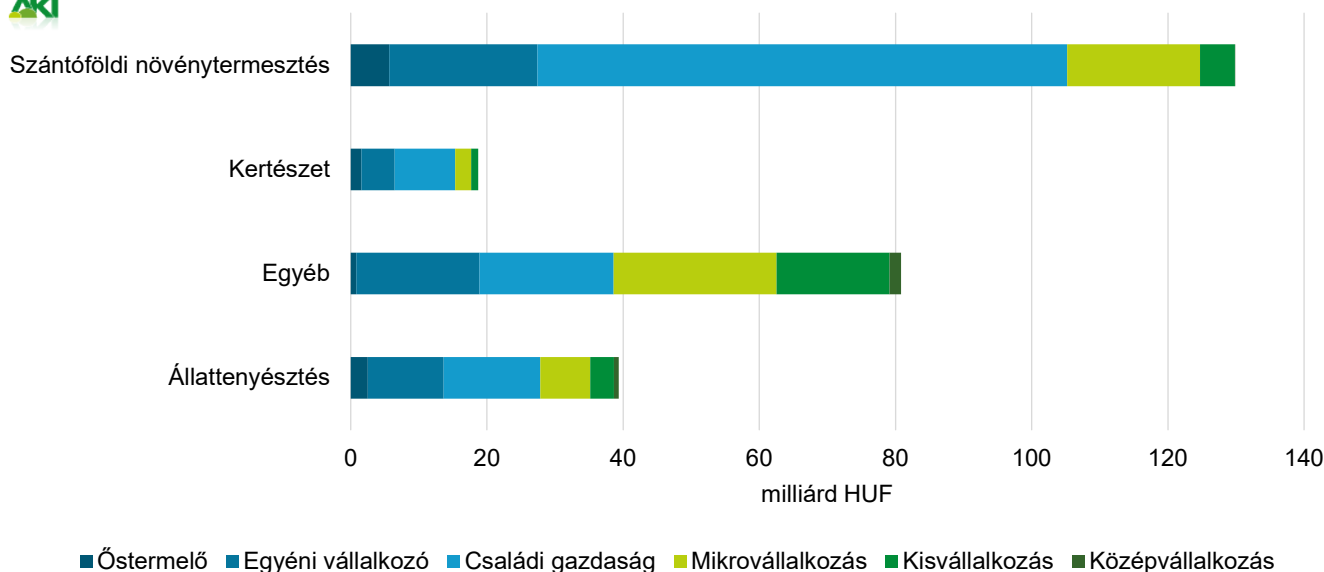
41. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének kétharmadát a mikrovállalkozások igényelték 2021. március 31-én**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A vizsgált időszak alatt a szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozások hitelállománya 87,1 milliárd forintról 129,9 milliárd forintra emelkedett (42. ábra).
- A szántóföldi növénytermesztők közül kiemelkedő a családi gazdaságok által leszerződött 77,8 milliárd forintos összeg, amely 49,5 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi negyedéves értéket.

42. ábra: **Az Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeret a szántóföldi növénytermesztők igényelték elsősorban 2021 első negyedében**

Megjegyzés: Az „Egyéb” kategóriába az alábbi ágazatok tartoznak: Növényi szaporítóanyag termesztése; Vegyes gazdálkodás; Növénytermesztési szolgáltatás; Állattenyésztési szolgáltatás; Betakarítást követő szolgáltatás; Vetési célú magfeldolgozás; Vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás; Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység; Fakitermelés; Vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése; Erdészeti szolgáltatás.

Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Növekedési Hitelprogram

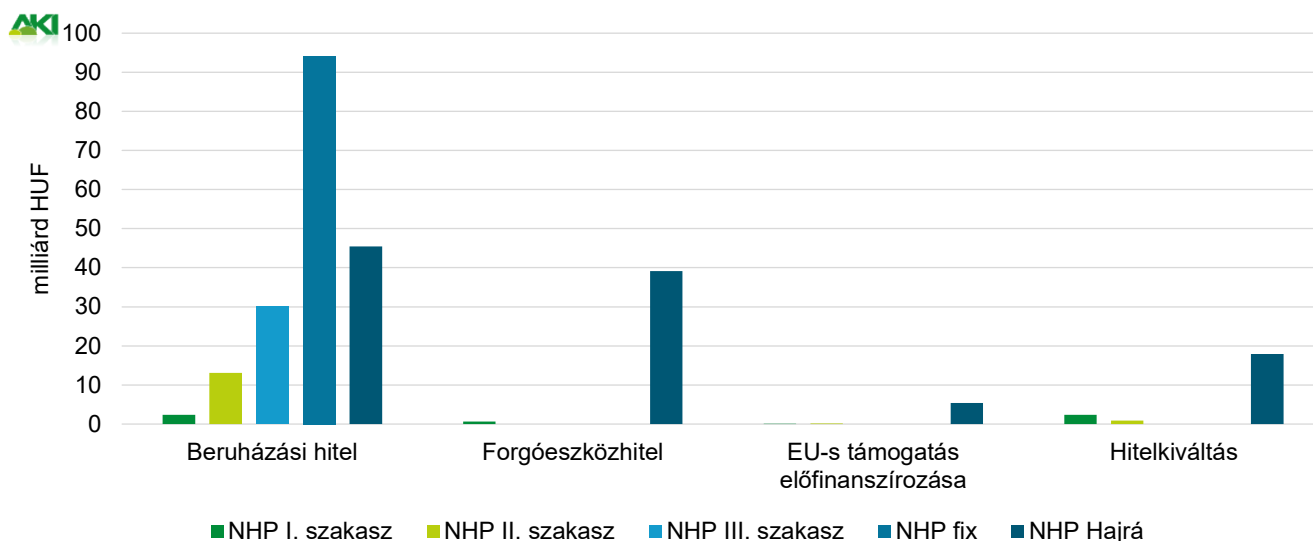
- A Monetáris Tanács a hazai vállalati szektor fenntartható, stabil és hosszú távú finanszírozáshoz jutása, valamint a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak tompítása és a hitelpiaci zavarok elkerülése érdekében 2020. április 20-án elindította a Növekedési Hitelprogram Hajrá! (NHP Hajrá) elnevezésű konstrukciót, és a Növekedési Kötvényprogram (NKP) egyes paramétereit tekintetében is módosításokat eszközölt.² Az NHP Hajrá keretösszegét 1500 milliárd forintban határozták meg.³ A konstrukció keretében felvett források felhasználási lehetőségeit július elején kibővítették annak érdekében, hogy a program még nagyobb mértékben támogassa a kkv-k kedvező forráshoz jutását és ezzel a gazdaság élénkítését.⁴
- Az NHP I. szakaszában a mezőgazdaság fennálló hitelállománya 5,4 milliárd forintot tett ki 2021 első negyedének végén. Ez az összeg 2,0 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakától. A hitelek zöme hitelkiváltásra irányult, illetve beruházási hitel formájában került folyósításra (43. ábra).
- A második szakaszhoz és az NHP+ konstrukcióhoz kapcsolódóan a mezőgazdaság fennálló hitelállománya 14,1 milliárd forintot tett ki, ami 8,0 milliárd forinttal volt kevesebb az előző év azonos időszakánál.
- Az NHP III. szakasza esetében a fennálló hitelállomány 7,5 milliárd forinttal maradt el az előző évitől, ezáltal értéke 30,0 milliárd forint volt 2021. március 31-én.
- Az NHP fix konstrukció esetében 19,4 milliárd forinttal volt nagyobb az állomány az előző év azonos időszaka-hoz képest. A fennálló hitelállomány a programhoz kapcsolódóan 94,2 milliárd forintot tett ki.
- Az NHP Hajrá elnevezésű hitelprogram keretében a mezőgazdasági vállalkozások fennálló állománya 28,6 milliárd forinttal volt nagyobb 2021 első negyedében 2020 negyedik negyedéhez képest. A bővülés eredményeképpen a konstrukcióhoz kapcsolódóan a mezőgazdaság fennálló hitelállománya 107,9 milliárd forintra emelkedett. Az ágazatba folyósított összeg túlnyomó többsége (95,7 százaléka) éven túli hitelnek minősült. A rövid lejáratú hitelek 4,3 százalékos arányt képviseltek az ágazatban.

² Forrás: MNB Közlemény a Monetáris Tanács 2020. április 28-i üléséről.

³ Forrás: MNB Terméktájékoztató a Növekedési Hitelprogram Hajrá keretében folyósított refinanszírozási hitelek igénybevételének módjáról és feltételeiről.

⁴ Forrás: MNB Közlemény a Monetáris Tanács 2020. június 23-i üléséről.

43. ábra: **A Növekedési Hitelprogram Hajrá konstrukció keretében a mezőgazdaságba kihelyezett forrás több mint 100 milliárd forintot tett ki 2021 első negyedében**

Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat.
Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által garantált, a mezőgazdaságba kihelyezett hitelállomány 36,3 milliárd forint volt 2021. március 31-én, amelyből az NHP Hajrához kapcsolódóan 28,8 milliárd forintot folyósítottak (5. táblázat).

5. táblázat: **Az Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása a mezőgazdaságban 2016 és 2021 első negyedéve között**

		Mezőgazdaság				milliárd HUF
Időszak		I. pillér összesen	II. pillér összesen	NHP fix	NHP Hajrá	
2016	I	20,4	1,9	–	–	
	II	19,8	2,1	–	–	
	III	20,2	2,0	–	–	
	IV	19,4	2,2	–	–	
2017	I	19,7	2,2	–	–	
	II	18,8	2,1	–	–	
	III	17,9	1,4	–	–	
	IV	16,3	1,2	–	–	
2018	I	15,3	1,2	–	–	
	II	14,3	1,1	–	–	
	III	14,0	0,9	–	–	
	IV	11,7	0,8	–	–	
2019	I	11,2	0,7	–	–	
	II	10,3	0,7	0,8	–	
	III	9,8	0,6	1,7	–	
	IV	8,8	0,5	8,2	–	
2020	I	8,4	0,5	11,0	–	
	II	8,1	0,5	13,8	1,0	
	III	7,9	0,5	–	8,0	
	IV	6,6	0,5	–	19,5	
2021	I	6,7	0,8	–	28,8	

Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.
Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

MFB-hitelprogramok

- Az MFB Zrt. és az Agrárminisztérium (AM) által indított hitelprogramok keretében – melyek a 15 milliárd forintos keretösszegű MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020, a 8 milliárd forintos keretösszegű MFB TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram 2020, illetve a 6 milliárd forintos keretösszegű MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020 – a koronavírus-járvány miatti nehézségekre való tekintettel kedvezőbb feltételekkel igényelhetnek forrást a gazdálkodók. A hitelprogramokhoz kapcsolódóan a termelők a hitelek teljes futamidejére 100 százalékos mértékű kamattámogatásban, kezességi díjtámogatásban, valamint a hitelek megkötésével és fenntartásával kapcsolatos költségekre vonatkozó 100 százalékos mértékű költségtámogatásban részesülhetnek.
- Az MFB Csoport közel 1500 milliárd forint forrást biztosít a gazdaság újraindítására egy összehangolt hitel-, tőke- és garanciaprogram formájában. Ebből három hazai és európai uniós forrású hitelprogramon keresztül összesen 439 milliárd forint keretösszegig bocsát rendelkezésre hitelezési forrást a vállalkozások számára, négy új tőkeprogramot hirdettek meg összesen 371 milliárd forint keretösszeggel, valamint a Garantiqa Hitelgarancia Zrt.-vel együttműködve minden eddiginél magasabb összegű, 500 milliárd forintos hitelgaranciaprogramot indítottak.⁵
- A mezőgazdasági ágazatba kihelyezett kedvezményes hitelek fennálló állománya 2021. március 31-én 74,3 milliárd forintot tett ki, amely összeg 5,0 százalékkal maradt el az előző évitől.
- A mezőgazdaság kedvezményes hitelállományából továbbra is a szántóföldi növénytermesztők részesedése volt kiemelkedő, 71,8 százalék, emellett az állattenyésztéssel foglalkozók 12,0 százalékot, a kertészeti ágazatban tevékenykedők pedig 10,8 százalékot tudhattak magukénak a hitelállomány egészéből (6. táblázat).
- Az MFB-hitelállomány legnagyobb része a Földvásárlási hitelprogram keretében került kihelyezésre, amelynek fennálló állománya a mezőgazdaságban 69,0 milliárd forint volt 2021. március 31-én.

6. táblázat: **Az MFB-hitelek több mint 70 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021. március 31-ig**

milliárd HUF					
Megnevezés	Szántóföldi növénytermesztés	Kertészet	Állattenyésztés	Egyéb	Összesen
Egyéni gazdaságok	–	–	0,0	–	0,0
Társas vállalkozások	53,4	8,0	8,9	4,0	74,3
ebből					
Mikrovállalkozás	47,4	8,0	8,6	3,9	67,8
Kisvállalkozás	1,0	0,0	0,3	0,1	1,5
Középvállalkozás	3,5				3,5
Nagyvállalkozás	1,5				1,5
Összesen	53,4	8,0	8,9	4,0	74,3

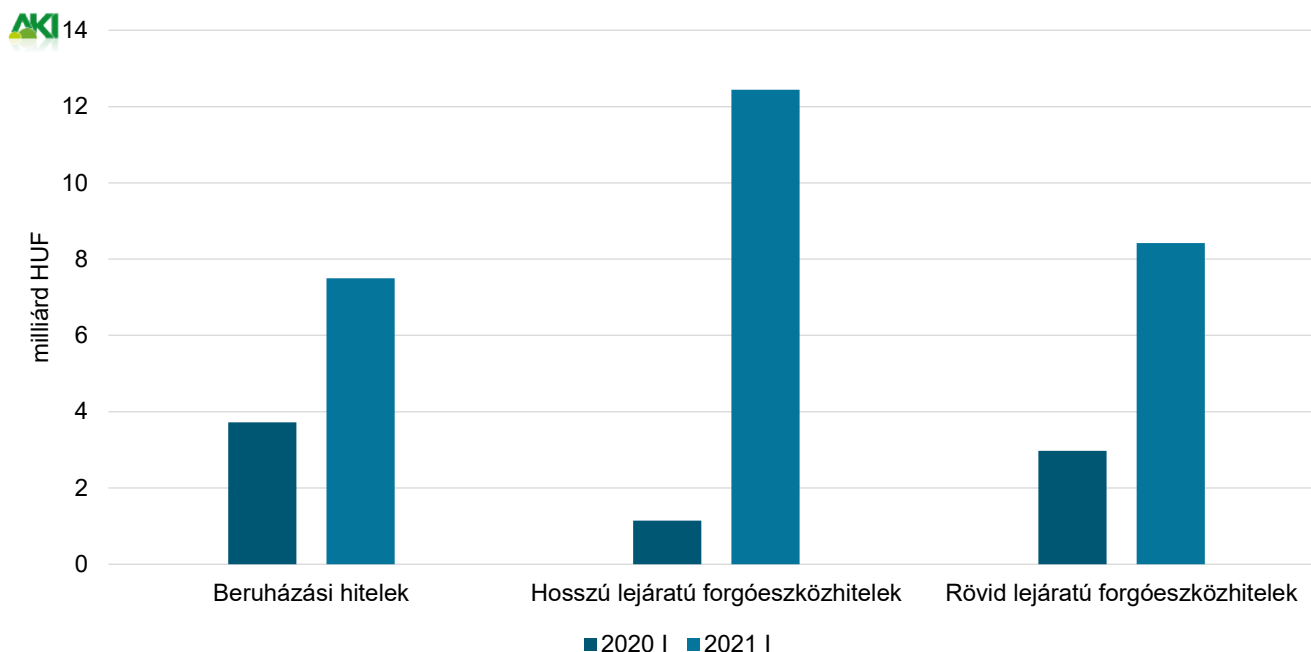
Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

⁵ Forrás: www.mfb.hu

EXIM-konstrukciók

- A Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) és a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB) célja, hogy a magyar exportőrök számára hatékony finanszírozási és biztosítási konstrukciókat szolgáltatson. Az integrált keretek között működő bank és biztosító feladatát közös szervezetben és megjelenéssel, EXIM elnevezéssel végzi. Az EXIM arra törekszik, hogy lefedje az exporttevékenység teljes vertikumát a beszerzéstől a termelésen át az értékesítési folyamat támogatásáig. Az Eximbank export-előfinanszírozó termékeivel az exportteljesítést megelőző időszakra nyújt finanszírozást közvetlenül az exportőrök részére, illetve közvetett módon, hitelintézeteken keresztül refinanszírozási hitel formájában. Az export-utófinanszírozás az exportteljesítést követő időszakot jelenti, lehetőséget teremtve az exportőrnek, hogy a vevője részére halasztott fizetési feltételeket biztosíthasson, miközben a teljesítést követően azonnal hozzájut annak ellenértékéhez.
- Az Eximbank a koronavírus-járvány okozta válsághelyzet hatásainak enyhítésére létrehozta az EXIM Kárenyhítő Programcsomagot az exportáló, a nekik beszállító, továbbá az exportra készülő vállalkozások számára. A programcsomag három pillérből áll. Az EXIM Kárenyhítő Hitelprogram 2020 kedvezményes, fix kamattal kínál forgóeszközhitelt legfeljebb 3, valamint beruházási célú hitelt maximum 6 évre. A Hitelfedezeti Program 2020 legfeljebb 3 éves futamidejű forgóeszközhitel és legfeljebb 6 éves futamidejű beruházási hitelfelvétel esetén államilag garantált készfizető kezességet nyújt hitelfedezetként. A Hitelbiztosítási Program 2020 célja az exportvevőkkel szembeni rövid lejáratú vevőkövetelések biztosítása, megvédve ezzel a magyar exportőröket a külföldi vevő nemfizetési kockázatától.
- Az Eximbank által a mezőgazdasági ágazat részére nyújtott exportösztönző hitelek összege több mint három és félszeresére nőtt, ezáltal az állomány 7,8 milliárd forintról 28,4 milliárd forintra emelkedett egy év alatt (44. ábra).
- A növekedés a hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél volt a legnagyobb mértékű, az állomány 1,1 milliárd forintról 12,4 milliárd forintra bővült 2021 első negyedévére.
- A rövid lejáratú forgóeszközhitel állománya dinamikusan emelkedett, összege közel háromszorosára nőtt az előző év azonos időszakához képest.
- A beruházási hitelek összege megduplázódott az egy évvel korábbi azonos negyedévhez viszonyítva.

44. ábra: **Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya több mint háromszorosára nőtt a mezőgazdaságban 2021 első negyedévében**

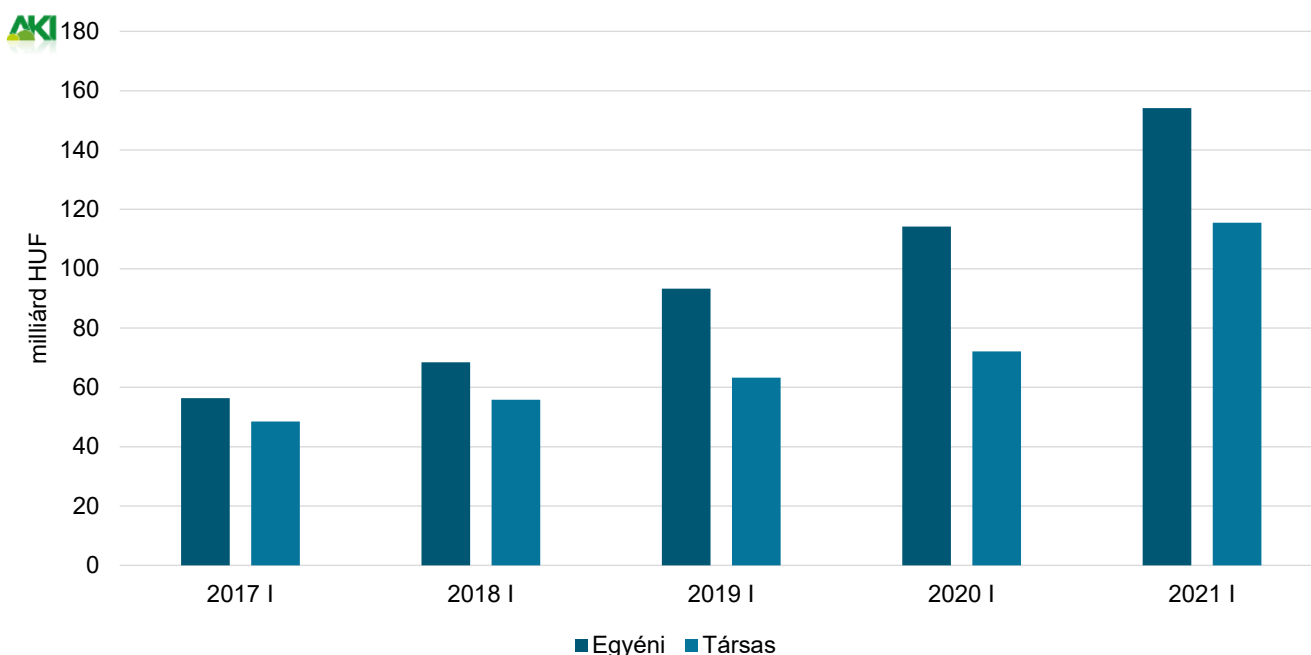

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban

- A mezőgazdaság garantált hitelállományában az elmúlt öt évben dinamikus emelkedés volt megfigyelhető, ami 2021 első negyedévében tovább folytatódott: a garantált hitelek összege 44,7 százalékkal 269,6 milliárd forintra nőtt egy év alatt.
- A mezőgazdasági egyéni gazdaságok részesedése a garantált hitelállományból 2020-ig fokozatosan nőtt, majd 2021 első negyedévében némiképp csökkent, a korábbi évi 61,2 százalékról 57,2 százalékra esett vissza. A hitel volumene azonban töretlenül emelkedett, 35,0 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit, ezáltal 154,1 milliárd forintra nőtt. A társas vállalkozások garantált hitelállományának növekedése jelentős volt, a 60 százalékot is meghaladta, ezáltal 115,5 milliárd forintra bővült (45. ábra).

45. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások garantált hiteleinek növekedése meghaladta az egyéni gazdaságokét 2021. március 31-én**

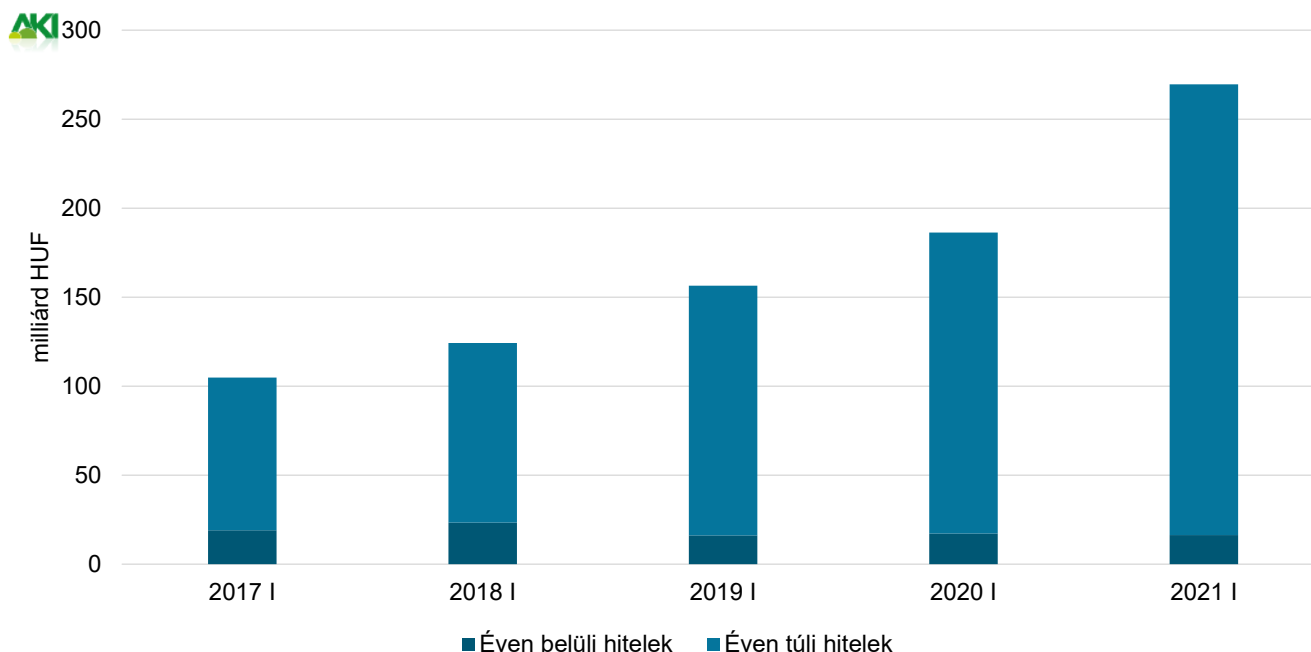

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,1–76,4 százalék volt 2021 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A mezőgazdasági vállalkozások hosszú távú finanszírozási igénye tovább erősödött: az éven túli hitelek állománya 49,9 százalékkal 253,3 milliárd forintra nőtt. Azon belül is az éven túli forgóeszközhitelek összege bővült nagyobb mértékben, 59,8 százalékkal 185,6 milliárd forintra, miközben a beruházási hiteleké szintén jelentősen, 28,2 százalékkal 67,7 milliárd forintra emelkedett.
- Az éven belüli garantált hitelek értéke az előző évi értékhez képest 5,9 százalékkal csökkent, ezáltal 16,3 milliárd forintra mérséklődött (46. ábra).

46. ábra: **A mezőgazdasági garantált hitelekben belül az éven túli lejáratúak súlya tovább nőtt 2021 első negyedévében**

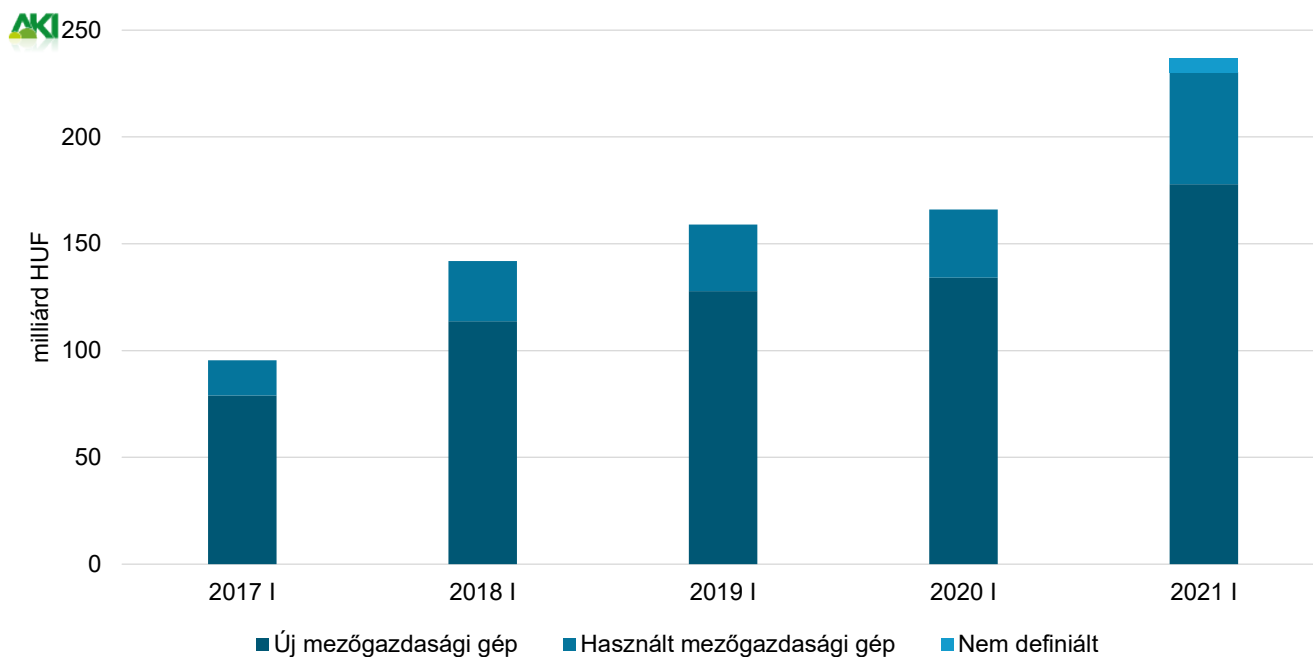
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,1–76,4 százalék volt 2021 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései

- A lízingcégek mezőgazdasági tőkekintlévősége az elmúlt öt évben fokozatosan bővült, 2021 első negyedévének végére elérte a 237,0 milliárd forintot. Ez az összeg 42,7 százalékkal, azaz 71,0 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának értékét.
- Ezen belül az új mezőgazdasági gépek lízingelt állománya 32,6 százalékkal 177,9 milliárd forintra, a használt gépeké 64,6 százalékkal 52,4 milliárd forintra emelkedett. A használt, illetve az új mezőgazdasági gép kategóriába nem besorolható, nem definiált gépek finanszírozott összege 6,7 milliárd forint volt 2021. március 31-én.
- A mezőgazdasági gépek körében továbbra is az új gépek részesedése volt kiemelkedő, azonban ez az arány 80 százalék alá mérséklődött (75,1 százalék) (47. ábra).

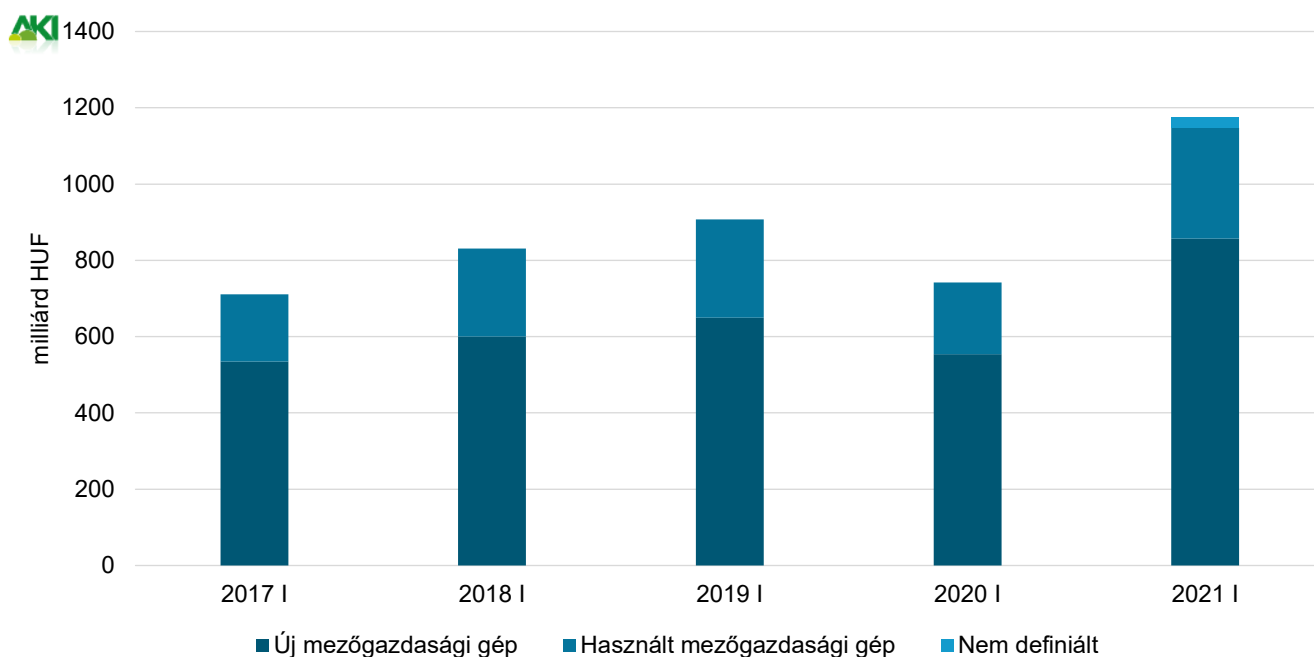
47. ábra: **Az új mezőgazdasági gépek állománynövekedése értékben meghaladta a használt gépeket 2021 első negyedében**

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A tőkeintézmények emelkedéséhez hasonlóan a lízingszerződések száma 58,5 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszak értékét, ezáltal 1176 darabra emelkedett 2021 első negyedének végén. A legnagyobb növekedés az új mezőgazdasági gépeknél jelentkezett, amelyekre 54,7 százalékkal többet, összesen 857 szerződést kötöttek, emellett a használt mezőgazdasági gépekre kötött lízingszerződések száma 54,3 százalékkal 290 darabra nőtt, miközben 29 szerződésről nem lehet megállapítani, hogy új vagy használt mezőgazdasági gépre vonatkozott-e 2021. március 31-én.
- Az új gépekre kötött lízingszerződések aránya a korábbi évi 74,7 százalékról 72,9 százalékra mérséklődött, miközben a használt gépeké 25,3 százalékról 24,7 százalékra esett vissza. A nem definiált gépek részesedése 2,5 százalékot tett ki (48. ábra).

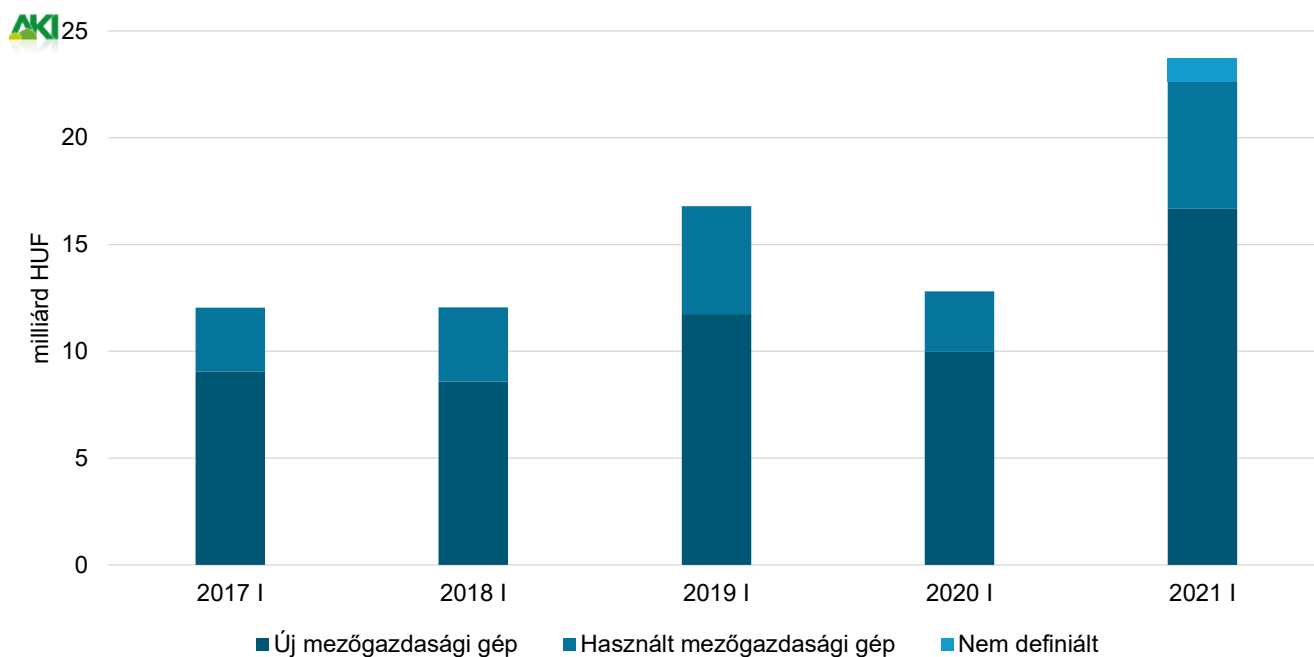
48. ábra: **A lízingcégek mezőgazdasági szerződéseinek száma emelkedett 2021. március 31-ig**

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest a lízingcégek által finanszírozott összeg közel kétszeresére (84,9 százalékkal), 23,7 milliárd forintra növekedett. A bővülés az új gépek esetében 67,1 százalékos, 16,7 milliárd forintra, a használt mezőgazdasági gépek esetében pedig 109,4 százalékos, 5,9 milliárd forintra (49. ábra).

49. ábra: **A lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései növekedtek 2021 első negyedében**

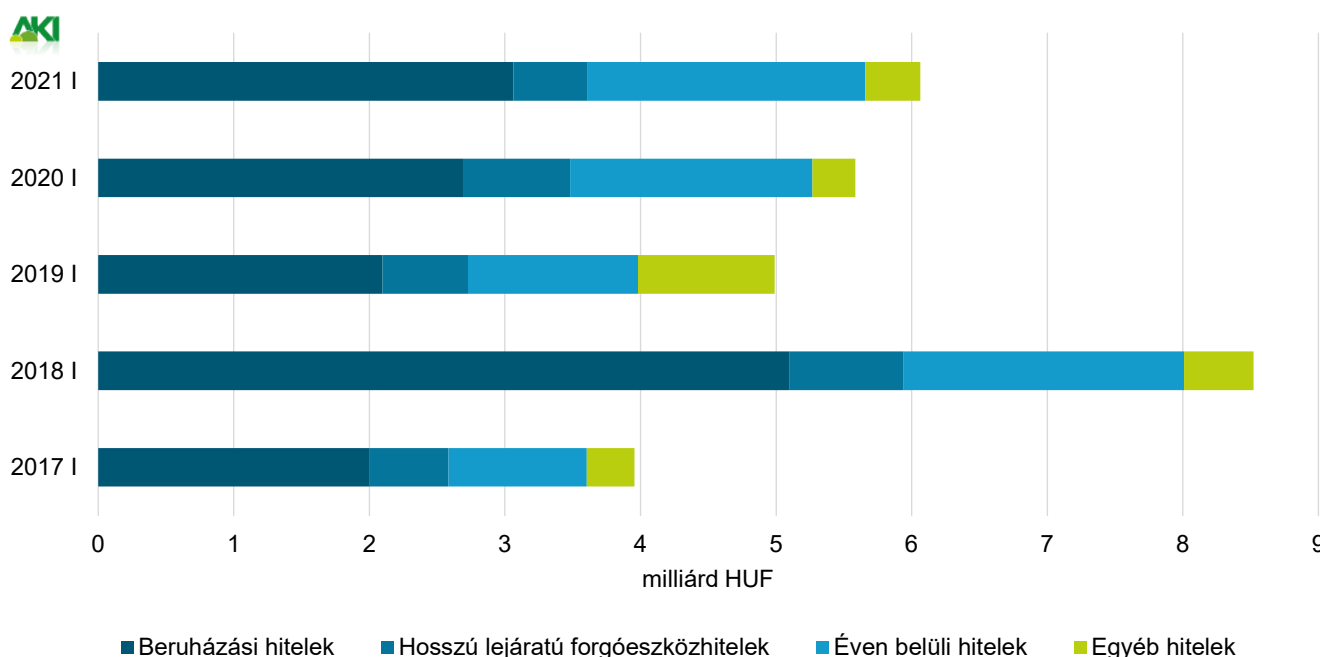

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozásainak 6,1 milliárd forintos hitelállománya 8,5 százalékkal, 0,5 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakai értékét.
- A piaci hitelek részesedése 56,4 százalékról 35,5 százalékra mérséklődött, ezáltal a kedvezményes hitelek nagyobb arányt képviseltek az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállományában az egy évvel korábbi azonos negyedév értékéhez képest.
- A beruházási hitelek részesedése 2,2 százalékponttal 50,5 százalékra bővült, a rövid lejáratú hitelek aránya is 1,8 százalékponttal 33,8 százalékra emelkedett az ágazatban. A csökkenés a hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelekénél jelentkezett, amelyek értéke 30,0 százalékkal mérséklődött (50. ábra).

50. ábra: **Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások beruházási hitelei növekedtek leginkább 2021 első negyedévében**

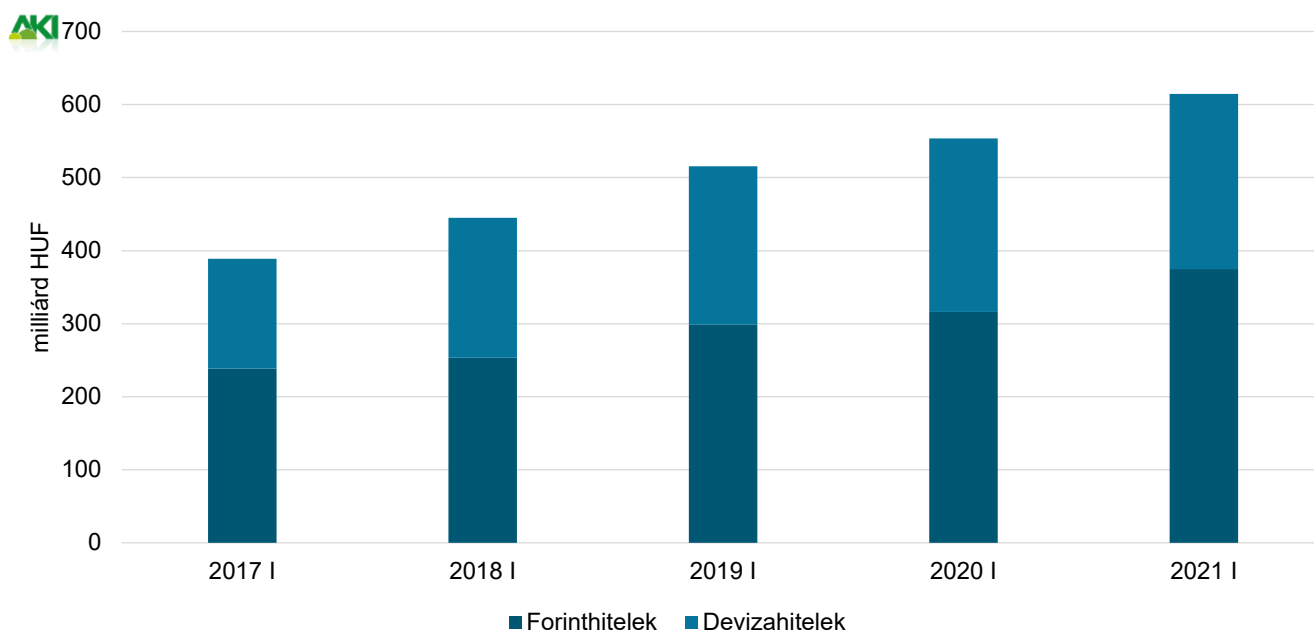
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások újonnan felvett hiteleinek értéke 1,0 milliárd forintot tett ki 2021 első negyedévének végén. Ez az összeg 0,3 milliárd forinttal volt nagyobb, mint egy évvel korábban. A hitelek túlnyomó többségét, 73,7 százalékát egyéb éven belüli forinthitel formájában folyósították.

Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya az elmúlt öt évben fokozatosan növekedett, 2021 első negyedévének végére pedig elérte a 614,7 milliárd forintot, ami az előző év azonos időszakához képest 11,0 százalékos növekedésnek felelt meg (51. ábra).
- Az élelmiszeripari tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományán belül a forinthitelek növekedése volt megfigyelhető (+18,5 százalék), ami arányaiban meghaladta a devizahitelekét (+1,0 százalék), illetve a forinthitelek állománya is nagyobb értékben nőtt a devizahitelekéhez képest (előbbi 58,6, utóbbi 2,5 milliárd forinttal). Mindezek eredményeképpen a forinthitelek hitelállományból való részesedése kismértékben, 3,9 százalékponttal emelkedett.

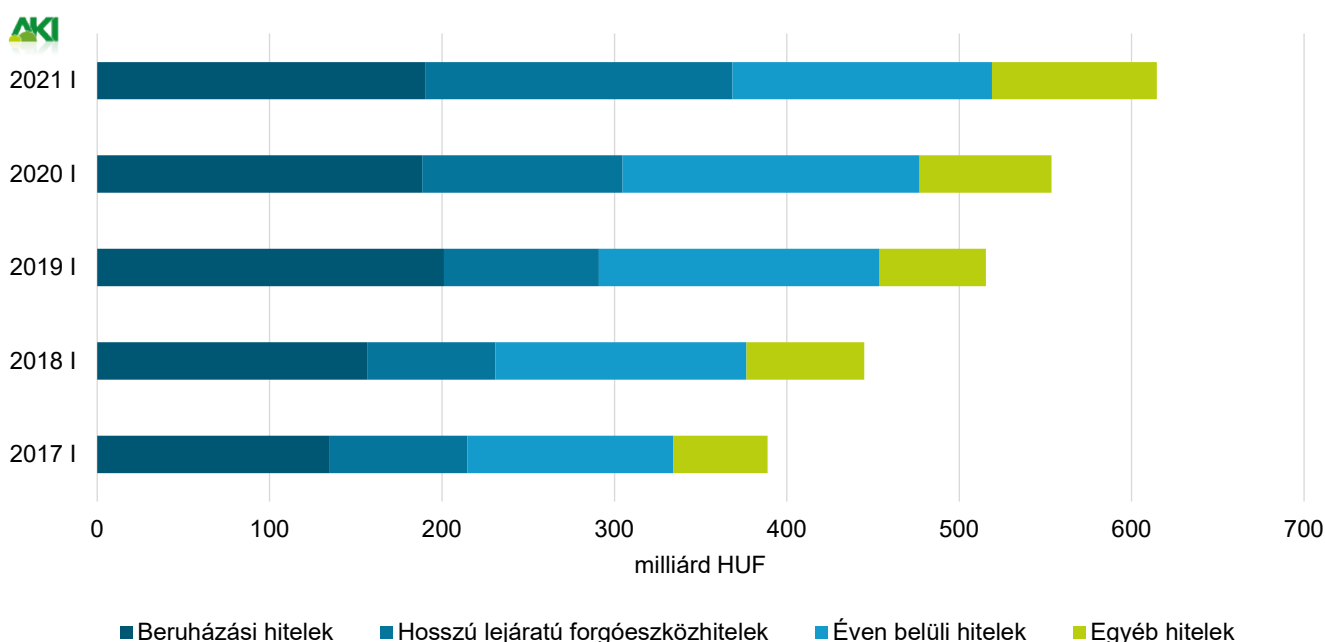
51. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelei tovább emelkedtek 2021 első negyedében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának növekedése leginkább az éven túli, azon belül is a hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél volt kiemelkedő: a hitelállomány több mint ötven százalékkal nőtt az egy évvel korábbi negyedévhez képest. Az egyéb hitelek állománya 24,9 százalékkal 95,8 milliárd forintra, a beruházási hiteleké 1,0 százalékkal 190,5 milliárd forintra emelkedett, miközben az éven belüli hitelek állománya 12,6 százalékkal 150,6 milliárd forintra mérséklődött (52. ábra).
- Mindezek eredményeképpen a hosszú lejáratú hitelek részesedése a teljes hitelállományból 4,9 százalékponttal 59,9 százalékra nőtt.

52. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományában a hosszú lejáratú hitelek növekedése kiemelkedő volt 2021 első negyedében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának 11,6 százalékát az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban tevékenykedők, 11,4 százalékát pedig a baromfi-hús-feldolgozással, tartósítással foglalkozók tudhatták magukénak. A hús feldolgozása, tartósítása, valamint az olaj gyártása, a malomipari termék és a haszonállat-eledelek gyártása szakágazatok részesedése egyaránt 5,0 százalékot meghaladó, de 10,0 százalékot el nem érő mértékű volt.
- Az Agrárminisztérium adatgyűjtésében a 2020. évtől külön soron szereplő szőlőbor termelése szakágazat az élelmiszeripari társas vállalkozásainak hitelállományában 4,9 százalékos részesedéssel bírt az első negyedév végén.
- A legnagyobb mértékben az olaj gyártása, valamint a hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása szakágazatok hitelállománya bővült, az előző év azonos időszakai érték közel kétszeresére. A növekedés az előbbinél 19,7, utóbbinál 6,4 milliárd forintos bővülést jelentett. Az olaj gyártása szakágazat esetében a beruházási hitelek és az egyéb hitelek, a hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása szakágazatnál pedig a hosszú lejáratú forgóeszköz-közvetlen hitelek növekedése volt kiemelkedő.
- A baromfi-hús feldolgozása, tartósítása szakágazat hitelállománya több mint 22 milliárd forinttal gyarapodott az előző év azonos időszakához viszonyítva (7. táblázat).

7. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek egyharmadát a beruházási hitelek adták 2021 első negyedévében**

milliárd HUF

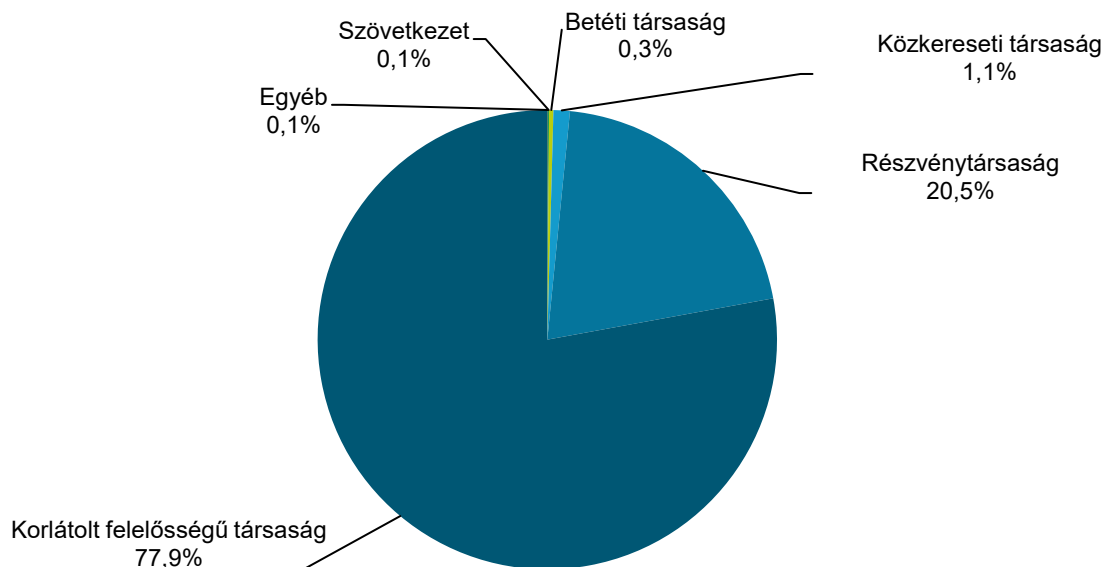
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	48,9	25,1	7,0	3,4	9,2	4,1
Baromfi-hús feldolgozása, tartósítása	69,8	27,8	23,9	3,4	7,5	7,3
Hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása	13,6	5,4	7,4	0,2	0,3	0,2
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	3,2	1,0	1,2	0,4	0,6	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	71,5	7,8	21,0	2,9	25,8	14,0
Olaj gyártása	46,2	14,2	0,8	7,1	6,3	17,7
Tejtermék gyártása	22,1	11,2	7,3	1,2	2,1	0,3
Malomipari termék gyártása	44,8	3,8	15,5	5,5	11,5	8,6
Kenyér, friss pékáru gyártása	20,3	7,6	4,9	2,0	4,1	1,7
Tésztafélek gyártása	12,9	2,4	5,5	4,7	0,2	0,1
Tartósított lisztesáru gyártása	4,7	1,5	1,0	0,3	1,0	0,9
Haszonállat-eledelek gyártása	37,2	3,9	6,6	0,7	8,2	17,7
Hobbiállat-eledelek gyártása	4,5	1,4	2,2	0,2	0,6	0,0
Szőlőbor termelése	29,8	9,0	7,7	4,3	4,6	4,3
Egyéb élelmiszeripari	185,1	68,4	65,7	11,7	20,4	18,8
Összesen	614,7	190,5	177,8	48,1	102,5	95,8

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozásoknál is a korlátozott felelősségű társaságok és a részvénytársaságok fennálló hitelállománya a legjelentősebb, részesedésük együttesen 98,4 százalék volt 2021. március 31-én. Legkisebb hitelállománnyal a közkereseti társaságok, a betéti társaságok, valamint a szövetkezetek rendelkeztek (53. ábra).

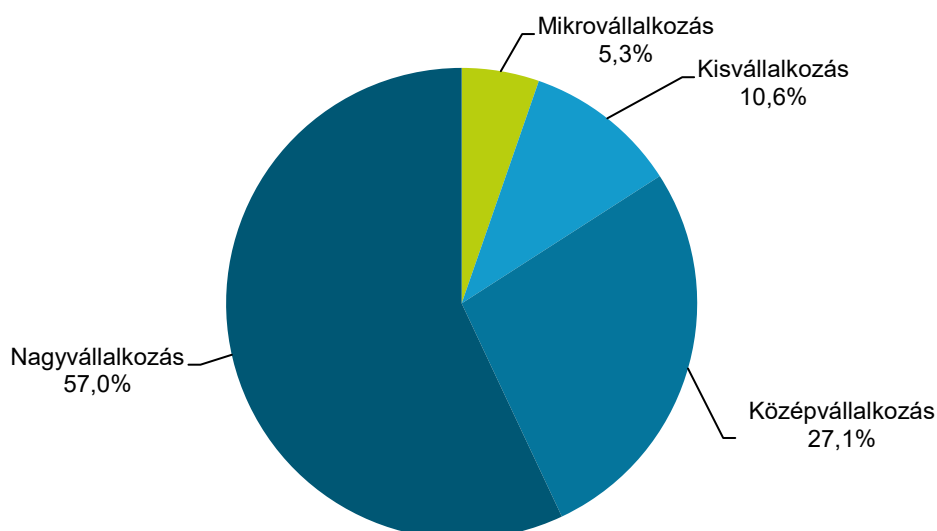
53. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint háromnegyedét a korlátolt felelősségű társaságok tudhatták magukénak 2021 első negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának több mint felét a nagyvállalkozások adták, a mikro-, kis- és középvállalkozások hiteleinek aránya a teljes állományból 43,0 százalékot képviselt, ami 264,3 milliárd forintnak felelt meg.
- A hitelállomány közel egyharmadát adták a kkv-k körében a középvállalkozások, emellett a kisvállalkozások részesedése 10,6 százalékot, a mikrovállalkozásoké pedig 5,3 százalékot tett ki adott év első negyedében (54. ábra).

54. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint fele a nagyvállalkozásokat finanszírozta 2021 első negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások 2021. március 31-ig 70,0 milliárd forintnyi új hitelt vettek fel, ami 12,4 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbit. A hitelösszeg zöme (53,9 százalék) egyéb éven belüli hitel és egyéb hitel (18,1 százalék) volt (8. táblázat).
- Az új hitelek legnagyobb része, 18,8 százaléka a baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágazatba került, döntően egyéb éven belüli hitel formájában. A legnagyobb növekedés is ezen szegmensnél volt megfigyelhető: az új hitelek értéke 8,3 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos negyedévi értékét.
- A szakágazatok közül leginkább az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, tartósítás szakágazatban tevékenykedő vállalkozások hitelei csökkentek, 2020 első negyedéhez képest 3,5 milliárd forinttal kisebb hitelösszeget vettek fel.

8. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások új hiteleinek zöme egyéb éven belüli hitel és egyéb hitel volt 2021 első negyedében**

milliárd HUF

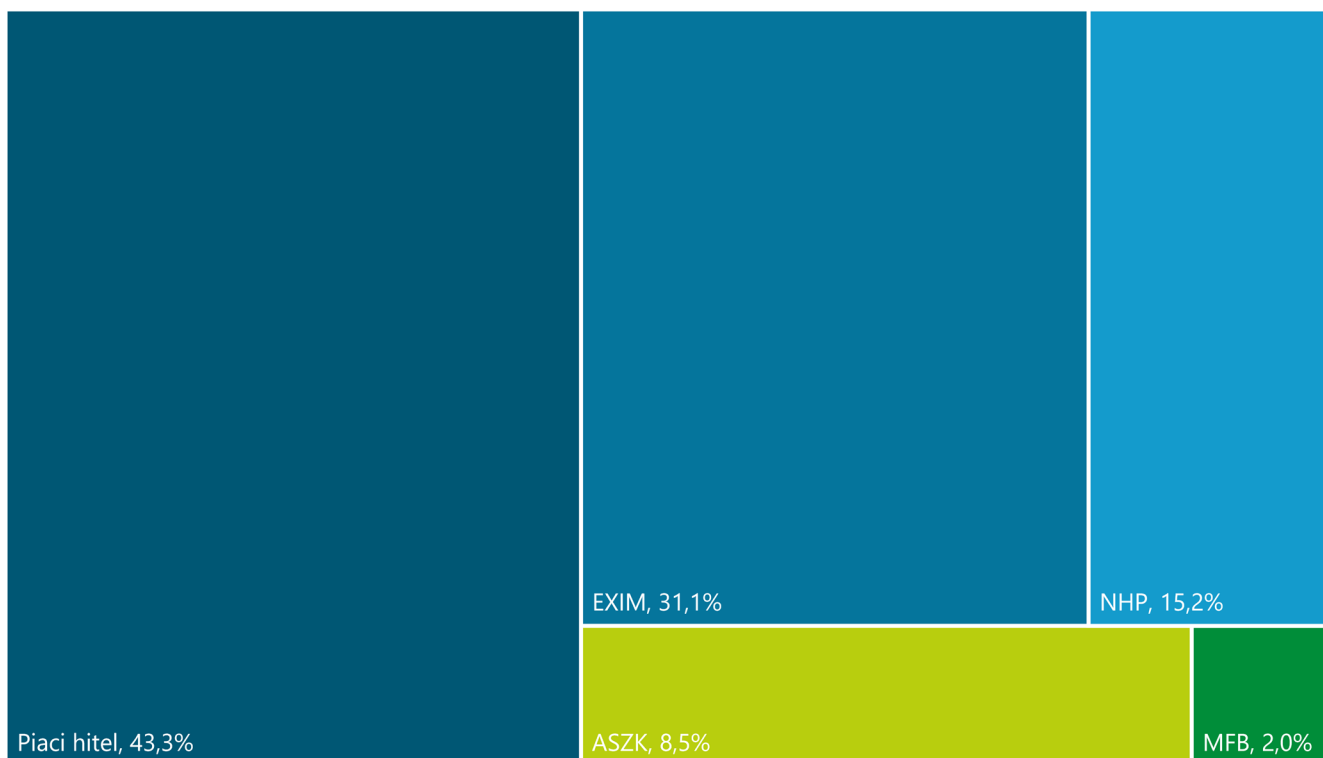
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	5,2	0,6	0,4	0,6	3,7	0,0
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	13,2	1,4	4,1	0,9	5,8	0,9
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	0,4	0,1	0,3	0,1	0,0	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	9,5	0,5	0,1	0,2	8,5	0,2
Olaj gyártása	7,7	0,7	0,0	0,0	4,9	2,1
Tejtermék gyártása	4,8	0,3	0,1	0,2	4,1	0,0
Malomipari termék gyártása	6,3	0,3	0,4	1,1	2,0	2,6
Kenyér, friss pékáru gyártása	2,0	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2
Tésztafélék gyártása	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0
Tartósított lisztesáru gyártása	0,8	0,2	0,1	0,1	0,0	0,3
Haszonállat-eledelel gyártása	8,6	0,0	0,0	0,0	3,4	5,2
Hobbiállat-eledelel gyártása	0,4	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0
Szőlőbor termelése	2,9	0,5	1,4	0,4	0,2	0,3
Egyéb élelmiszeripar	7,3	0,6	0,9	0,6	4,4	0,8
Összesen	70,0	6,2	8,7	4,7	37,7	12,7

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban

- Az élelmiszeriparban tevékenykedő vállalkozások hitelállományának csaknem fele (43,3 százaléka) piaci hitel volt 2021 első negyedévében (55. ábra).
- Kiemelkedő volt az ágazatban a támogatott hitelkonstrukciók közül az Eximbank által finanszírozott hitelek fennálló állománya, amely a hitelösszeg 31,1 százalékát adta 2021. március 31-én. Az NHP-hitelek állománya a szegmens hitelállományának 15,2 százalékát képezte. Az élelmiszeriparban kevésbé volt népszerű az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel, az ágazat hitelösszegéből mindössze 8,5 százalékos részesedéssel bírt.

55. ábra: Az élelmiszeripari hitelek több mint fele kedvezményes hitel volt 2021. március 31-én

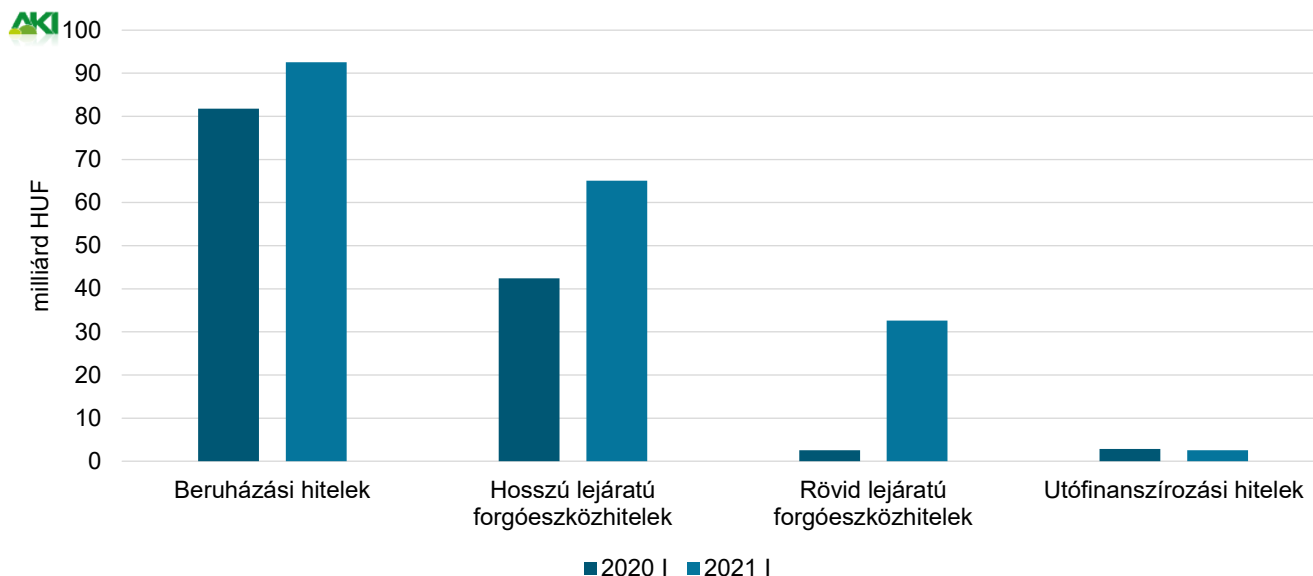
Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, AM-, MFB-, KAVOSZ- és EXIM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

EXIM-konstrukciók

- Az Eximbank által az élelmiszeripar részére nyújtott exportösztönző hitelek összege 48,7 százalékkal 192,8 milliárd forintra nőtt az egy évvel korábbi azonos negyedévhez viszonyítva (56. ábra). A növekedéshez a rövid lejáratú forgóeszközhitel járultak hozzá legnagyobb mértékben, 30,1 milliárd forinttal, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 22,7 milliárd forinttal, a beruházási hitelek pedig további 10,7 milliárd forinttal.

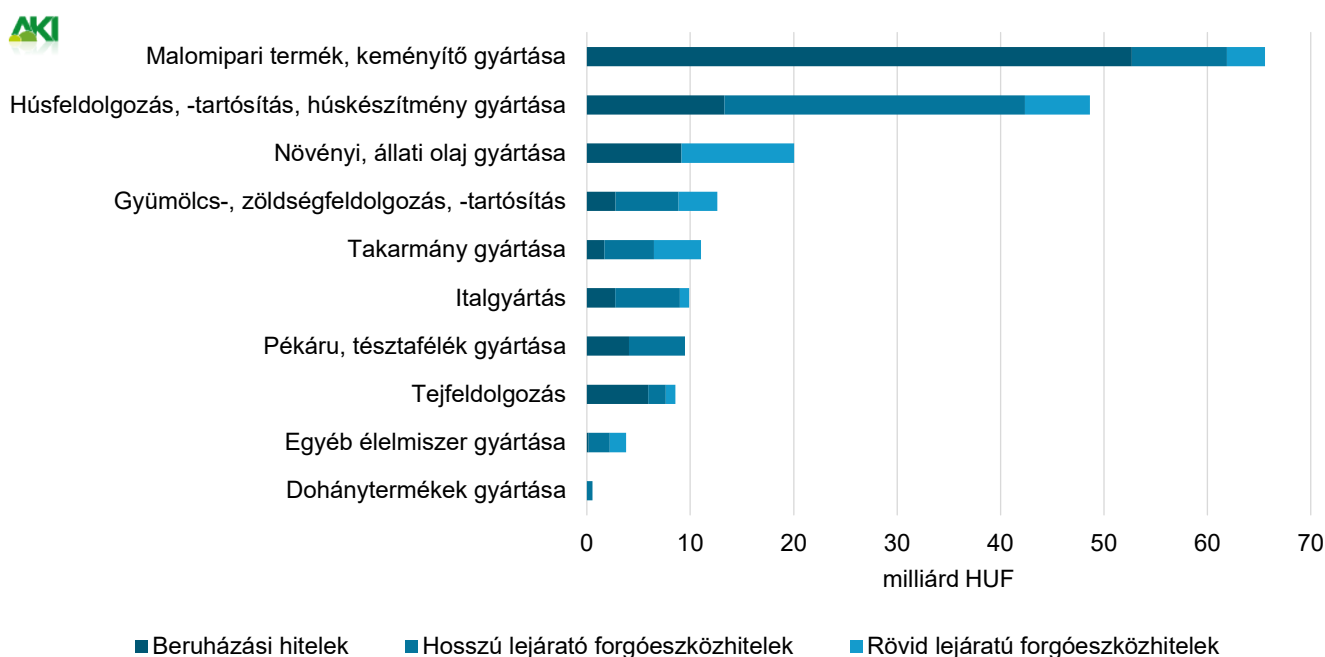
56. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei szinte valamennyi hitelcél esetében növekedtek 2021 első negyedévében**

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar exportösztönző hiteleinek 59,3 százalékát a malomipari termék, keményítő gyártása, valamint a húsfeldolgozással foglalkozó alágazatok tudhatták magukénak. Ez az arány az előző év azonos időszakában 10,4 százalékponttal volt nagyobb. A szegmensek közül a malomipari termék, keményítő gyártása alágazat önmagában az összes felvett hitel több mint egyharmadát (34,0 százalék) adta. A többi al- és szakágazat hiteleinek értéke együttesen 76,0 milliárd forint volt a vizsgált időszakban (57. ábra).

57. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei leginkább a malomipari termékek, keményítő gyártása alágazatot finanszírozták 2021 első negyedévében**

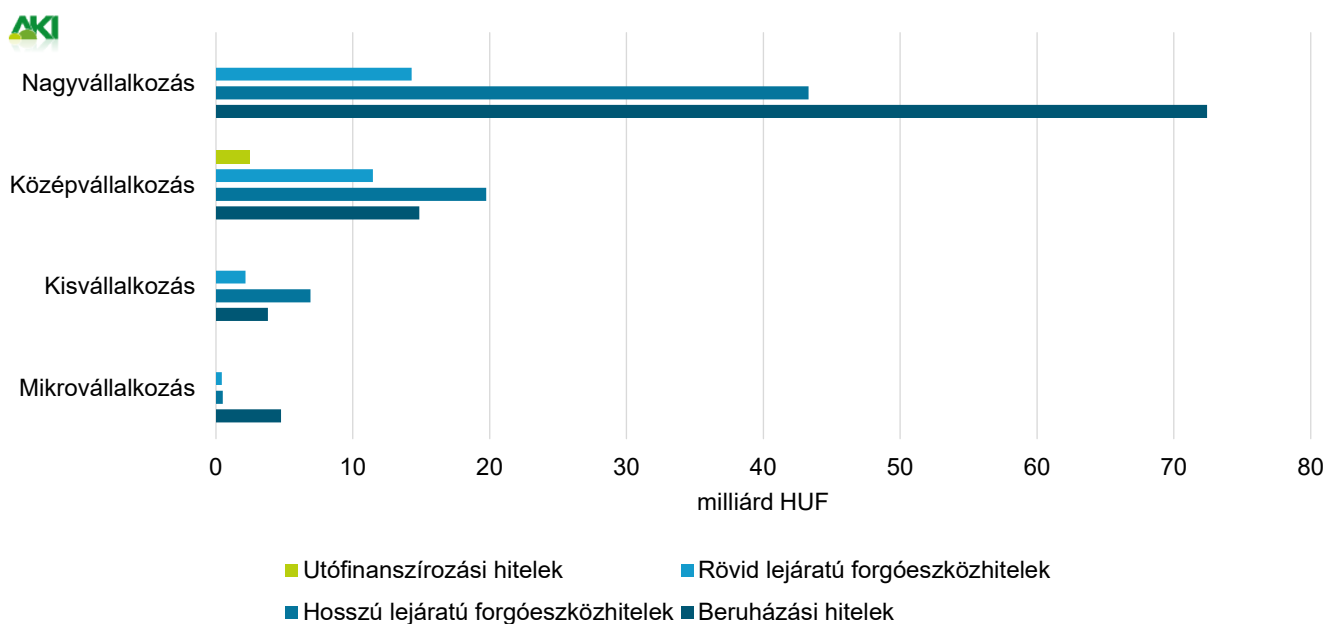

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az EXIM exportösztönző hiteleinek túlnyomó többségét (90,6 százalékát) továbbra is a nagy- és középvállalkozások vették igénybe, ami együttesen 178,5 milliárd forintot jelentett (58. ábra).
- Lejáratí idő szerinti átstrukturálódás volt megfigyelhető a nagy- és középvállalkozások hitelállományában. A nagyvállalkozások exportösztönző hitelein belül a rövid lejáratú forgóeszközhitel számottevő mértékben növekedtek: miközben az állomány 2020 első negyedévében 0,8 milliárd forintot tett ki, 2021 első negyedévében már a 14 milliárd forintot is meghaladta. A középvállalkozások esetében is a rövid lejáratú forgóeszközhitel állománya bővült jelentősen, 0,9 milliárd forintról 11,5 milliárd forintra, emellett a hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya 9,5 milliárd forintról 19,8 milliárd forintra emelkedett.
- Az éven túli hitelek domináltak a mikro- és kisvállalkozásoknál, a rövid lejáratú forgóeszközhitel aránya előbbi esetében 7,7 százalékot, utóbbinál pedig 16,8 százalékot tett ki a hitelállomány egészéből.

58. ábra: Az Eximbank exportösztönző hiteleit főként a nagyvállalkozások vették igénybe beruházási hitel formájában 2021 első negyedévében

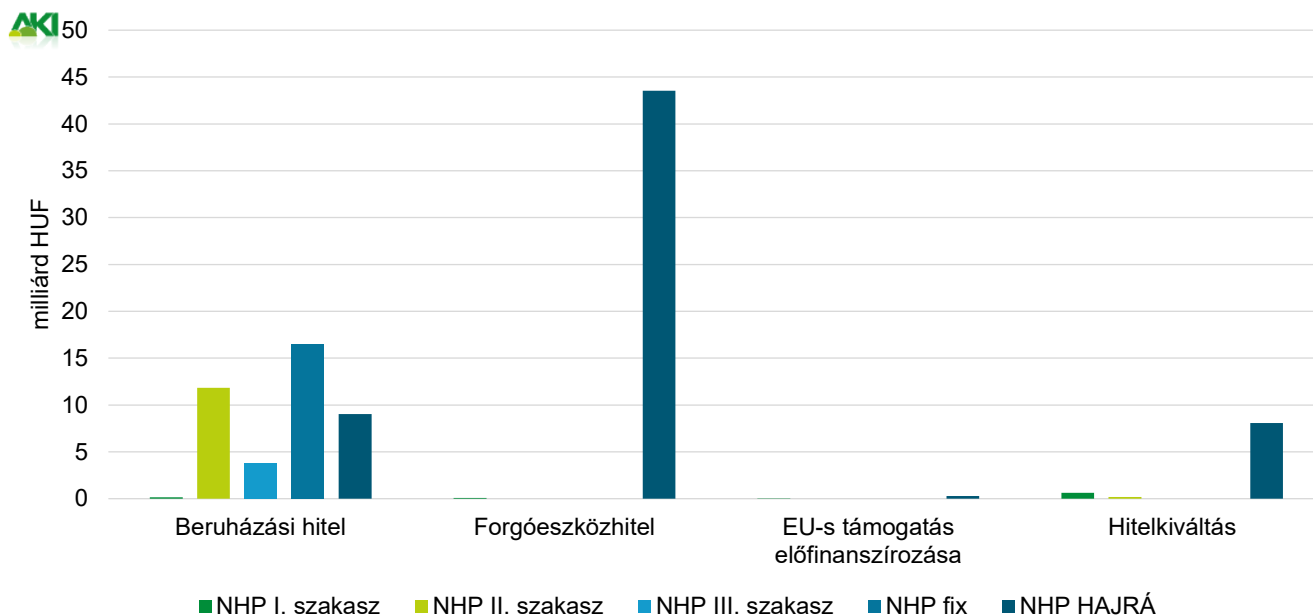
Megjegyzés: Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya a mezőgazdasági ágazat hitelállományát is tartalmazza. Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Növekedési Hitelprogram

- Az élelmiszeripar fennálló hitelállománya az NHP-konstrukciókhoz kapcsolódóan 94,1 milliárd forint volt 2021 első negyedévében. A hitelállomány több mint fele, 61,0 milliárd forint az NHP Hajrá keretében került folyósításra, javarészt forgóeszközhitel formájában (59. ábra).

59. ábra: **A Növekedési Hitelprogram Hajrá élelmiszeripari hitelei elsősorban forgóeszközöket finanszíroztak 2021 első negyedévében**

Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat.
Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által garantált, az élelmiszeriparba kihelyezett hitelállomány 33,5 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakát, ezáltal 7,5 milliárd forintot tett ki 2021. március 31-én. Az állomány több mint felét az NHP Hajrához kapcsolódóan folyósították az ágazatban tevékenykedők számára (9. táblázat).

9. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása az élelmiszeriparban 2016 és 2021 első negyedévének vége között**

milliárd HUF

Időszak		Élelmiszeripar			
		I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá
2016	I	8,3	1,0	–	–
	II	11,6	1,0	–	–
	III	10,3	1,0	–	–
	IV	9,9	1,0	–	–
2017	I	9,3	1,0	–	–
	II	9,0	1,0	–	–
	III	8,2	0,9	–	–
	IV	7,4	0,4	–	–
2018	I	6,9	0,3	–	–
	II	6,8	0,3	–	–
	III	6,3	0,3	–	–
	IV	5,3	0,3	–	–
2019	I	5,0	0,3	–	–
	II	4,8	0,2	0,3	–
	III	4,4	0,1	0,5	–
	IV	4,4	0,1	1,1	–

Időszak	Élelmiszeripar			
	I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá
2020	I	3,9	0,1	1,6
	II	3,8	0,1	2,0
	III	3,8	0,4	–
	IV	2,0	0,0	–
2021	I	1,5	0,0	–

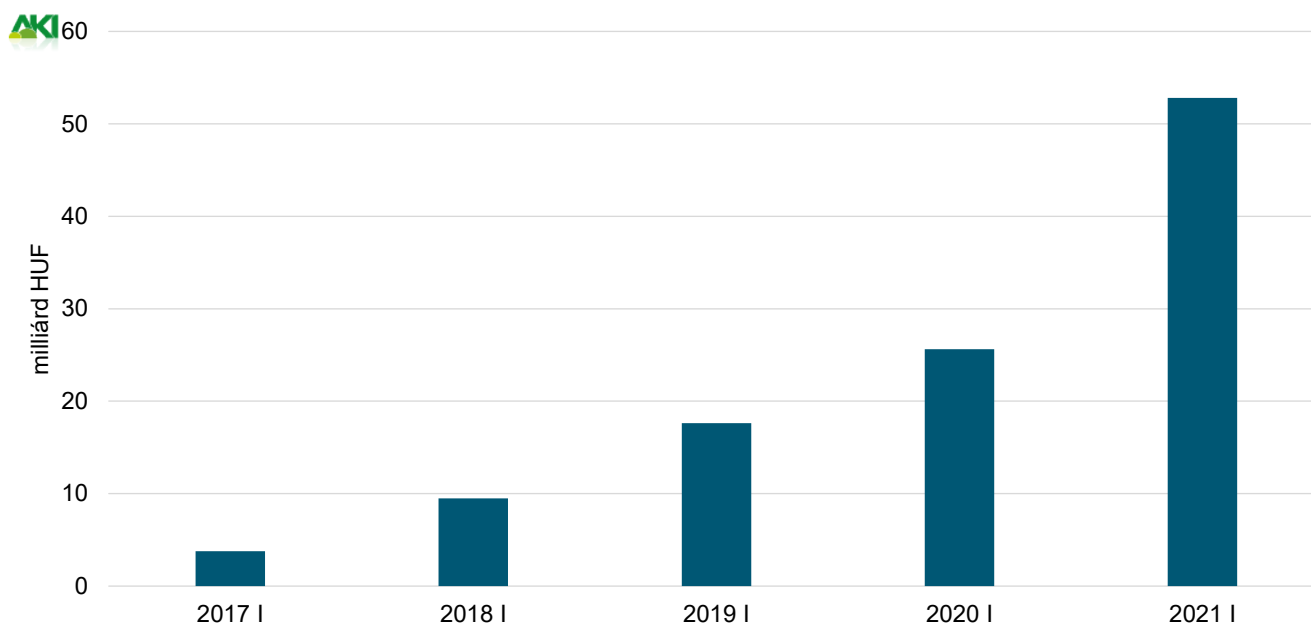
Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel

- Több mint kétszeresére nőtt egy év alatt az élelmiszeripari vállalkozások ASZK Folyószámlahitel keretében leszerződött összeg: az ágazatban tevékenykedő vállalkozások ténylegesen leszerződött hitelösszege 25,6 milliárd forintról 52,8 milliárd forintra emelkedett 2021 első negyedévének végére (60. ábra).

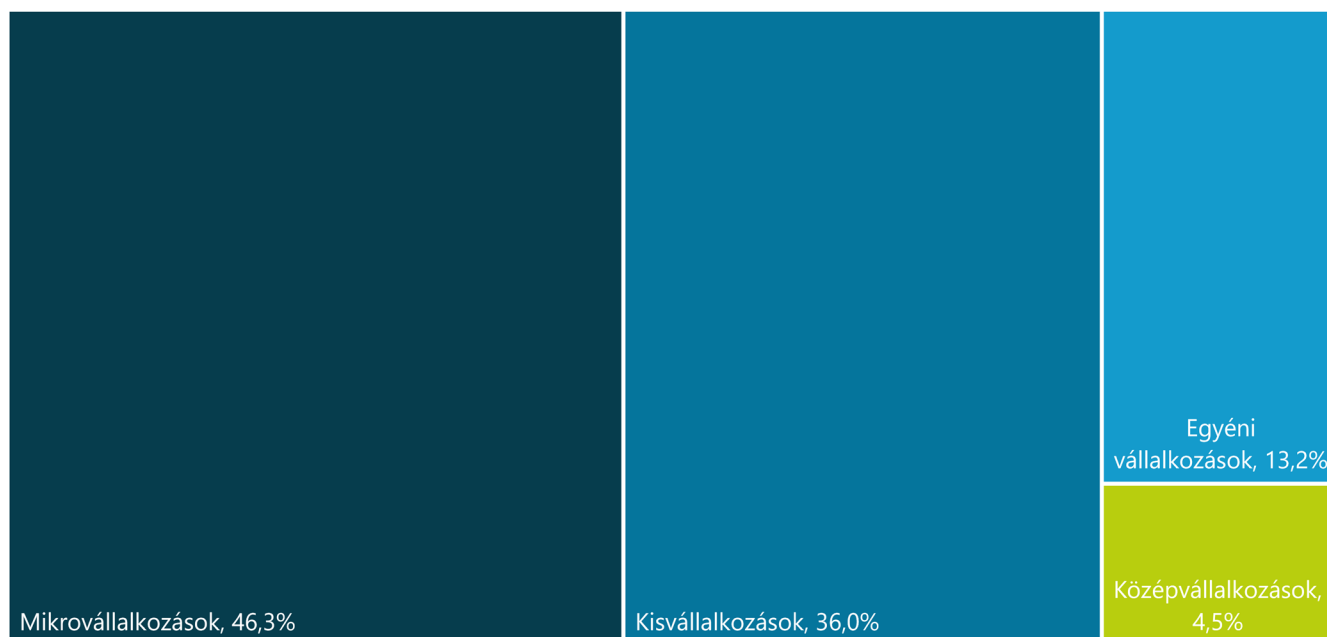
60. ábra: **Az élelmiszeripar Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkerete jelentősen növekedett 2021 első negyedévében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar ASZK-folyószámlahitel keretösszegének zöme a társas vállalkozásokhoz köthető, az 52,8 milliárd forintos hitelállományból 45,8 milliárd forintot tudhattak magukénak 2021. március 31-én. Azon belül is a mikrovállalkozások rendelkeztek a legnagyobb hitelállománnyal, részesedésük 46,3 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások a hitelállomány 36,0 százalékát tudhatták magukénak. A középvállalkozások részesedése 4,5 százalék, az egyéni vállalkozásoké ennél nagyobb, 13,2 százalék volt 2021 első negyedévében (61. ábra).

61. ábra: **Az élelmiszeripar Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének közel felét mikrovállalkozások igényelték 2021. március 31-én**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

MFB-hitelprogramok

- Az élelmiszeripari ágazatba kihelyezett kedvezményes hitelek fennálló állománya 2021. március 31-én 12,5 milliárd forintot tett ki, amely összeg 3,6 százalékkal volt kevesebb az előző év azonos időszakához képest (10. táblázat). A hitelösszeget teljes egészében a társas vállalkozások igényelték, azon belül is a mikro-vállalkozások bírtak a legnagyobb részesedéssel.

10. táblázat: **Az MFB élelmiszeripari hitelei elsősorban a mikrovállalkozásokat finanszírozták 2021 első negyedévében**

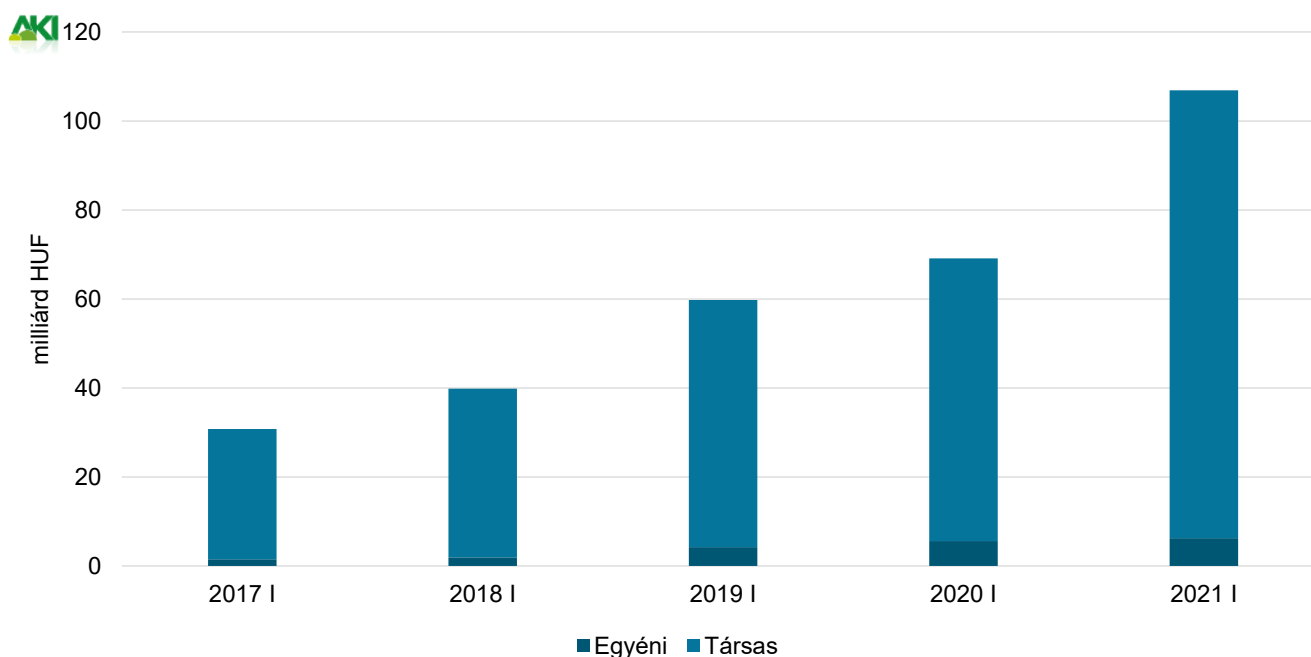
		milliárd HUF
Megnevezés	Hitelek értéke	
Egyéni gazdaságok	0,0	
Társas vállalkozások	11,5	
ebből		
mikrovállalkozás	7,2	
kisvállalkozás	2,1	
középvállalkozás	0,2	
nagyvállalkozás	2,1	
Nem ismert*	1,0	
Összesen	12,5	

Megjegyzés: A csillaggal jelölt kategória tartalma: nem besorolható, nem ismert, felszámolás miatt nem besorolható és nonprofit vállalkozások.
 Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban

- Az elmúlt öt évben dinamikus emelkedés volt megfigyelhető a mezőgazdasághoz hasonlóan az élelmiszeripar garantált hitelállományában is. A bővülés 2021 első negyedévében tovább folytatódott: a garantált hitelek összege 54,7 százalékkal 106,9 milliárd forintra nőtt az egy évvel korábbi negyedévhez képest (62. ábra). A növekedés szinte teljes egészében a társas vállalkozásoknak tulajdonítható, miközben az egyéni gazdaságok részesedése a garantált hitelállományból továbbra is elenyésző, mindössze 6,3 milliárd forint volt 2021. március 31-én.

62. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások garantált hitelállománya tovább bővült 2021 első negyedévében**

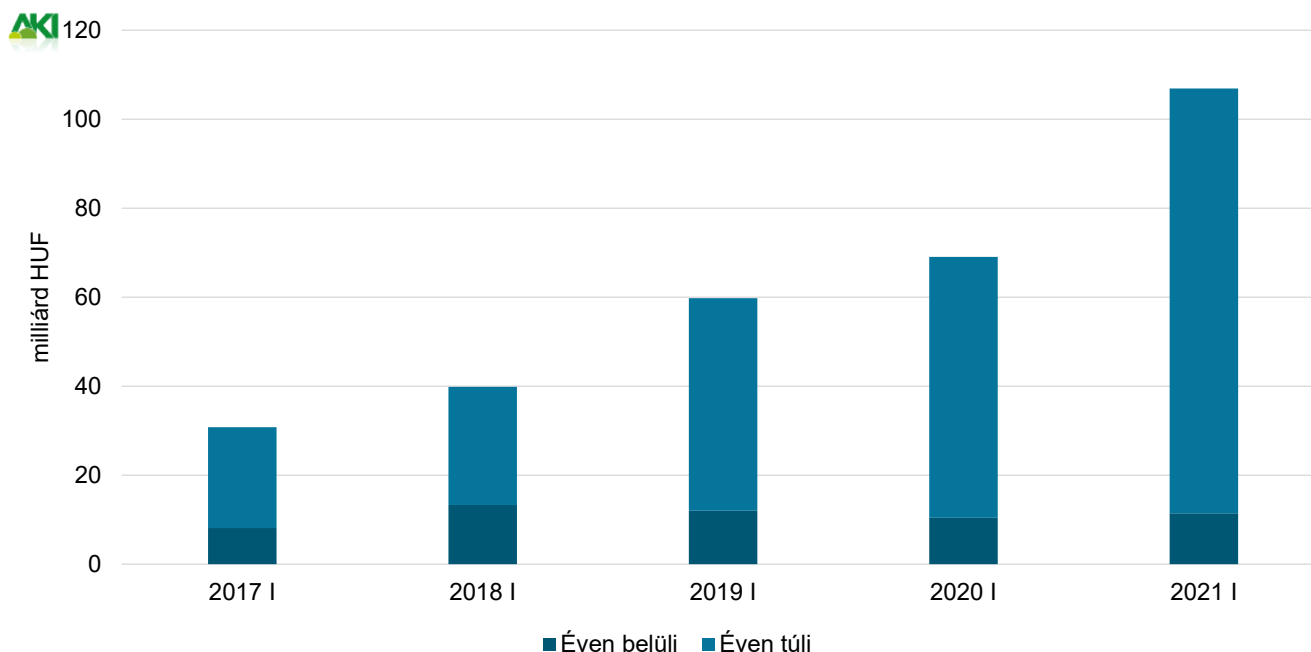

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,1–76,4 százalék volt 2021 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az éven túli hitelek nőttek legnagyobb mértékben az élelmiszeripari vállalkozások hitelállományában, 62,7 százalékkal 95,5 milliárd forintra. Az éven belüli garantált hitelek értéke a hosszú lejáratú hitelekénél jóval kisebb mértékben emelkedett, az állomány 9,8 százalékkal 11,4 milliárd forintra bővült (63. ábra).

63. ábra: **Az élelmiszeriparban kiemelkedő volt az éven túli garantált hitelek növekedése 2021 első negyedév végén**

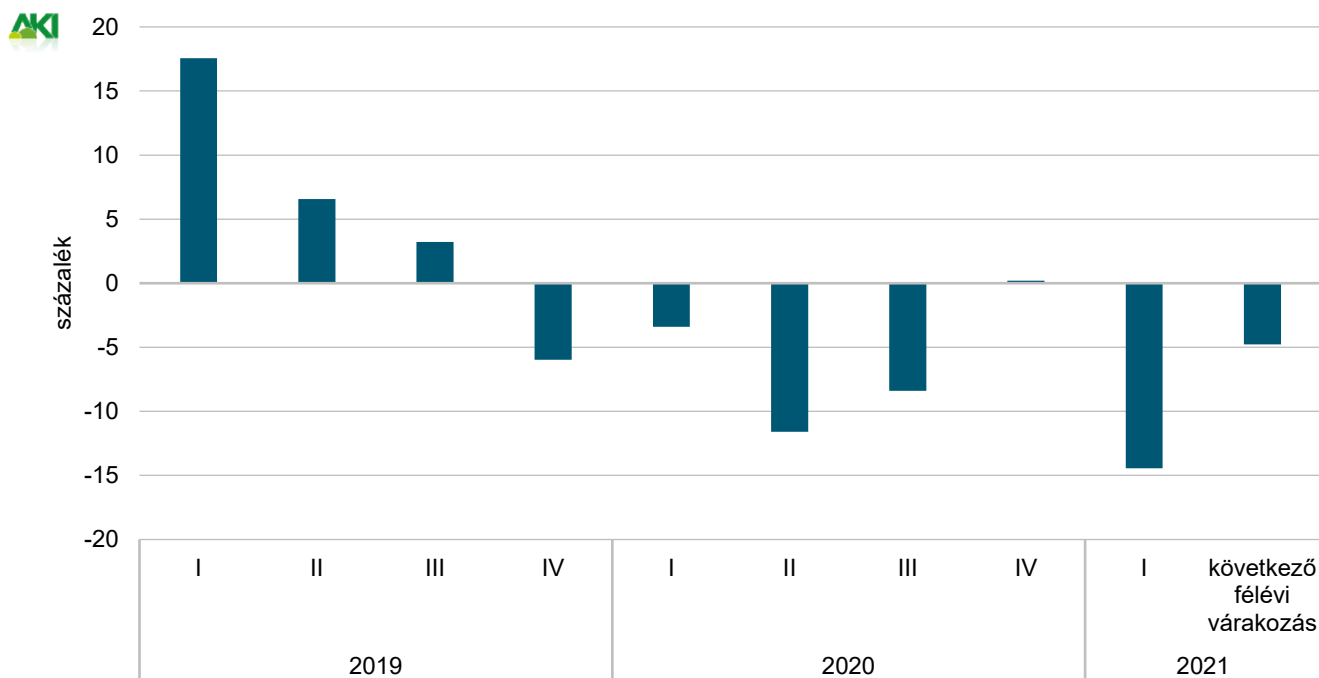

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,1–76,4 százalék volt 2021 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Hitelezési felmérés

- A hitelek keresleti és kínálati tényezőire vonatkozó felmérést a FED (*Federal Reserve Board*) indította el. Az MNB a FED felmérése alapján készíti el saját hitelezési felmérését, amely valamivel bővebb, mint a FED kérdőíve. A hitelezési felmérés során alkalmazott kérdőív kérdései ötfokozatú skálát alkalmaznak és kvalitatív módon fejezik ki a felmérésben részt vevő intézmények által megtett lépéseket, illetve tervezett vagy várt változásokat a hitelezési hajlandóságra, hitelkeresletre, hitelezési sztenderdekre/feltételekre, kockázati paraméterekre és a különböző szektorok kockázati megítélésére vonatkozóan. A felmérésben a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező bankok vesznek részt szegmensektől függően 85-95 százalékos piaci részesedéssel.
- A változást a romlást és javulást jelző bankok piaci részesedéssel súlyozott arányának különbsége mutatja. Ha a mutató értéke negatív, akkor a bankszektor képviselői javulást, ha pozitív, akkor pedig romlást várnak az adott ágazat hitelezési folyamataiban.
- A legfrissebb felmérésben szereplő visszatekintő kérdések 2021 első negyedévére (2020 negyedik negyedévéhez képest), az előre tekintő kérdések a következő féléves időszakra vonatkoznak (2021 első negyedévéhez képest).
- A portfólió változása 2020 első három negyedévében kedvezőnek minősült, azonban a bankszektor képviselőinek megítélése némileg romlott, 2020 negyedik negyedévében már az iparági portfólió romlásáról számoltak be. A bankok szerint 2021 első negyedévében folytatódott a kedvező tendencia, ekkor már nettó 14,4 százalékuk számolt be javulásról az iparági portfólió minőségében.
- A legfrissebb felmérés szerint a bankok javulást prognosztizálnak a mezőgazdasági hitelportfóliók minőségét illetően: a pénzintézetek nettó 4,7 százaléka szerint pozitívan fog változni a hitelportfóliók minősége az elkövetkező fél évben (64. ábra).

64. ábra: **A mezőgazdasági portfólió minőségének változása⁶**

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatai

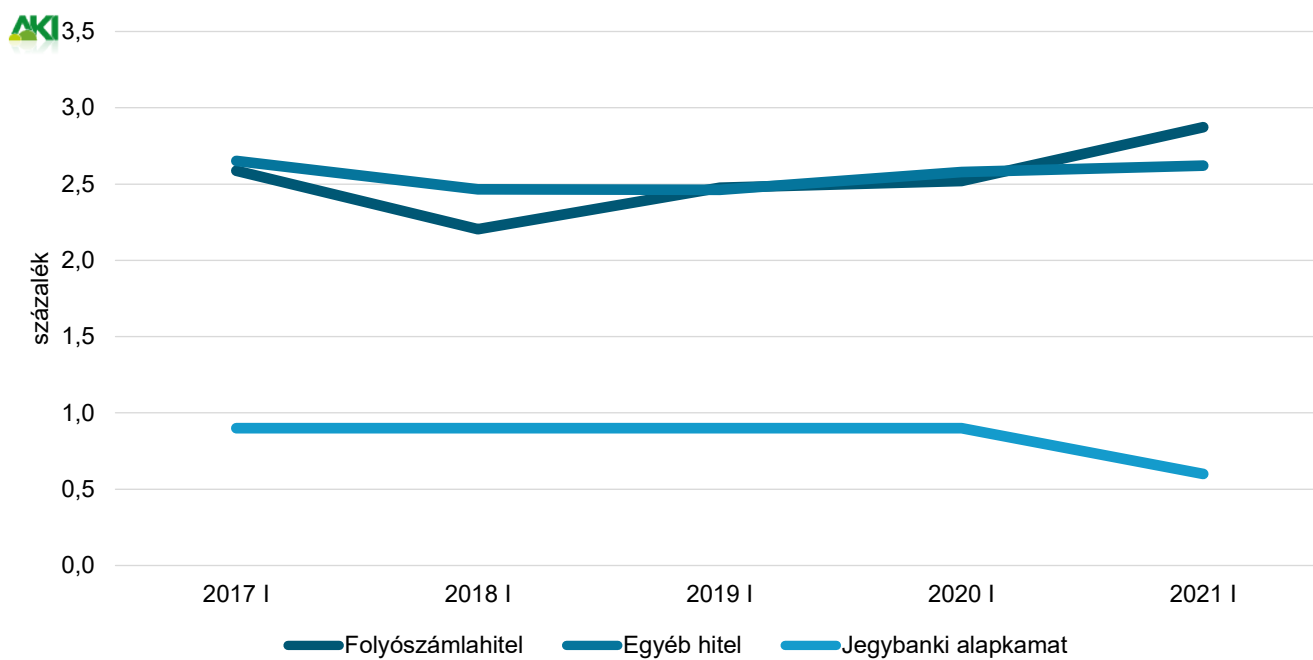
- A jegybanki alapkamat 2016 óta 0,90 százalékponton stagnált, azonban mivel az erős dezinflációs hatások miatt az inflációs kilátások tartósan lefelé mozdultak el, míg a hazai gazdaság teljesítménye a korábban vártnál mérsékeltebben alakult, az árstabilitás fenntartása és a gazdasági növekedés helyreállításának támogatása érdekében a Monetáris Tanács a jegybanki alapkamat mértékét 2020 júniusában 0,75 százalékra mérsékelte⁷, majd júliusban további 15 bázispontos csökkentéssel 0,60 százalékban állapította meg. Nem módosított ezen az értéken 2021 első negyedévében sem.⁸
- A vizsgált időszakban az egyéb hitelek átlagos évesített kamatlába 2019-ig fokozatosan csökkent, 2021 első negyedévében az egy évvel korábbi azonos időszakhoz képest a kamatláb nem változott. A folyószámlahitelek kamata az előző év azonos időszakához képest 0,4 százalékponttal 2,9 százalékra emelkedett (65. ábra).

⁶ Vad- és erdőgazdálkodással együtt.

⁷ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2020. június 23-i üléséről.

⁸ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2021. március 23-i üléséről.

65. ábra: A folyószámla- és az egyéb hitelek kamata emelkedett 2021 első negyedében

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

